EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.10.2024
COM(2024) 474 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění Nástroje pro oživení a odolnost

Obsah

Zkratky 4

Shrnutí 5

1. Aktuální stav provádění Nástroje pro oživení a odolnost 8

A. Žádosti o platbu a vyplácení finančních prostředků 8

Tempo vyplácení finančních prostředků se po revizích plánů pro oživení a odolnost zvýšilo 8

Stále častěji se používá postup pozastavení, který usnadňuje rychlejší vyplácení finančních prostředků. 9

Komise pokračovala ve vydávání dluhopisů EU na financování Nástroje pro oživení a odolnost 11

Stále větší počet opatření je způsobilý pro financování v rámci zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU 12

Makroekonomická podmíněnost a Nástroj pro oživení a odolnost 13

B. Revize plánů pro oživení a odolnost 13

Aktualizované plány pro oživení a odolnost jsou nadále ambiciózní i po revizích provedených v letech 2023 a 2024 13

Celkové finanční krytí a příspěvek Nástroje pro oživení a odolnost ke každému ze šesti pilířům politiky se po revizích plánu pro oživení a odolnost změnily 15

Platební profily se vyvíjely v návaznosti na revize plánů pro oživení a odolnost 16

Klimatické a digitální cíle Nástroje pro oživení a odolnost jsou nadále plněny prostřednictvím revidovaných plánů pro oživení a odolnost 19

Revidované plány pro oživení a odolnost přispívají k sociálním politikám a rovnosti žen a mužů v celé EU 20

C. Koneční příjemci v rámci Nástroje pro oživení a odolnost 21

Všechny členské státy zveřejňují údaje o 100 největších konečných příjemcích 21

Největší koneční příjemci získávají finanční prostředky na investice v rámci všech šesti pilířů politiky Nástroje pro oživení a odolnost 24

D. Kontroly a audit při provádění Nástroje pro oživení a odolnost 26

Komise nadále chránila finanční zájmy Unie. 27

Nástroj pro oživení a odolnost je i nadále pod přísným dohledem Evropského účetního dvora 28

E. Komunikace a dialogy v letech 2023–2024 30

Evropský parlament, Rada a členské státy jsou i nadále trvale zapojeny do provádění Nástroje pro oživení a odolnost 30

Viditelnost EU při provádění plánů pro oživení a odolnost by mohla být dále posílena 31
Interaktivní mapa poskytuje vizuální přehled projektů podpořených z Nástroje pro oživení a odolnost 32
Členské státy pokračují v pořádání výročních akcí Nástroje pro oživení a odolnost 33
Komise provádí další příslušné komunikační činnosti 34
F. Hlavní zjištění z hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období 35
Jeho hodnocení v polovině období ukázalo, že Nástroj pro oživení a odolnost podpořil oživení a přinesl inovace ve výdajích EU 35
Hodnocení zahrnuje užitečné úvahy pro budoucí nástroje založené na výkonnosti 36
2. Pokrok v provádění Nástroje pro oživení a odolnost 39
A. Společné ukazatele 39
Nástroj pro oživení a odolnost dosáhl významných reálných výsledků v praxi 39
B. Údaje z pololetních zpráv 43
Většina milníků a cílů je podle zpráv plněna v souladu s harmonogramy plánu pro oživení a odolnost 43
C. Pokrok ve všech šesti politických pilířích 45
Členské státy dosáhly viditelného pokroku v provádění všech šesti pilířů politiky Nástroje pro oživení a odolnost 45
D. Politiky ke zlepšení konkurenceschopnosti podniků v EU 60
Plány pro oživení a odolnost přispívají ke zlepšení konkurenceschopnosti podniků v EU, přičemž podporu z Nástroje pro oživení a odolnost již využily přibližně tři miliony podniků 60
3. REPowerEU 64
A. Přehled opatření v kapitolách REPowerEU 66
Další reformy a investice v rámci plánu REPowerEU řeší úzká místa, pomáhají urychlit přechod na čistou energii a posilují bezpečnost dodávek energie 66
B. Přehled opatření s přeshraničním rozměrem nebo rozměrem zahrnujícím více zemí, která jsou obsažena ve všech kapitolách REPowerEU 69
Opatření plánu REPowerEU mají silný přeshraniční rozměr nebo rozměr zahrnující více zemí 69
4. Závěr 71

Zkratky

BAR	Rezerva na vyrovnání se s důsledky brexitu
COVID-19	Onemocnění koronavirem z roku 2019
EÚD	Evropský účetní dvůr
ETS	Systém obchodování s emisemi
EUR	Euro (€)
RRP	Plán pro oživení a odolnost
RRF	Nástroj pro oživení a odolnost
MWh	Megawatthodina
MSP	Malé a střední podniky
Platforma STEP	Platforma strategických technologií pro Evropu

Shrnutí

Nástroj pro oživení a odolnost je ústředním prvkem iniciativy NextGenerationEU, evropského plánu na podporu oživení, jehož cílem je vyjít z bezprecedentních hospodářských a sociálních dopadů pandemie COVID-19 silnější a odolnější. Nástroj pro oživení a odolnost byl zřízen v roce 2021[1] jako nástroj, který je inovativní a založený na výkonnosti a je bezprecedentní co do rozsahu i ambicí a poskytuje členským státům finanční podporu při realizaci kombinace předem dohodnutých reforem a investic. Nástroj pro oživení a odolnost je časově ohraničen do roku 2026.

Postupem času se Nástroj pro oživení a odolnost přizpůsobil novým výzvám a poskytl členským státům zásadní podporu po nevyprovokované agresi Ruska vůči Ukrajině a následné energetické krizi. Pomocí plánu **REPowerEU** by členské státy mohly využít dodatečné zdroje na podporu reforem a investic, které diverzifikují dodávky energie v EU, urychlují zelenou transformaci a podporují zranitelné domácnosti.

Během tří a půl let od vstupu nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost v platnost členské státy využívaly nástroj k tomu, aby pokročily ve svých reformních a investičních programech v souladu se společnými prioritami EU a řešily dlouhodobé i nové výzvy v rámci oživování po krizi COVID-19.

Po určitých zpožděních v roce 2023, která do značné míry souvisela s nutností přijmout kapitoly REPowerEU, se provádění a vyplácení prostředků zrychlilo. Ke konci srpna 2024 bylo členským státům vyplaceno 265,4 miliardy EUR a zhruba 85 % milníků a cílů s předběžným datem dokončení do prvního čtvrtletí roku 2024 bylo buď Komisí vyhodnoceno jako uspokojivě splněné, nebo je jako splněné vykázaly členské státy. To představuje výrazný náskok ve srovnání s rokem 2023, kdy, jak bylo uvedeno v předchozí výroční zprávě o Nástroji pro oživení a odolnost, Komise vyplatila k 1. září 2023 přibližně 58 % stávající celkové částky (153,4 miliardy EUR). Pokud vše půjde podle plánu, bude z Nástroje pro oživení a odolnost vyplaceno od začátku fungování nástroje do konce roku více než 300 miliard EUR.

Komise zintenzivnila svá opatření na podporu úsilí členských států o provádění, zjednodušení a snížení administrativní zátěže. Dne 19. července 2024 přijala Komise aktualizované pokyny k plánům pro oživení a odolnost s cílem zjednodušit provádění Nástroje pro oživení a odolnost a zvýšit jeho účinnost. Aktualizované pokyny se zaměřují zejména na revize plánu pro oživení a odolnost, které budou i nadále důležité pro řešení možných úzkých míst při provádění. Lépe objasňuje rozsah revizí a možnosti změnit plán pro oživení a odolnost, pokud členský stát najde lepší alternativu k provedení opatření způsobem, který snižuje administrativní zátěž. Kromě toho po vstupu v platnost nařízení o Platformě

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

strategických technologií pro Evropu („STEP“)[2] (kterým bylo změněno nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost) lze nyní na cíle platformy STEP[3] přidělovat také finanční prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU. Tento nový právní základ pro změnu byl zohledněn v pokynech. Pokyny rovněž zjednodušují požadavky na podávání zpráv pro členské státy a poskytují větší jasnost, pokud jde o podmínky, za nichž lze podporu z Nástroje pro oživení a odolnost a jiných fondů EU kombinovat s cílem zvýšit synergie.

Hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období potvrdilo přidanou hodnotu nástroje, který spojuje reformy s investicemi, a jeho přístup založený na výkonnosti. Hlavními přednostmi Nástroje pro oživení a odolnost je jeho zaměření na vyplácení prostředků v závislosti na pokroku v praxi a jeho podpora reforem i investic, které se často vzájemně posilují, v rámci jednoho nástroje. Hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období, které bylo zveřejněno v únoru 2024, zdůraznilo širokou podporu členských států a dalších zúčastněných stran jak pokud jde o povahu Nástroje pro oživení a odolnost založenou na výkonnosti, tak o spojení reforem a investic. Vyplácení prostředků na základě dosažených výsledků, a nikoli vynaložených nákladů, zajišťuje předvídatelnost a odpovědnost, a to jak pro členské státy, tak pro Komisi. Spojení reforem a investic do jednoho nástroje financování vytváří synergie mezi nimi, motivuje provádění klíčových reforem a podporuje soudržnost vnitrostátních plánů. Rychlé zavedení a rychlé vyplácení prostředků dokládá, že Nástroj pro oživení a odolnost podpořil členské státy v době krize, přičemž jedinečné spojení reforem a investic pomáhá našim hospodářstvím lépe se připravit na budoucnost.

Nástroj pro oživení a odolnost a jeho složka REPowerEU hrají také klíčovou roli při pomoci společnostem v EU s **využíváním výhod zelené a digitální transformace**. K 31. srpnu 2024 využilo podporu z Nástroje pro oživení a odolnost více než 2 800 000 společností, většinou malých a středních podniků. Kromě přímé finanční podpory přispěly plány pro oživení a odolnost také k provádění významných reforem s cílem zlepšit podnikatelské prostředí ve všech členských státech, například v oblasti digitalizace podniků, usnadnění povolovacích řízení a změny kvalifikace a prohlubování dovedností.

Vzhledem k časově omezené povaze Nástroje pro oživení a odolnost by se veškeré úsilí mělo i nadále soustředit na úplné a včasné provedení plánů pro oživení a odolnost do roku 2026. Přestože se provádění a vyplácení prostředků zrychluje, pokrok se v jednotlivých členských státech liší. Několik členských států již předložilo čtyři nebo více žádostí o platbu, zatímco několik dalších ještě žádnou žádost nepředložilo. V některých případech přetrvávají zpoždění a velké problémy s vyčerpáním finančních prostředků do konce roku 2026. Všechny členské státy musí pokračovat ve svém úsilí o úplné provedení

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP).

[3] Díky nařízení o platformě STEP mohou členské státy nyní až 6 % celkových prostředků přidělených z Nástroje pro oživení a odolnost směrovat do složky členského státu v Programu InvestEU na opatření přispívající k cílům platformy STEP, a to nad rámec 4 % již povolených nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost. Kromě toho budou muset členské státy při revizi svých plánů pro oživení a odolnost přednostně zvážit projekty s pečetí suverenity.

svého příslušného plánu pro oživení a odolnost před koncem roku 2026, kdy má platnost tohoto nástroje skončit. Plány pro oživení a odolnost mohou být případně ještě revidovány tak, aby řešily případná úzká místa při provádění a reagovaly na vznikající a vyvíjející se výzvy. Komise je připravena členské státy i nadále podporovat.

Tato zpráva je třetí z řady každoročních publikací o provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak vyžaduje článek 31 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Představuje aktuální stav, pokud jde mimo jiné o vyplácení prostředků, revize plánů pro oživení a odolnost, vývoj v oblasti auditu a kontroly a komunikační činnosti (oddíl 1); pokrok při provádění milníků a cílů v rámci pilířů politiky Nástroje pro oživení a odolnost (oddíl 2) a přehled opatření obsažených v kapitolách REPowerEU členských států (oddíl 3)[4]. V příloze I jsou uvedeny informace o jednotlivých zemích, které nastiňují pokrok dosažený v každém členském státě, zatímco další přílohy se zaměřují na konkrétní koncepce důležité pro provádění Nástroje pro oživení a odolnost. Informace uvedené v této zprávě vycházejí z obsahu plánů pro oživení a odolnost k 31. srpnu 2024; z údajů vykazovaných členskými státy do dubna 2024 v rámci jejich pololetních oznamovacích povinností a z vývoje provádění nástroje do 31. srpna 2024, není-li stanoveno jinak.

[4] Informace poskytnuté v této zprávě vycházejí z obsahu přijatých plánů, jak je posoudila Komise, z údajů vykázaných členskými státy do konce dubna 2024 v rámci jejich povinnosti podávat pololetní zprávy, z údajů ze srovnávacího přehledu oživení a odolnosti k 31. srpna 2024 a z vývoje při provádění nástroje do 31. srpna 2024, pokud není stanoveno jinak.

1. Aktuální stav provádění Nástroje pro oživení a odolnost

A. Žádosti o platbu a vyplácení finančních prostředků

Tempo vyplácení finančních prostředků se po revizích plánů pro oživení a odolnost zvýšilo

K 31. srpnu 2024 bylo členským státům vyplaceno více než 40 % dostupných finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, přičemž vyplacené granty dosáhly 48 % a půjčky mírně přesáhly 30 %. Od založení Nástroje pro oživení a odolnost obdržela Komise 63 žádostí o platbu od 25 členských států a vyplatila 265,4 miliardy EUR. Tato částka zahrnuje 198,4 miliardy EUR vyplacených v čisté výši po předložení žádostí o platbu a uspokojivém splnění milníků a cílů, 56,6 miliardy EUR v rámci předběžného financování Nástroje pro oživení a odolnost poskytnutých 21 členským státům do 31. prosince 2021 a 10,4 miliardy EUR předběžného financování plánu REPowerEU vyplacených 21 členským státům. Z celkové částky vyplacené členským státům se 170,8 miliardy EUR týká nevratné podpory a 94,6 miliardy EUR půjček. Pokud se udrží současné tempo vyplácení finančních prostředků, Komise očekává, že do konce roku 2024 vyplatí více než 300 miliard EUR. Tabulka 1 poskytuje přehled o žádostech o platbu podaných členskými státy a o odpovídajících celkových finančních prostředcích vyplacených Komisí, které se vztahují jak na nevratnou podporu, tak na půjčky, a to po kladném posouzení milníků a cílů, jichž se příslušná žádost o platbu týká.

Po pomalejším tempu vyplácení finančních prostředků v první polovině roku 2023, kdy bylo úsilí zaměřeno na revize plánů pro oživení a odolnost, se vyplácení od druhé poloviny roku zrychlilo. V období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 bylo členským státům vyplaceno 112,0 miliardy EUR. Tato částka zahrnuje 10,4 miliardy EUR jako předběžné financování v rámci plánu REPowerEU, jakož i 60,4 miliardy EUR jako nevratná podpora a 41,2 miliardy EUR jako půjčky vyplacené po uspokojivém splnění 908 milníků a cílů posouzených ve 27 žádostech o platbu. Pro srovnání, v období od 1. září 2022 do 31. srpna 2023 bylo vyplaceno 40,6 miliardy EUR, z toho 26,9 miliardy EUR jako nevratná podpora a 13,7 miliardy EUR jako půjčky. Všechny finanční prostředky byly vyplaceny po uspokojivém splnění milníků a cílů posouzených v 17 žádostech o platbu, neboť v tomto období nebylo vyplaceno žádné předběžné financování.

V letech 2023–2024 obdržely členské státy 10,4 miliardy EUR jako předběžné financování v rámci plánu REPowerEU. Členské státy, které upravily své plány pro oživení a odolnost tak, aby na konci roku 2023 obsahovaly kapitolu REPowerEU, měly možnost požádat až o 20 % dodatečných finančních prostředků v podobě předběžného financování,

aby mohly financovat svá opatření v rámci plánu REPowerEU[5]. O předběžné financování plánu REPowerEU požádalo 21 členských států a obdrželo je (viz tabulka 1). Bulharsko, Německo, Irsko a Lucembursko nebyly pro předběžné financování v rámci plánu REPowerEU způsobilé, neboť jejich kapitoly REPowerEU Rada do konce roku 2023 nepřijala. Nizozemsko a Švédsko o předběžné financování v rámci plánu REPowerEU nepožádaly.

Tabulka 1: Aktuální stav provádění žádostí o platbu z Nástroje pro oživení a odolnost k 31. srpnu 2024

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
27 plánů schválených Komisí a přijatých Radou																											
21 plateb předběžného financování vyplacených do 31. prosince 2021 a bez předběžného financování v rámci plánu REPowerEU (56,6 mld. EUR)		▲					*										▲		▲		▲						▲
21 vyplacených plateb předběžného financování v rámci plánuREPowerEU(10,4 miliardy EUR)		●			●		●									●			■								■
26 podepsaných provozních ujednání																											
63 žádostí o platbu předložených Komisi, včetně případných půjček	2x	2x	2x	2x	1x	2x	1x	4x	4x	3x	5x	6x	3x	2x	2x	1x		2x	1x	1x	1x	5x	3x	3x	4x	1x	
51 plateb vyplacených po uspokojivém splnění milníků a cílů (198,4 mld. EUR)		1x	2x	2x	1x	2x	1x	3x	4x	3x	5x	5x	1x	2x	2x	1x		2x		1x	1x	4x	2x	2x	3x	1x	

Pozn.: * Irsko o předběžné financování nepožádalo. ▲ Předběžné financování nebylo k dispozici, neboť prováděcí rozhodnutí Rady nebylo do 31. prosince 2021 přijato, což bylo pro předběžné financování podmínkou. ● Předběžné financování v rámci plánu REPowerEU nebylo k dispozici, protože kapitola REPowerEU nebyla do 31. prosince 2023 přijata, což bylo pro předběžné financování v rámci plánu REPowerEU podmínkou. ■ Nizozemsko a Švédsko o předběžné financování v rámci plánu REPowerEU nepožádaly.

Zdroj: Evropská komise

Stále častěji se používá postup pozastavení, který usnadňuje rychlejší vyplácení finančních prostředků.

Komise má možnost částečně pozastavit platby, což členským státům poskytuje flexibilitu při čerpání prostředků v případě, že čelí krátkým zpožděním při provádění konkrétníchmilníků nebo cílů. Plány pro oživení a odolnost spojují každou vyplacenou částku s pevně stanoveným souborem milníků a cílů. Tím je zajištěn pokrok

[5] Viz čl. 21d nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

členských států při provádění, ale zároveň to znamená, že zpoždění jednoho milníku nebo cíle může zpozdit celou žádost o platbu. Metodika částečných plateb poskytuje potřebnou flexibilitu pro vyplacení části finančních prostředků členským státům, a tím pokročit v žádosti o platbu, pokud ještě není uspokojivě splněn malý počet milníků nebo cílů. Podle čl. 24 odst. 8 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost mají členské státy šest měsíců od přijetí rozhodnutí Komise o částečném pozastavení vyplácení finančních prostředků na to, aby podnikly nezbytné kroky k zajištění uspokojivého splnění zbývajícího milníku (milníků) nebo cíle (cílů). Po uplynutí této lhůty Komise žádost o platbu znovu posoudí a buď pozastavení zruší, pokud je posouzen konkrétní milník (milníky) nebo cíl (cíle) jako splněný (splněné), nebo sníží finanční příděl členskému státu, pokud milníky nebo cíle stále nejsou uspokojivě splněny.

Zvýšené využívání částečných plateb pomohlo urychlit vyplácení finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost. Od zveřejnění metodiky pro určování částečného pozastavení plateb v roce 2023[6] se Komise setkala se šesti případy žádostí o platbu, kdy jeden nebo více milníků nebo cílů nebylo možné posoudit jako uspokojivě splněné. V období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 Komise usoudila, že žádosti o platbu předložené Španělskem[7], Itálií[8], Portugalskem[9] a Rumunskem[10] obsahovaly jeden nebo více milníků nebo cílů, které nebylo možné posoudit jako uspokojivě splněné. Jedná se o doplnění platby, která již byla pozastavena v dubnu 2023 v souvislosti s první žádostí Litvy o platbu[11]. V předběžném posouzení první žádosti Belgie o platbu[12] se dále uvádí, že jeden milník nelze posoudit jako uspokojivě splněný[13].

V roce 2024 Komise pozastavení zrušila a poprvé i trvale snížila podporu z Nástroje pro oživení a odolnost. V případě Litvy přijaly vnitrostátní orgány během šesti měsíců po přijetí rozhodnutí o pozastavení v dubnu 2023 další politická opatření, přičemž v říjnu 2023 předložily Komisi další informace o pozastavených milnících. Komise dospěla k závěru, že jeden z těchto dvou milníků byl uspokojivě splněn, zatímco druhý i nadále nebyl uspokojivě plněn. Komise proto částečně zrušila pozastavení a vyplatila Litvě 14,9 milionu EUR jako uznání dosaženého pokroku. Komise zároveň snížil finanční příděl Litvě o 8,7 milionu EUR, což odpovídá nesplněnému milníku[14]. Rovněž v případě Portugalska přijaly vnitrostátní orgány

[6] Viz příloha II sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2023) 99 final).

[7] Viz prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 19. července 2024 o částečném pozastavení výplaty čtvrté splátky nevratné podpory pro Španělsko.

[8] Viz prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 26. července 2024 o částečném pozastavení výplaty páté splátky nevratné podpory pro Itálii.

[9] Viz prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 22. prosince 2023 o částečném pozastavení výplaty třetí a čtvrté splátky nevratné podpory Portugalsku.

[10] Viz prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 21. září 2023 o částečném pozastavení výplaty druhé splátky úvěrové podpory pro Rumunsko.

[11] Viz prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 28. dubna 2023 o částečném pozastavení výplaty první splátky nevratné podpory pro Litvu.

[12] Viz pozitivní předběžné posouzení uspokojivého plnění milníků a cílů v souvislosti s první žádostí o platbu, kterou Belgie předložila 29. září 2023 a kterou Evropská komise předala Hospodářskému a finančnímu výboru.

[13] Je třeba poznamenat, že předběžné posouzení Komise nebylo v době vypracování této zprávy ještě přezkoumáno Hospodářským a finančním výborem, a k datu uzávěrky této výroční zprávy, tj. k 31. srpnu 2024, nebylo tedy prováděcí rozhodnutí Komise o částečném pozastavení dosud přijato. Prováděcí rozhodnutí Komise o částečném pozastavení výplaty první splátky nevratné podpory Belgii bylo přijato dne 16. září 2024.

[14] Viz prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 6. května 2024 o snížení částky první splátky nevratné podpory pro Litvu.

politická opatření, a to během šesti měsíců po pozastavení třetí a čtvrté platby přijatém v prosinci 2023. V červnu 2024 dospěla Komise k závěru, že zbývající milníky a cíl byly uspokojivě splněny. Komise proto v plném rozsahu zrušila dříve pozastavenou částku a vyplatila Portugalsku 720 milionů EUR[15]. V březnu 2024 Rumunsko rovněž předložilo další odůvodnění, aby prokázalo, že přijalo opatření nezbytná k uspokojivému splnění dříve pozastavených milníků. Na základě poskytnutých informací Komise usoudila, že jeden ze dvou milníků byl splněn uspokojivě, zatímco druhý i nadále nebyl uspokojivě plněn. Komise své posouzení uzavře poté, co Rumunsku umožní předložit jeho připomínky do dvou měsíců od sdělení svých závěrů v souladu s čl. 24 odst. 8 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Do 31. srpna 2024 probíhalo v případě Španělska a Itálie šestiměsíční období pozastavení, kdy členské státy mohou přijmout nezbytná opatření k zajištění uspokojivého splnění zbývajících milníků nebo cílů.

Komise pokračovala ve vydávání dluhopisů EU na financování Nástroje pro oživení a odolnost

V roce 2024 Komise pokračovala v získávání finančních prostředků na trzích prostřednictvím jednotného přístupu k financování, v jehož rámci Komise emituje dluhopisy EU s jednotnou značkou a výnosy z nich přiděluje do centrálního fondu financování, z něhož jsou financovány různé politické programy EU. K 31. srpnu 2024 činil celkový objem nesplacených dluhopisů EU 531,4 miliardy EUR, z toho 60,2 miliardy EUR ve formě zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU. Komise rovněž pokračovala v emisi tříměsíčních a šestiměsíčních pokladničních poukázek EU s cílem pokrýt potřeby krátkodobého financování. K 31. srpnu 2024 činily neuhrazené pokladniční poukázky EU 20,9 miliardy EUR.

Díky výnosům získaným z emisí dluhopisů EU mohla Komise pokračovat v plynulém financování plánů pro oživení a odolnost členských států. Komise vyplatila veškeré finanční prostředky členským státům v rámci Nástroje pro oživení a odolnost neprodleně poté, co nabyly splatnosti, v průměru do šesti pracovních dnů od jejich povolení. Nebyla zaznamenána žádná zpoždění.

V červnu Komise zveřejnila svůj plán financování na druhé pololetí roku 2024 s cílem financovat v období od července do konce prosince 2024 dlouhodobé dluhopisy EU až do výše 65 miliard EUR. Plán financování na druhý půlrok navázal na splnění cíle 75 miliard EUR pro první pololetí roku 2024, přičemž cílem emisí bylo mobilizovat v roce 2024 finanční prostředky v celkové výši až 140 miliard EUR (oproti cíli financování ve výši 120 miliard EUR v roce 2023).

V rámci nástroje NextGenerationEU a na základě žádostí členských států o financování v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a finančních potřeb dalších programů EU podporovaných z nástroje NextGenerationEU Komise očekává, že do

[15] Viz prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 26. července 2024, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Komise (C2023) 9290 ze dne 22. prosince 2023 o povolení výplaty třetí a čtvrté splátky nevratné podpory a třetí a čtvrté splátky úvěrové podpory pro Portugalsko.

roku 2026 získá prostřednictvím emise dluhopisů EU až 712 miliard EUR (z maximálního finančního rámce programu 806,9 miliardy EUR[16]). EU se tak v tomto období stane jedním z největších emitentů dluhopisů denominovaných v eurech.

Stále větší počet opatření je způsobilý pro financování v rámci zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU

V roce 2020 Komise oznámila svůj záměr financovat až 30 % nástroje NextGenerationEU emisí zelených dluhopisů. Komise tím splnila svůj závazek k udržitelnému financování, uvedla na trh nové vysoce hodnocené a likvidní zelené aktivum, umožnila přístup k zeleným investicím širokému okruhu investorů a posílila úlohu Evropské unie a eura na trzích udržitelného financování. První zelený dluhopis nástroje NextGenerationEU byl emitován v říjnu 2021. Prostřednictvím tohoto dluhopisu s patnáctiletou dobou splatnosti získala Komise 12 miliard EUR, jedná se tedy celosvětově o dosud největší transakci se zelenými dluhopisy. Od té doby Komise vydala zelené dluhopisy nástroje NextGenerationEU v hodnotě 60,2 miliardy EUR, přičemž nové emise byly nastaveny tak, aby odpovídaly vykázaným zeleným výdajům členských států.

Vnitrostátní výdaje na provádění opatření financovaných zelenými dluhopisy z nástroje NextGenerationEU se do 31. srpna 2024 týkaly především opatření v oblasti energetické účinnosti (42,8 % přidělených výdajů) a čisté dopravy a infrastruktury (33,3 %). Z devíti kategorií výdajů, na které lze výnosy ze zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU přidělit, je třetí největší kategorií výdajů (představující 8,4 % výdajů) čistá energie a síť.

EU podporuje udržitelné financování prostřednictvím zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU tím, že směřuje finanční prostředky do široké škály zelených projektů. EU se stala jedním z největších světových emitentů zelených dluhopisů, čímž se tento trh významně rozšířil. Tím, že EU dodržuje zásady Mezinárodní asociace kapitálových trhů pro zelené dluhopisy a zajišťuje transparentní podávání zpráv, nastavuje EU vysoký standard na trhu zelených dluhopisů a podporuje tok kapitálu do investic, které jsou šetrné k životnímu prostředí. Zelené dluhopisy nástroje NextGenerationEU nejen ukazují pevné odhodlání EU k udržitelnosti, ale také integrují zelené iniciativy do hospodářského oživení po pandemii COVID-19 a podporují tak odolný a udržitelný růst do budoucna.

V souladu s požadavky na podávání zpráv v rámci zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU zveřejnila Komise v prosinci 2023 první komplexní zprávu o přidělování a dopadu zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU. Analýza ukazuje, že opatření financovaná z těchto dluhopisů mohou snížit emise skleníkových plynů o 44 milionů tun ročně, což odpovídá 1,2 % celkových emisí skleníkových plynů v EU.

[16] Rozdíl mezi těmito dvěma částkami odpovídá částce dostupné úvěrové podpory z Nástroje pro oživení a odolnost, o kterou členské státy nepožádaly. Vzhledem k tomu, že lhůta pro podání žádosti o úvěrovou podporu již uplynula, nebude Komise podle stávajícího právního rámce tyto zbývající finanční prostředky na financování těchto půjček získávat na finančních trzích.

Od poslední zprávy se v důsledku začlenění nových opatření z nedávno přijatých kapitol REPowerEU zvýšil soubor plánovaných opatření způsobilých pro získání financování v rámci zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU o více než 80 miliard EUR, přičemž do 31. srpna 2024 dosáhne 268,1 miliardy EUR způsobilých aktiv. Příští zpráva bude zveřejněna v listopadu 2024 a ukáže další nárůst objemu emisí skleníkových plynů, kterému lze zabránit investicemi do zelených dluhopisů nástroje NextGenerationEU.

Makroekonomická podmíněnost a Nástroj pro oživení a odolnost

Článek 10 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost propojuje Nástroj pro oživení a odolnost s rámcem fiskální správy EU. Konkrétně čl. 10 odst. 1 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vyžaduje, aby Komise předložila Radě návrh na úplné nebo částečné pozastavení příslušných závazků nebo plateb, pokud Rada v souladu s čl. 126 odst. 8 nebo 11 SFEU rozhodne, že členský stát nepřijal účinná opatření k nápravě svého nadměrného schodku. To platí, pokud Komise nezjistí, že v Unii jako celku došlo k prudkému hospodářskému propadu ve smyslu čl. 3 odst. 5 a čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1467/97, tj. obecné únikové doložky nápravné složky Paktu o stabilitě a růstu. Podle čl. 10 odst. 8 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost musí Komise do konce roku 2024 provést přezkum uplatňování článku 10 a podat zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Tato zpráva tento požadavek splňuje.

Od vzniku Nástroje pro oživení a odolnost se vyskytl pouze jeden případ, který se týkal uplatňování článku 10 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Dne 19. června 2024 navrhla Komise rozhodnutí Rady podle čl. 126 odst. 8 Smlouvy o fungování EU z důvodu, že Rumunsko nepřijalo účinná opatření v reakci na doporučení podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU, tj. doporučení v rámci postupu při nadměrném schodku podle Paktu o stabilitě a růstu. Doporučení podle čl. 126 odst. 7 SFEU přijala Rada dne 18. června 2021 a doporučila Rumunsku, aby nadměrný schodek odstranilo nejpozději do roku 2024.

V roce 2023 se mělo za to, že EU se stále nachází v situaci prudkého hospodářského propadu v EU jako celku, přičemž byla nadále aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Z tohoto důvodu Komise nenavrhla pozastavení závazků či plateb z fondů EU Rumunsku poté, co Rada dne 26. července 2024 přijala rozhodnutí podle čl. 126 odst. 8 SFEU.

B. Revize plánů pro oživení a odolnost

Aktualizované plány pro oživení a odolnost jsou nadále ambiciózní i po revizích provedených v letech 2023 a 2024

Geopolitické události, vysoká inflace, nedostatky v dodavatelském řetězci a v některých případech přírodní katastrofy ztížily členským státům provádění některých reforem a investic do jejich plánů pro oživení a odolnost. Členské státy

byly s podporou Komise schopny tato vnější omezení zmírnit a revidovat příslušná opatření s využitím flexibility zakotvené v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, která umožňuje změnit plán pro oživení a odolnost v případech, kdy objektivní okolnosti znemožnily dosažení původních milníků a cílů (podle článku 21 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost). Členské státy do svých plánů pro oživení a odolnost rovněž zavedly kapitoly REPowerEU, čímž využily dodatečné zdroje a podpořily reformy a investice, které diverzifikují dodávky energie v EU, urychlují zelenou transformaci a podporují zranitelné domácnosti. Tyto revize byly rovněž příležitostí k aktualizaci plánů pro oživení a odolnost, aby se zohlednily revidovaný finanční příděl členským státům[17] a využila se zbývající podpora v podobě půjčky[18], která je k dispozici v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Revize plánů pro oživení a odolnost zajistily, že se budou zabývat dopadem vysoké inflace a překážkami na straně nabídky, které ovlivnily investiční propojení. Všechny plány pro oživení a odolnost byly v roce 2023 alespoň jednou aktualizovány a některé byly předmětem dalších cílených změn: do data uzávěrky zprávy (31. srpna 2024) předložily všechny členské státy alespoň jednu žádost o změnu svých plánů pro oživení a odolnost, 26 předložilo kapitolu REPowerEU a 11 členských států rovněž provedlo další cílené revize (tabulka 2). Při revizi svých plánů pro oživení a odolnost věnovaly členské státy zvláštní pozornost nejen kvalitě opatření, ale také stupni jejich vyspělosti a časovému horizontu jejich provedení, a to vzhledem k časově omezenému charakteru plánu pro oživení a odolnost do roku 2026. Závazky, které se v důsledku objektivních okolností staly nesplnitelnými, byly upraveny a v mnoha případech nahrazeny vhodnějšími alternativami, přičemž původní ambice plánu pro oživení a odolnost zůstaly zachovány. Široká oblast působnosti plánu pro oživení a odolnost poskytla členským státům potřebnou flexibilitu, aby mohly přidělovat zdroje podle svých vyvíjejících se priorit v souladu s cíli Nástroje pro oživení a odolnost.

Tabulka 2: Aktuální stav předložených upravených plánů pro oživení a odolnost a kapitol REPowerEU k 31. srpnu 2024

	BE	**BG**	**CZ**	**DK**	**DE**	**EE**	**IE**	**EL**	**ES**	**FR**	**HR**	**IT**	**CY**	**LV**	**LT**	**LU**	**HU**	**MT**	**NL**	**AT**	**PL**	**PT**	**RO**	**SI**	**SK**	**FI**	**SE**
27 plánů schválených Komisí a přijatých Radou																											
42 revizí předložených Komisi	1x	1x	1x	1x	3x	1x	3x	2x	2x	1x	**1x**	3x	2x	1x	2x	2x	1x	1x	1x	1x	2x	2x	**1x**	1x	1x	3x	1x
26 kapitol REPowerEU předložených Komisi																											
40 revizí posouzených Komisí	1x	1x	1x	1x	3x	1x	3x	2x	2x	1x	1x	3x	2x	1x	1x	2x	**1x**	1x	1x	1x	2x	1x	1x	1x	1x	3x	1x

[17] V souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost byl v červnu 2022 aktualizován maximální finanční příspěvek na nevratnou finanční podporu každého členského státu, a to na základě výsledných údajů Eurostatu o změně růstu reálného HDP v průběhu roku 2020 a o celkové změně reálného HDP v období 2020–2021.

[18] Členské státy mohly požádat o (další) podporu v podobě půjčky do 31. srpna 2023, jak je stanoveno v čl. 14 odst. 2 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Z celkového objemu prostředků ve výši 385,8 miliardy EUR, který je k dispozici pro účely podpory v podobě půjčky v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, bylo do konce roku 2023 přiděleno téměř 291 miliard EUR.

39 revizí přijatých Radou	1x	1x	1x	1x	3x	1x	3x	2x	2x	1x	1x	3x	2x	1x	1x	1x	**1x**	1x	1x	1x	2x	1x	1x	1x	1x	3x	1x

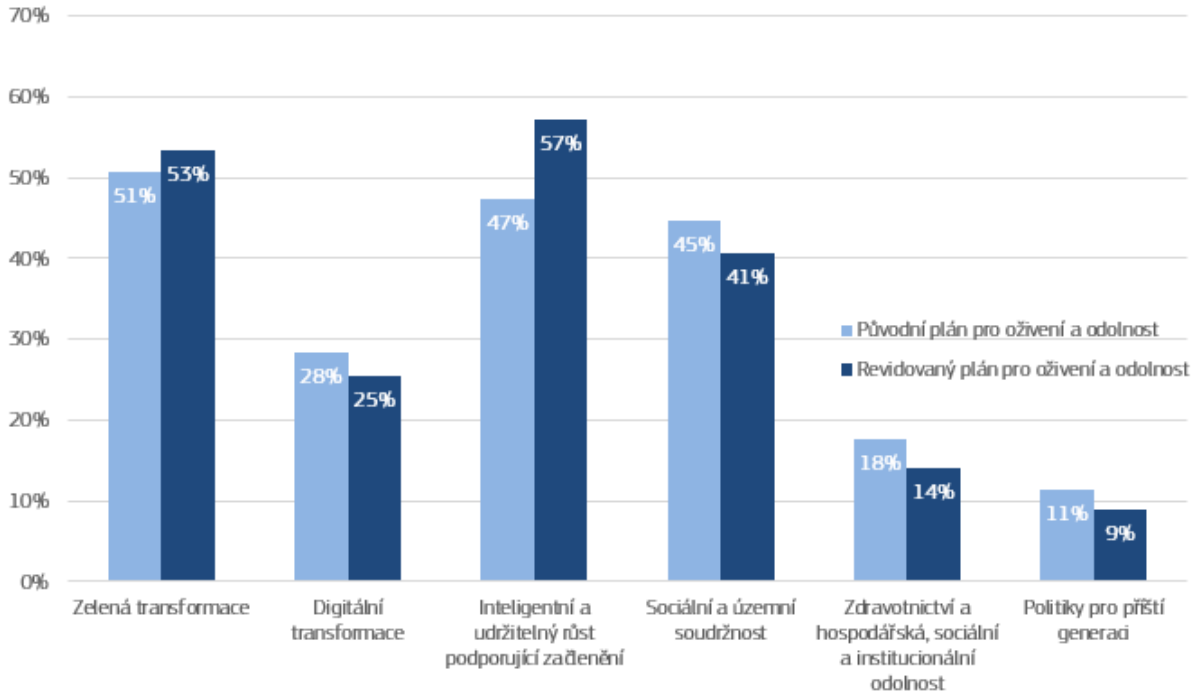
Zdroj: Evropská komise

Celkové finanční krytí a příspěvek Nástroje pro oživení a odolnost ke každému ze šesti pilířům politiky se po revizích plánu pro oživení a odolnost změnily

Celkové finanční krytí Nástroje pro oživení a odolnost bylo na konci srpna 2024 stanoveno na 650 miliard EUR. Tato částka se člení na 359 miliard EUR v podobě nevratné podpory a 291 miliard EUR v podobě půjček. Zahrnuje dodatečnou nevratnou podporu financovanou ze systému obchodování s emisemi (ETS) a převody z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu, které byly členským státům dány k dispozici na podporu plánu REPowerEU na základě pozměněného nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Nevratná podpora ve výši 359 miliard EUR je rozdělena na i) 338 miliard EUR jako původní nevratná podpora z Nástroje pro oživení a odolnost, ii) téměř 19,5 miliardy EUR jako nevratná podpora z ETS a iii) téměř 2 miliardy EUR jako nevratná podpora z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu. Členské státy mohly žádat o podporu v podobě půjčky do srpna 2023. Z celkového dostupného úvěrového krytí ve výši 385 miliard EUR bylo do konce roku 2023, což je zákonná lhůta pro finanční závazky v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, přiděleno téměř 291 miliard EUR. Tyto dvě změny (zvýšení nenávratné podpory dostupné prostřednictvím ETS a rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu a nižší požadovaná úvěrová podpora, než je celkové dostupné finanční krytí) vedly k tomu, že celkové finanční krytí Nástroje pro oživení a odolnost ke konci srpna 2024 činilo 650 miliard EUR. Dříve vykázaná částka 723 miliard EUR představovala maximální výši nevratné podpory z Nástroje pro oživení a odolnost (338 miliard EUR) a půjček z Nástroje pro oživení a odolnost (385 miliard EUR) poskytnutých nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost.

V důsledku toho a souvisejících revizí plánů se změnil příspěvek plánů pro oživení a odolnost k jednotlivým pilířům politiky z hlediska odhadovaných nákladů (viz obrázek 1). Zatímco v absolutním vyjádření se odhadované náklady pro každý pilíř politiky zvýšily, opatření přispívající k pilíři 1 týkajícímu se zelené transformace a pilíři 3 týkajícímu se inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění byla posílena a těmto dvěma cílům nyní přispívá vyšší podíl plánů pro oživení a odolnost.

Obrázek 1: Podíl odhadovaných nákladů Nástroje pro oživení a odolnost na jednotlivé pilíře politiky před revizí plánu pro oživení a odolnost a po ní

Pozn.: Každé opatření přispívá ke dvěma ze šesti pilířů politiky. Celkový příspěvek do všech pilířů zobrazených v tomto grafu tudíž činí 200 % prostředků Nástroje pro oživení a odolnost přidělených členským státům. Procentní podíly znázorňující příspěvek k pilířům zelené a digitální transformace se liší od procentních podílů znázorňujících příspěvek k cílům v oblasti klimatu a digitalizace, které se vypočítávají podle jiné metodiky (podrobně popsané v přílohách VI a VII nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost).
Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Platební profily se vyvíjely v návaznosti na revize plánů pro oživení a odolnost[19]

Profily plateb v rámci Nástroje pro oživení a odolnost (tj. částka, která má být vyplacena ve splátkách na základě uspokojivého splnění předem stanoveného seznamu milníků a cílů) byly stanoveny podle souboru hlavních zásad. Původní profily plateb byly stanoveny jako odraz několika faktorů, včetně vnitrostátních potřeb financování a rozpočtového plánování, a podílu milníků a cílů v každé splátce, jakož i jejich relativní důležitosti. Mezi počtem milníků a cílů v dané splátce a výší souvisejících vyplacených prostředků tedy neexistuje jednoduchý lineární vztah. Po diskusích s členskými státy navrhla Komise profily plateb, které byly nakonec schváleny Radou.

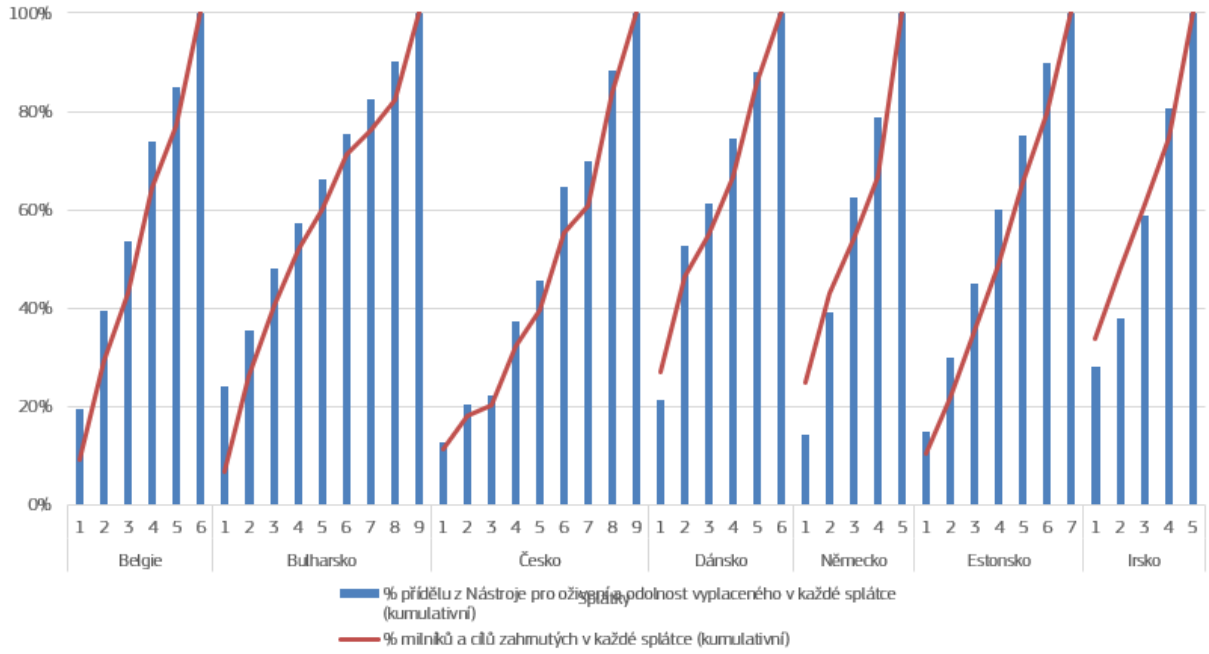
S revizí plánů pro oživení a odolnost se profily plateb změnily tak, aby odrážely doplnění kapitol REPowerEU, změny ve finančním přídělu jednotlivým členským státům a úpravy stávajících opatření Nástroje pro oživení a odolnost. Přijetí kapitol REPowerEU vedlo ke zvýšení celkové grantové podpory členským státům, přičemž ke stávajícím splátkám byly přidány nové milníky a cíle související s plánem REPowerEU. Kromě toho měly revize plánu rovněž zohlednit aktualizovaný finanční příděl (článek 18 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost) a vzít v úvahu objektivní okolnosti ovlivňující dosažitelnost opatření (článek 21). Vedlo to ke změnám v obsahu (např. snížení nebo zvýšení kvantitativních cílů, nahrazení milníků a cílů lepšími alternativami) a časovém harmonogramu provádění řady

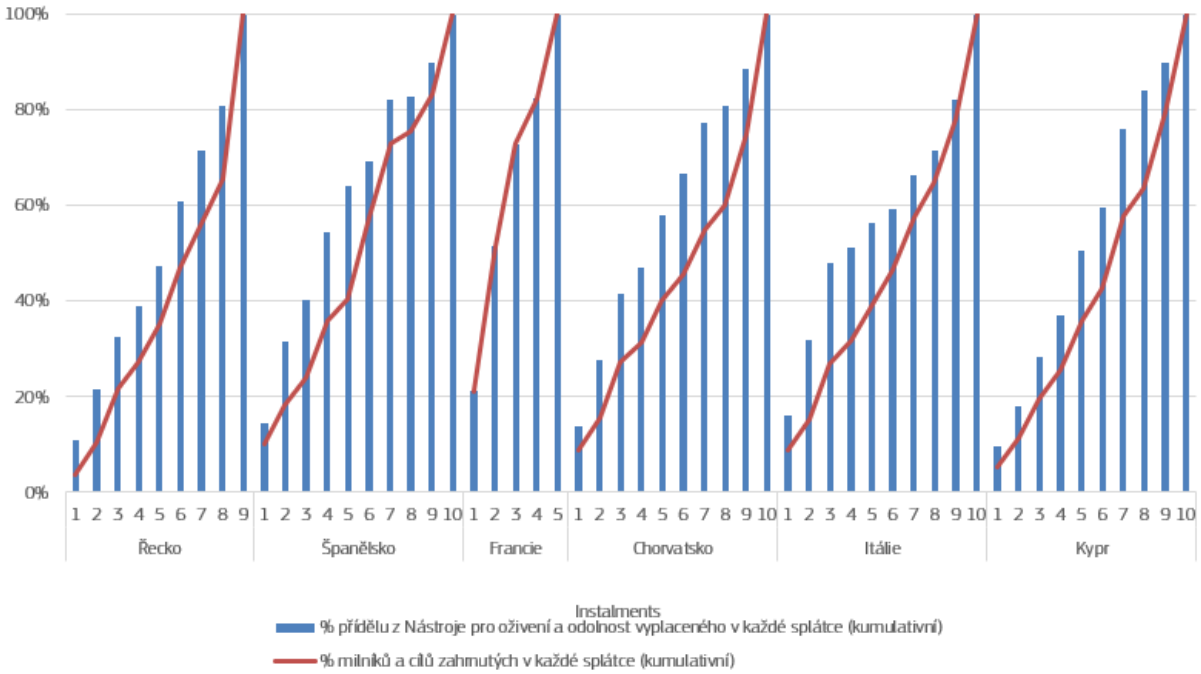
[19] Analýza v tomto oddíle odpovídá na doporučení Evropského parlamentu, které bylo vydáno v souvislosti s postupem udělování absolutoria za rok 2021.

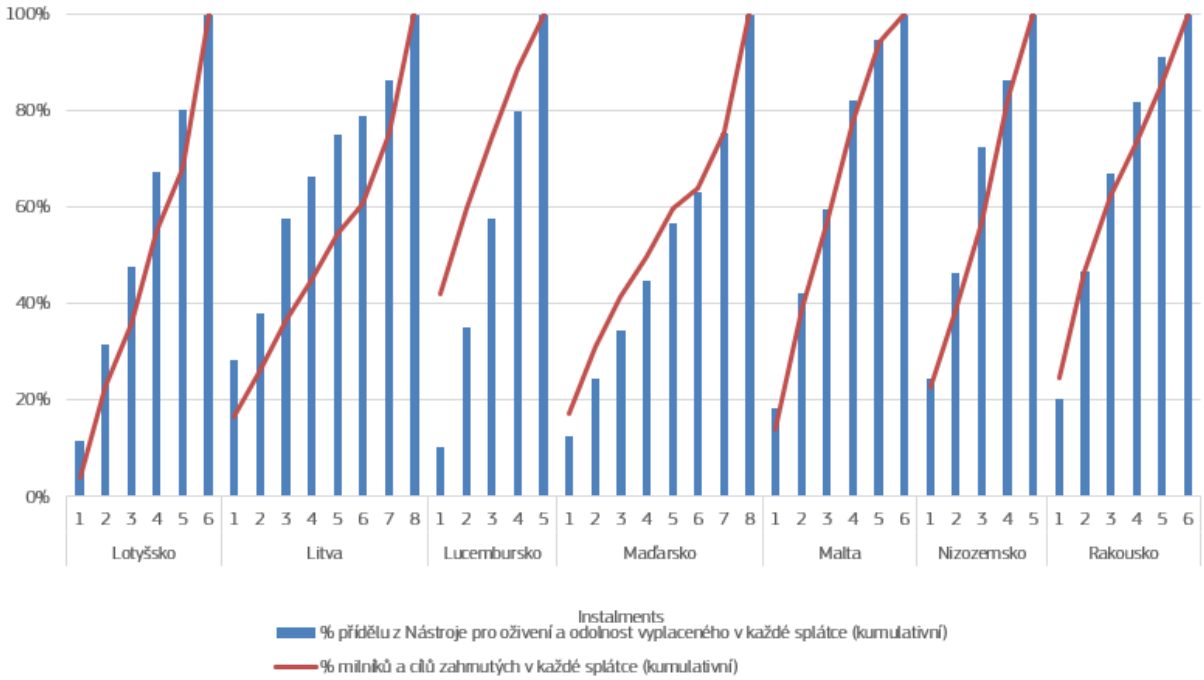
opatření v plánech pro oživení a odolnost. Jak změna v přidělování grantů, tak přidání, odebrání a úprava milníků a cílů byly zohledněny v revidovaných profilech plateb v souladu s hlavními zásadami použitými při stanovení výše uvedených profilů plateb. Komise zvážila potřebu zajistit, aby profily plateb odpovídaly pokroku v provádění milníků a cílů s ohledem na jejich relativní význam, aby motivovaly k úplnému provádění plánů a aby celkově byly i nadále slučitelné s plánem financování Unie.

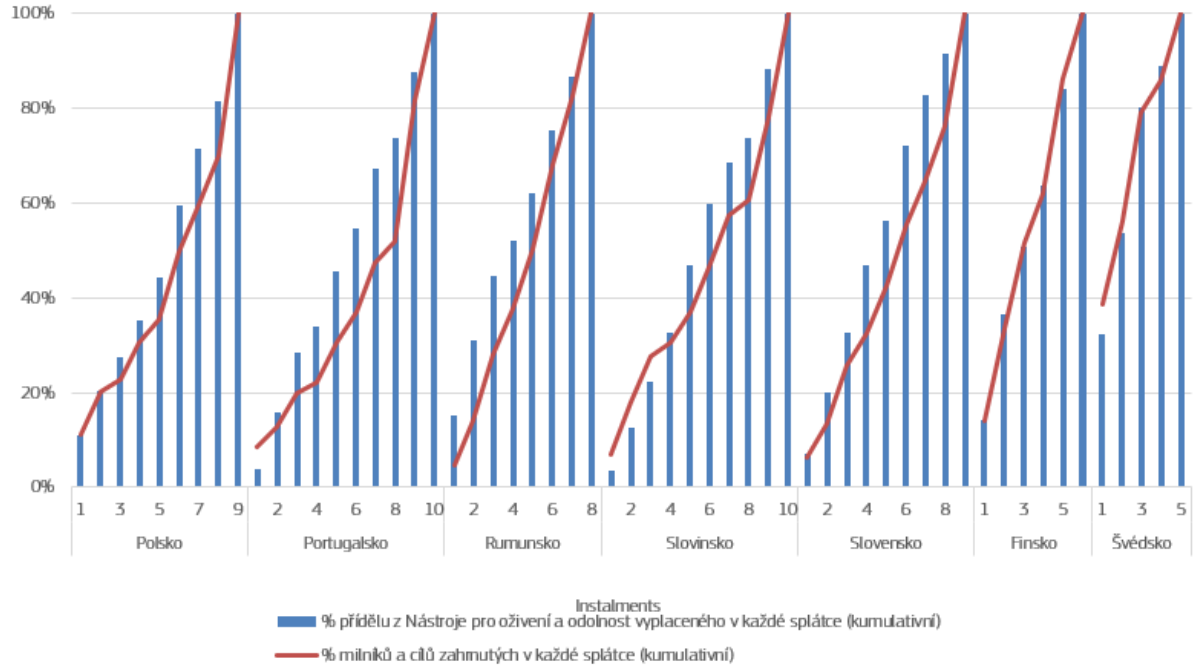
Obrázek 2 níže ukazuje současné profily plateb pro grantovou složku každého plánu pro oživení a odolnost. Zobrazují kumulativní podíl hrubé částky každé splátky jako procentní podíl z celkového grantového přídělu a kumulativní podíl počtu milníků a cílů každé splátky z celkového počtu milníků a cílů v grantové složce. Neexistuje lineární vztah mezi počtem milníků a cílů v dané splátce a výší souvisejících vyplacených prostředků, protože profily plateb jsou stanoveny v souladu s výše uvedeným souborem zásad.

Obrázek 2: Procentní podíl nevratné podpory (kumulativně) a milníků a cílů zahrnutých v každé splátce podle členských států.

100%
80%
60%
40%
20%
0%
1 2 3 4 5 6 7 8 9
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Řecko
Španělsko
Francie
Chorvatsko
Itálie
Kypr
Instalments
% přídělu z Nástroje pro oživení a odolnost vyplaceného v každé splátce (kumulativní)
% milníků a cílů zahrnutých v každé splátce (kumulativní)

100%
80%
60%
40%
20%
0%
1 2 3 4 5 6
1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5
1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5 6
1 2 3 4 5
1 2 3 4 5 6
Lotyšsko
Litva
Lucembursko
Maďarsko
Malta
Nizozemsko
Rakousko
Instalments
% přídělu z Nástroje pro oživení a odolnost vyplaceného v každé splátce (kumulativní)
% milníků a cílů zahrnutých v každé splátce (kumulativní)

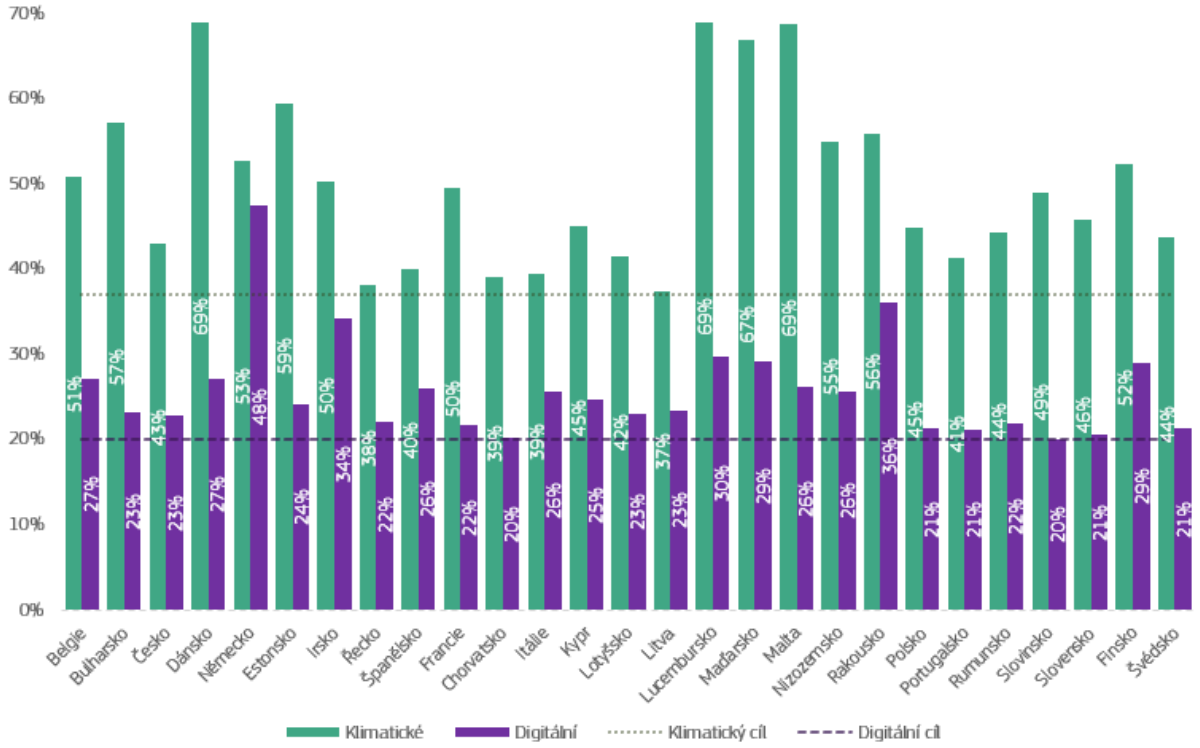
Pozn.: Neexistuje lineární vztah mezi počtem milníků a cílů v dané splátce a výší souvisejících vyplacených prostředků. Je to proto, že profily plateb byly stanoveny jako odraz několika faktorů, včetně vnitrostátních potřeb financování a rozpočtového plánování, podílu milníků a cílů v každé splátce a jejich relativní důležitosti.

Zdroj: Evropská komise

Klimatické a digitální cíle Nástroje pro oživení a odolnost jsou nadále plněny prostřednictvím revidovaných plánů pro oživení a odolnost

V návaznosti na přijaté revize plánů pro oživení a odolnost všechny členské státy nadále věnují nejméně 37 % svých přidělených prostředků z plánu pro oživení a odolnost na opatření přispívající k dosažení cílů v oblasti klimatu a nejméně 20 % na digitální cíle (viz obrázek 3). V případě Nástroje pro oživení a odolnost jako celku se odhadované výdaje související s klimatem zvýšily a do konce srpna (datum uzávěrky) činily 42,5 % přídělu z Nástroje pro oživení a odolnost, zatímco odhadované výdaje v digitální oblasti činily 26 %, což je více než oba cíle stanovené v nařízení.

Obrázek 3: Podíl odhadovaných celkových prostředků přidělených z plánů pro oživení a odolnost na podporu klimatických a digitálních cílů po revizi plánů pro oživení a odolnost

Pozn.: Plány pro oživení a odolnost musely specifikovat a odůvodnit, do jaké míry každé opatření přispívá ke klimatickým a/nebo digitálním cílům plně (100 %) či částečně (40 %), nebo na ně nemá žádný dopad (0 %). Příspěvky ke klimatickým a digitálním cílům byly vypočteny na základě příloh VI a VII nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Kombinace koeficientů s odhady nákladů každého opatření umožňuje vypočítat, do jaké míry plány přispívají k dosažení klimatických a digitálních cílů.

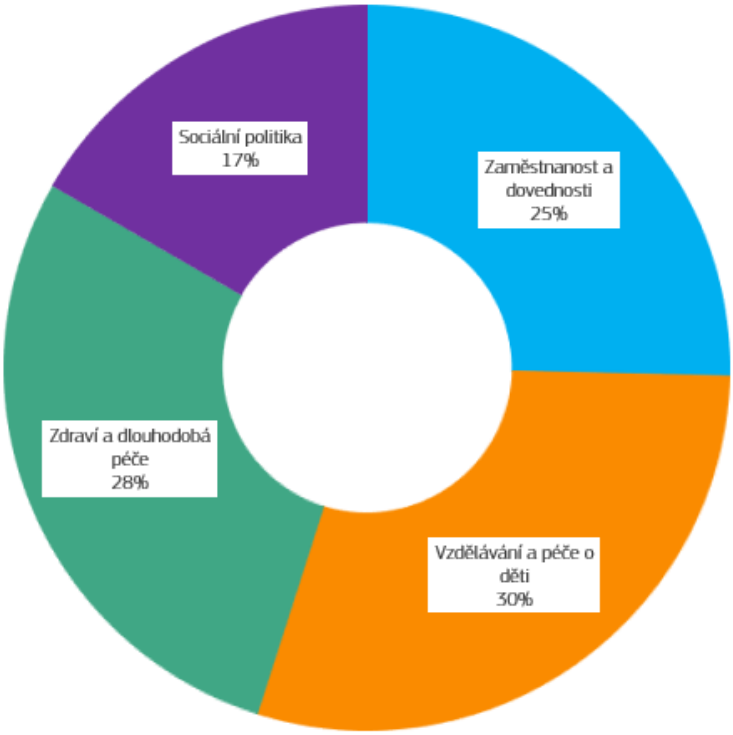
Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Revidované plány pro oživení a odolnost přispívají k sociálním politikám a rovnosti žen a mužů v celé EU

Revidované plány pro oživení a odolnost nadále podporují vzestupnou sociální konvergenci. Odhadovaná celková částka ve výši přibližně 162,3 miliardy EUR v rámci všech plánů pro oživení a odolnost přispívá na opatření sociální politiky[20], což představuje přibližně 25 % odhadovaných celkových výdajů. Po revizích plánů pro oživení a odolnost je téměř 30 % odhadovaných sociálních výdajů určeno na investice a reformy v oblasti vzdělávání a péče o děti (pokles o 4 procentní body), resp. zdravotnictví a dlouhodobou péči (pokles o 5 procentních bodů), zatímco 25 % je věnováno zaměstnanosti a dovednostem (nárůst o 6 procentních bodů) a zbytek na sociální politiky (nárůst o 3 procentní body) (obrázek 4). Plány členských států pro oživení a odolnost nyní zahrnují 423 (dílčích) opatření zaměřených na děti a mládež, která jsou rozdělena do několika oblastí politiky, včetně vzdělávání na všech úrovních, podpory zaměstnanosti a bydlení.

[20] Vzhledem k významu sociálních výdajů v důsledku pandemie COVID-19 svěřilo nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost Komisi pravomoc přijmout akt v přenesené pravomoci, kterým se stanoví metodika pro podávání zpráv o odhadovaných sociálních výdajích, včetně výdajů na děti a mládež, v rámci Nástroje pro oživení a odolnost (čl. 29 odst. 4 písm. b)). Metodika, kterou Komise přijala, rozděluje všechny odhadované výdaje financované z tohoto nástroje, které se týkají reforem a investic, do devíti širokých politických oblastí, které jsou následně seskupeny do čtyř sociálních kategorií: 1) zaměstnanost a dovednosti, 2) vzdělávání a péče o děti, 3) zdravotní a dlouhodobá péče a 4) sociální politiky; viz nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2105.

Obrázek 4: Podíl odhadovaných sociálních výdajů Nástroje pro oživení a odolnost podle sociálních kategorií

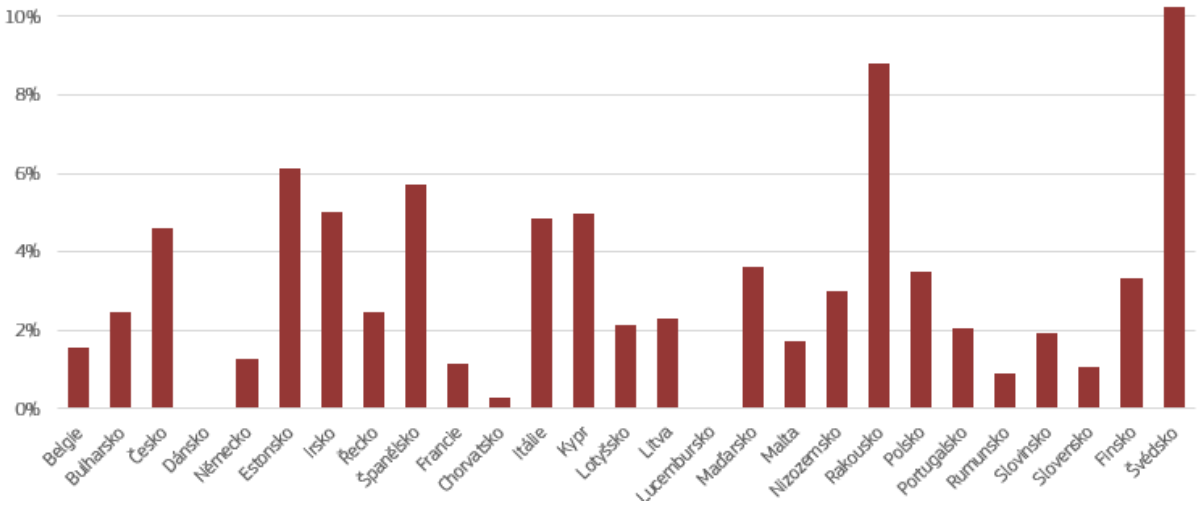

Pozn.: Tento graf ukazuje rozdělení odhadovaných sociálních výdajů ve všech plánech pro oživení a odolnost. Sociální kategorie jsou definovány a uplatňovány na základě metodiky přijaté Komisí po konzultaci s Evropským parlamentem a členskými státy v nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2105.

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Plány pro oživení a odolnost členských států nadále přispívají k rovnosti žen a mužů, přičemž všechny plány s výjimkou dvou obsahují opatření, jejichž výslovným cílem je přispět k rovnosti žen a mužů. Revidované plány pro oživení a odolnost obsahují 136 (dílčích) opatření zaměřených na rovnost žen a mužů. Rozčlenění opatření týkajících se rovnosti žen a mužů podle jednotlivých členských států je znázorněno v grafu 5. Kromě 1367 (dílčích) opatření, která výslovně přispívají k rovnosti žen a mužů, členské státy do svých plánů nadále zahrnují další reformy a investice, jejichž provádění může k těmto aspektům významně přispět. Patří sem například reformy a investice do infrastruktury, veřejné dopravy nebo digitální konektivity. Tato opatření mohou mít pozitivní dopad na přístup ke vzdělání na dálku, k základním (zdravotnickým) službám a veřejným službám nebo umožnit osobám s omezenou pohyblivostí nebo žijícím v odlehlých oblastech účastnit se hospodářských činností a společenského života.

Obrázek 5: Procentní podíl opatření plánu pro oživení a odolnost se zaměřením na rovnost žen a mužů

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

C. Konečný příjemci v rámci Nástroje pro oživení a odolnost

Všechny členské státy zveřejňují údaje o 100 největších konečných příjemcích

Počátkem roku 2023 byla zvýšena transparentnost používání finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, když bylo nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost v souvislosti s plánem REPowerEU změněno tak, aby členské státy musely v rámci svých plánů pro oživení a odolnost zveřejňovat informace o největších konečných příjemcích. Podle článku 25a nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost musí členské státy vytvořit veřejně přístupný portál shromažďující údaje o 100 konečných příjemcích, kteří na provádění opatření v rámci nástroje dostávají nejvyšší částku finančních prostředků, a tyto údaje dvakrát ročně aktualizovat[21]. V souvislosti s Nástrojem pro oživení a odolnost se konečnými příjemci rozumí poslední subjekty přijímající finanční prostředky na provádění opatření Nástroje pro oživení a odolnost, které nejsou dodavateli nebo subdodavateli, jako jsou občané, podniky, regionální nebo místní orgány. Mohou to tedy být právnické nebo fyzické osoby[22]. V souladu s požadavky nařízení tyto údaje soustřeďuje a zveřejňuje Komise spolu s odkazy na vnitrostátní portály členských států ve srovnávacím přehledu oživení a odolnosti[23].

V zájmu zajištění souladu a srovnatelnosti údajů poskytla Komise členským státům pokyny. Komise projednala s členskými státy podávání zpráv o konečných příjemcích na různých zasedáních neformální skupiny odborníků pro Nástroj pro oživení a odolnost a zdůraznila jeho význam pro zvýšení transparentnosti. V tomto ohledu a také v návaznosti na

[21] Nařízení rovněž upřesňuje, jaké informace by měly členské státy zveřejňovat, konkrétně úplný název příjemce, identifikační číslo pro účely DPH nebo daňové identifikační číslo (nebo jiný jedinečný identifikační kód) v případě právnické osoby, obdrženou částku a související opatření, na něž příjemce obdržel finanční prostředky.

[22] To je v souladu s nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost, kde se v čl. 22 odst. 2 písm. d) hovoří o konečných příjemcích jako o subjektech oddělených od dodavatelů a subdodavatelů, čímž se zajistí jednotné uplatňování tohoto pojmu v celém nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

[23] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?table=finalRecipientByCountry

žádost Evropského parlamentu[24], příloha V této zprávy konsoliduje tyto pokyny a dále objasňuje pojem konečného příjemce podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost i rozsah zveřejňování údajů o 100 největších konečných příjemcích v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Všech 27 členských států vytvořilo veřejně přístupný portál s údaji o 100 největších konečných příjemcích. Již v roce 2023 poskytly všechny členské státy první soubor údajů o 100 největších konečných příjemcích a většina z nich poskytla později v tomto roce také aktualizaci. Komise očekává, že všechny členské státy budou i nadále dodržovat pololetní lhůtu pro podávání zpráv, a bude pozorně sledovat, zda členské státy plní svou povinnost dvakrát ročně aktualizovat údaje. V roce 2024 již téměř všechny členské státy poskytly první aktualizaci svých údajů, přičemž druhou aktualizaci údajů Komise očekává v říjnu.

Většina členských států poskytla úplný seznam údajů o 100 největších konečných příjemcích v rámci svých plánů pro oživení a odolnost, zatímco několik členských států poskytlo seznamy obsahující méně než 100 konečných příjemců, konkrétně Bulharsko (19), Estonsko (98), Maďarsko (99), Litva (71), Malta (31) a Rumunsko (98). V některých případech to může souviset se stavem provádění příslušných plánů pro oživení a odolnost dotčených členských států, kdy se zavádění opatření připravuje, ale finanční prostředky se dosud nedostaly ke konečným příjemcům. Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost rovněž obsahuje výjimky[25] z povinnosti zveřejňovat údaje v souladu s ustanoveními finančního nařízení, které mohou být v některých případech relevantní pro podávání zpráv o největších konečných příjemcích.

Údaje o největších konečných příjemcích v jednotlivých členských státech mohou poskytnout cenné poznatky, což umožní větší transparentnost při rozdělování finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost. Tyto údaje doplňují stávající údaje o provádění plánů pro oživení a odolnost, jako jsou splněné milníky a cíle a vyplacené prostředky podle jednotlivých pilířů, a jsou podkladem pro mapu projektů podporovaných z Nástroje pro oživení a odolnost.

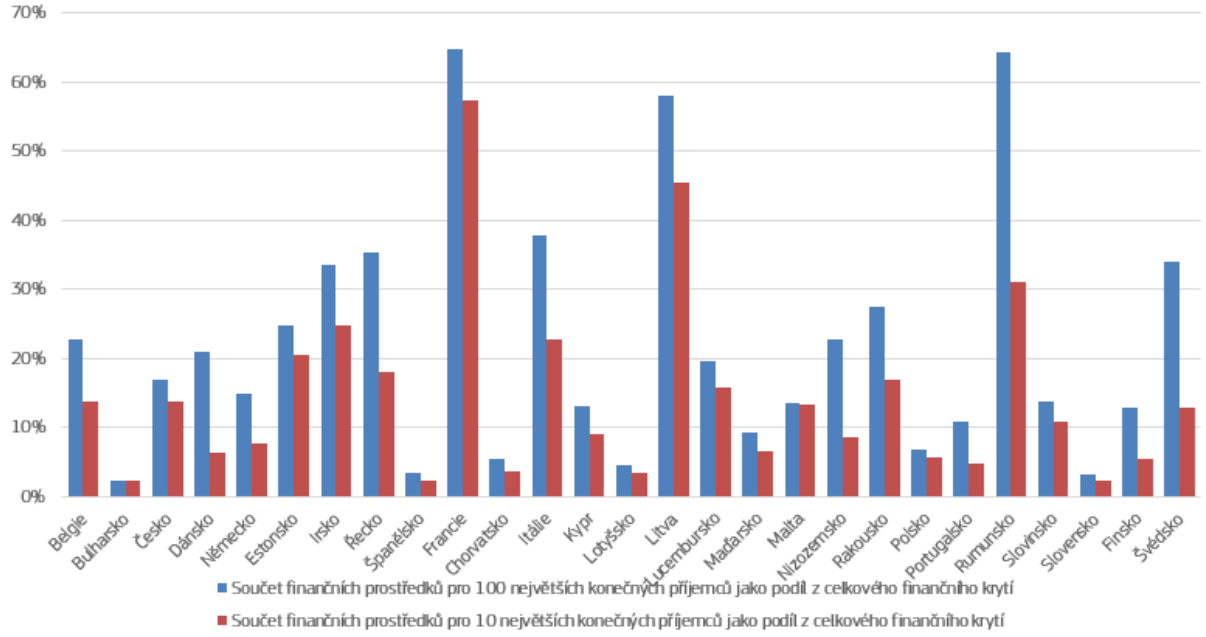
Objem finančních prostředků vyplacených největším konečným příjemcům v jednotlivých členských státech se značně liší, což odpovídá různorodé povaze plánů pro oživení a odolnost a rozdílům ve finančních přídělech. Nejvyšší částka, kterou obdržel konečný příjemce, přesahuje 22 miliard EUR, zatímco nejnižší částka obdržená jedním z největších konečných příjemců je 5 723 EUR. Průměrná hodnota finančních prostředků obdržených největšími konečnými příjemci je téměř 63 milionů EUR, přičemž hodnota mediánu je výrazně

[24] Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 11. dubna 2024 o uzavření účtů souhrnného rozpočtu Evropské unie za rozpočtový rok 2022, oddíl III – Komise, § 286 písm. xiii).

[25] Mezi tyto výjimky patří následující čtyři případy: i) podpory na vzdělávání vyplácené fyzickým osobám a jakékoli jiné přímé podpory vyplácené nejpotřebnějším fyzickým osobám, ii) smlouvy o velmi nízké hodnotě nižší než 15 000 EUR, iii) finanční podpory poskytované prostřednictvím finančních nástrojů ve výši nižší než 500 000 EUR a iv) v případech, kdy zveřejnění ohrožuje práva a svobody dotčených osob nebo subjektů nebo poškozuje obchodní zájmy příjemců.

nižší, přibližně 4,5 miliony EUR. Podobně i součet finančních prostředků, které dosud obdrželi největší koneční příjemci v jednotlivých členských státech, představuje rozdílné podíly na jejich celkovém krytí (viz obrázek 6), a to jak v jednotlivých členských státech, tak při porovnání součtu finančních prostředků, které obdrželo 10 největších a 100 největších konečných příjemců v rámci v jednotlivých členských států. V průměru činí podíl celkových finančních prostředků, které obdrželo 100 největších konečných příjemců, na přídělech členských států 22,1 %, zatímco finanční prostředky obdržené deseti největšími konečnými příjemci představují podíl 14,3 % na přídělech členských států.

Obrázek 6: Součet finančních prostředků, které obdrželo 10 a 100 největších konečných příjemců jako podíl na celkovém finančním krytí členských států

Zdroj: Vlastní výpočet Evropské komise na základě údajů o konečných příjemcích poskytnutých členskými státy.

Většina největších konečných příjemců vykázaných v členských státech jsou veřejné subjekty. Podle odhadů Komise tvoří 59,4 % ze 100 největších konečných příjemců v členských státech veřejné subjekty a 40,7 % soukromé subjekty[26]. Největší koneční příjemci v jednotlivých členských státech, kteří jsou veřejnými orgány, obdrželi celkem přibližně 94,5 miliardy EUR, což odpovídá 15 % všech vyčleněných prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, a ti, kteří jsou soukromými subjekty, obdrželi 65 miliard EUR, což představuje podíl 10 % na všech vyčleněných prostředcích Nástroje pro oživení a odolnost. Vzhledem k tomu, že mnoho opatření Nástroje pro oživení a odolnost je zaměřeno na zlepšení poskytování veřejných statků v oblastech, jako je zdravotnictví, doprava nebo digitalizace veřejné správy, které obecně představují nákladné a rozsáhlé investiční projekty, jsou konečnými příjemci často veřejné orgány. Nástroj pro oživení a odolnost nicméně poskytuje rozsáhlou podporu také soukromému sektoru, zejména malým a středním podnikům, a podporuje jejich digitalizaci a změnu kvalifikace a prohlubování dovedností jejich zaměstnanců.

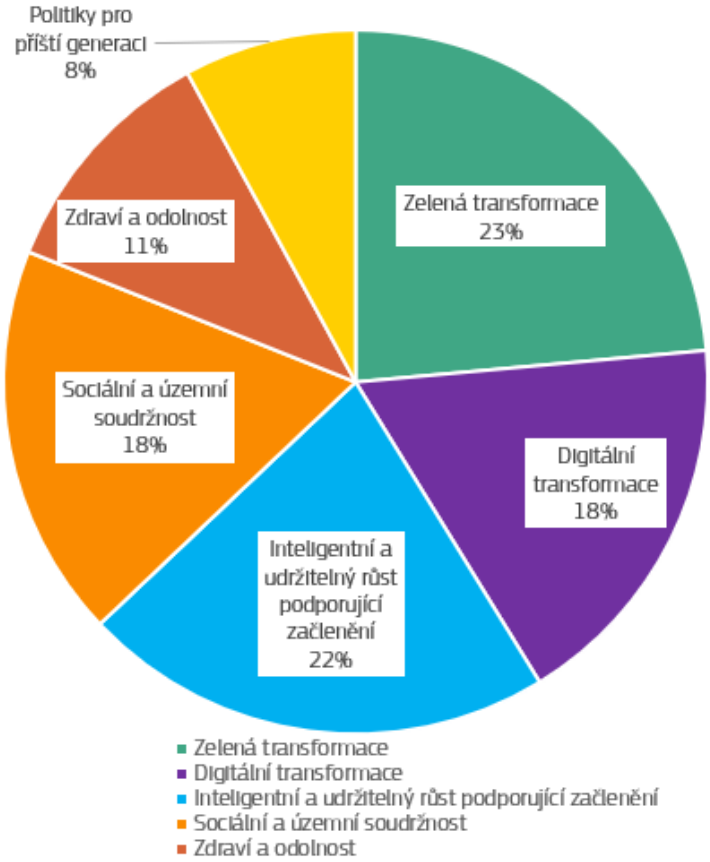
[26] V souladu s článkem 25a nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost nejsou členské státy povinny upřesnit, zda jsou konečnými příjemci veřejné nebo soukromé subjekty. Proto uvedené údaje vycházejí z vlastních odhadů Evropské komise.

Největší koneční příjemci získávají finanční prostředky na investice v rámci všech šesti pilířů politiky Nástroje pro oživení a odolnost

Opatření, na která 100 největších konečných příjemců v rámci Nástroje pro oživení a odolnost získalo finanční prostředky, jsou rozdělena mezi šest pilířů politiky (obrázek 7). To ukazuje, že Nástroj pro oživení a odolnost nabízí členským státům komplexní podporu v nejdůležitějších oblastech politiky. Největší koneční příjemci se zároveň nejvíce podíleli na provádění opatření přispívajících k zelené transformaci (23 %), po nichž těsně následovaly investice do inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění (22 %), digitální transformace a sociální a územní soudržnost (po 18 %). Zdůrazňuje to zaměření na stimulaci hospodářského a sociálního oživení po krizi COVID-19, jakož i na přípravu ekonomik, společností a veřejné správy EU na zelenou a digitální transformaci, což je plně v souladu s hlavními cíli nástroje.

Největší částky obdržené konečnými příjemci podporují infrastrukturní projekty, digitalizaci a mobilitu, zatímco nejčastěji podporovaná opatření se týkají investic na podporu energetické účinnosti. Celkově *největší částky* finančních prostředků, které koneční příjemci obdrželi na provádění opatření plánu pro oživení a odolnost, souvisejí s investicemi do územní infrastruktury a služeb, elektronické veřejné správy a digitálních veřejných služeb a udržitelné mobility. Tato opatření obvykle představují rozsáhlé a nákladnější projekty, jejichž realizace vyžaduje více času. Na druhou stranu 100 největších konečných příjemců obdrželo finanční prostředky *nejčastěji* na provádění opatření na podporu energetické účinnosti. Dalšími oblastmi politiky, kde koneční příjemci nejčastěji obdrželi finanční prostředky, jsou územní infrastruktura a služby, elektronická veřejná správa a digitální veřejné služby, všeobecné, odborné a vysokoškolské vzdělávání a výzkum, vývoj a inovace.

Obrázek 7: Příspěvek obdržených částek a souvisejících opatření, na něž 100 největších konečných příjemců dostává podporu, k šesti pilířům politiky[27].

Zdroj: Vlastní výpočet Evropské komise na základě údajů o konečných příjemcích poskytnutých členskými státy.

D. Kontroly a audit při provádění Nástroje pro oživení a odolnost

Kontrolní rámec Nástroje pro oživení a odolnost Komise zahrnuje dvě úrovně: kontroly k zajištění zákonnosti a správnosti vyplácení finančních prostředků Komisí členským státům, a kontroly k zajištění odpovídající ochrany finančních zájmů Unie. Pokud jde o zákonnost a správnost transakcí, jsou před vyplacením prostředků prováděny důkladné kontroly *ex ante* s cílem posoudit uspokojivé splnění každého milníku a cíle uvedeného v žádosti o platbu. Po vyplacení prostředků Komise rovněž provádí audity *ex post* týkající se milníků a cílů založené na posouzení rizik, jejichž cílem je získat dodatečnou jistotu, že informace poskytnuté členským státem jsou pravdivé. Kromě toho Komise v zájmu zajištění ochrany finančních zájmů Unie posoudila každý vnitrostátní kontrolní systém *ex ante* a v případě potřeby zavedla milníky pro kontrolní systémy, které musí být splněny před jakoukoli budoucí platbou. Provádějí se audity systému založené na posouzení rizik, jejichž cílem je zkontrolovat postupy zavedené v členských státech pro předcházení, odhalování a

[27] Tyto údaje vycházejí z metodiky pro označování podle pilířů vypracované pro srovnávací přehled oživení a odolnosti, podle níž je každé opatření uvedené v plánech pro oživení a odolnost přiřazeno k primární a sekundární politické oblasti, aby se zvýraznilo, že opatření mohou přispívat k více než jednomu politickému cíli. Jedná se o těchto šest pilířů politiky: zelená transformace; digitální transformace; inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění; sociální a územní soudržnost; zdravotnictví a hospodářská, sociální a institucionální odolnost; politiky pro příští generaci.

nápravu podvodů, korupce a střetu zájmů, jakož i dvojího financování, a další audity souladu s předpisy, jejichž cílem je ověřit spolehlivost auditní práce prováděné vnitrostátními kontrolními orgány.

Komise nadále chránila finanční zájmy Unie.

Od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 provedla Komise 17 auditů *ex post* týkajících se milníků a cílů[28]. Výběr milníků a cílů se řídí posouzením rizik, které zohledňuje různé faktory. Na základě tohoto posouzení rizik[29] Komise provedla audit celkem 82 ze 748 milníků a cílů zahrnutých v žádostech o platbu vyplacených v roce 2023. Při určování svého auditního vzorku Komise rovněž brala v úvahu, zda byl milník nebo cíl pro stejné opatření již auditován Komisí v předchozím roce a/nebo zda již byl auditován vnitrostátními auditními orgány, které Komisi poskytly přiměřenou jistotu. Do 31. srpna 2024 Komise rovněž provedla audit deseti milníků a cílů zahrnutých do žádostí o platbu vyplacených v roce 2024. Komise nezjistila žádné důkazy o tom, že by auditované milníky a cíle nebyly uspokojivě splněny. Jakékoli jiné zjištěné rozdíly mezi deklarovanými a auditovanými údaji zůstávaly v rámci 5% rozpětí, které Komise při svém posouzení brala v úvahu.

Od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 provedla Komise čtyři audity systému ochrany finančních zájmů Unie[30]. Tyto čtyři audity se týkaly tří koordinačních subjektů a jedenáct prováděcích subjektů, jako jsou ministerstva nebo agentury, které byly vybrány na základě rámce pro posouzení rizik. Do konce roku 2023 byl kontrolní systém každého členského státu alespoň jednou auditován. V rámci těchto auditů systémů a jiné auditní práce prováděla Komise také kontroly dodržování postupů při poskytování státní podpory a zadávání veřejných zakázek, které se týkaly jak zavedených postupů pro předcházení podvodům, korupci a střetu zájmů při zadávání veřejných zakázek, tak skutečného provádění těchto postupů u opatření vybraných do vzorku.

Na základě současné auditní práce Komise zjistila celkově pozitivní situaci v oblasti provádění systémů vnitřní kontroly v členských státech, i když existuje prostor pro zlepšení. U některých auditovaných prováděcích subjektů byly zjištěny osvědčené postupy, například zavedené postupy pro odhalování možných podvodů, korupce, střetu zájmů a dvojího financování, zejména s využitím nástrojů pro vytěžování údajů, například ARACHNE[31]. Komise však také vyjádřila řadu konkrétních obav, které se často netýkaly vnitrostátního systému jako celku, ale pouze jednotlivých subjektů v rámci členského státu, jako je nedostatečná koordinace a dohled, problémy se shromažďováním údajů, neúplné strategie boje proti podvodům a posuzování rizika podvodů a potřebná

[28] Tyto audity se týkají žádostí o platbu, které podaly Německo, Estonsko, Řecko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

[29] Posouzení rizik vychází z řady kritérií, jako je typ a počet prováděcích orgánů, typ a počet konečných příjemců, použité označení a složitost ověřovacího mechanismu.

[30] Audity systému byly provedeny v Belgii, Litvě, Nizozemsku a na Slovensku.

[31] ARACHNE je IT nástroj pro vytěžování a obohacování údajů vyvinutý Evropskou komisí. ARACHNE pomáhá zjišťovat projekty čerpající z více fondů EU, u nichž existuje potenciální riziko dvojího financování. Uvádí příjemce, dodavatele, subdodavatele, partnery a členy konsorcia zapojené do více projektů bez ohledu na jejich roli v jednotlivých projektech.

zlepšení týkající se kontrol *ex ante*. Členské státy začaly provádět nezbytná zlepšení vyplývající z těchto auditních zjištění a Komise provádění doporučení pozorně sleduje.

Nástroj pro oživení a odolnost je i nadále pod přísným dohledem Evropského účetního dvora

Kromě auditů prováděných samotnou Komisí je Nástroj pro oživení a odolnost kontrolován Evropským účetním dvorem (EÚD), a to prostřednictvím auditů jednotlivých plateb, jakož i řady auditů výkonnosti týkajících se nastavení Nástroje pro oživení a odolnost nebo konkrétních tematických oblastí. EÚD dosud provedl audit všech plateb z Nástroje pro oživení a odolnost uhrazených členským státům. Kromě toho byly k 31. srpnu 2024 dokončeny tři audity výkonnosti konkrétně zaměřené na Nástroj pro oživení a odolnost, a to posouzení plánů pro oživení a odolnost ze strany Komise, návrhu kontrolního systému Komise pro Nástroj pro oživení a odolnost a rámce zavedeného Komisí pro sledování výkonnosti Nástroje pro oživení a odolnost. Dalších osm auditů[32] EÚD zaměřených na Nástroj pro oživení a odolnost je buď před zveřejněním, nebo se očekává, že budou dokončeny do konce roku 2024, přičemž pět dalších auditů začíná nebo se očekává, že začnou do konce roku 2024, například specializovaný audit revidovaných plánů pro oživení a odolnost a jejich kapitol REPowerEU. Kromě toho jsou záležitosti související s Nástrojem pro oživení a odolnost rovněž zohledněny v přezkumech EÚD a tematických zvláštních zprávách o konkrétních oblastech politiky nebo jiných programech, jako například nedávný audit rámce právního státu Unie[33].

Stejně jako v předchozích letech provedl EÚD audit všech plateb z Nástroje pro oživení a odolnost provedených v rozpočtovém roce 2023, tj. 23 plateb z Nástroje pro oživení a odolnost provedených v 17 členských státech. EÚD se rovněž konkrétně zabýval audity *ex post*, které provedlo GŘ ECFIN, a auditními a kontrolními milníky obsaženými v plánech pro oživení a odolnost. Tato auditní práce navazuje na vnitrostátní audity před a po předložení údajů obsažených v žádostech o platby a na vlastní audity Komise. Ve své výroční zprávě za rozpočtový rok 2023 EÚD uvádí zjištění s finančním dopadem v souvislosti se šesti nevratnými platbami provedenými v roce 2023 členským státům. Po pečlivém přezkoumání zjištění EÚD považuje Komise svá původní posouzení „uspokojivého plnění“ za správná. Ve svých odpovědích konstatuje, že závěry EÚD vycházejí především z rozdílů ve výkladu právních požadavků mezi Komisí a EÚD nebo z rozdílů v kvalitativním úsudku buď u konkrétních případů, nebo u širších právních pojmů Nástroje pro oživení a odolnost. V této souvislosti Komise v příloze této výroční zprávy předkládá dva informativní dokumenty. Příloha II vysvětluje výklad Komise ohledně způsobilosti opatření s

[32] Týkají se mimo jiné rozměrů zelené a digitální transformace Nástroje pro oživení a odolnost, čerpání finančních prostředků Nástroje pro oživení a odolnost, trhu práce a samostatně reforem podnikatelského prostředí zahrnutých do plánů pro oživení a odolnost, kontrolních systémů členských států a předcházení dvojímu financování mezi Nástrojem pro oživení a odolnost, politikou soudržnosti a Nástrojem pro propojení Evropy. Další audity a přezkumy výkonnosti se mohou týkat i Nástroje pro oživení a odolnost nebo opatření podporovaných z Nástroje pro oživení a odolnost. Všechny zvláštní zprávy EÚD jsou doplněny oficiálními odpověďmi Komise, které jsou veřejné a k dispozici na internetových stránkách EÚD.

[33] Viz zvláštní zpráva EÚD, 03/2024: Právní stát v EU – rámec pro ochranu finančních zájmů EU se zlepšil, ale rizika přetrvávají

ohledem na „retroaktivní“ datum zahájení, které spolunormotvůrci předpokládají v čl. 17 odst. 2 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Příloha III vysvětluje, jak Komise uplatňuje doložku způsobilosti týkající se nahrazení „opakujících se výdajů státního rozpočtu“.

Komise na doporučení EÚD urychleně reaguje. Komise dosud obdržela 28 doporučení souvisejících s Nástrojem pro oživení a odolnost z výročních nebo zvláštních zpráv EÚD[34]. Pouze tři z nich Komise v plném rozsahu zamítla, neboť konstatovala, že doporučení nelze provést v souladu s právním základem a cíli nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. U ostatních 25 obdržených doporučení Nástroje pro oživení a odolnost má Komise za to, že 24 bylo provedeno, a to všechna včas, přičemž do konce roku 2024 zbývá provést pouze jedno doporučení Na základě doporučení EÚD Komise například zveřejnila metodiky pro řešení zrušení milníku nebo cílů, zveřejnila metodiku pro částečné nebo úplné pozastavení, zlepšila vedení záznamů a dokumentace o svých posouzeních žádostí o platbu, zorganizovala výměny osvědčených postupů mezi členskými státy a přezkoumala revidované milníky a cíle, aby zajistila jasnost požadavků.

S využitím zjištění a doporučení z různých auditů[35] zaujala Komise dynamický přístup k auditu a kontrole, přičemž revidovala a dále posílila svůj auditní a kontrolní rámec pro Nástroj pro oživení a odolnost. Jako příklad lze uvést aktualizované pokyny k plánům pro oživení a odolnost[36] přijaté dne 19. července 2024, které poskytují další pokyny k zajištění trvalé přiměřenosti kontrol s cílem zjistit riziko dvojího financování a zamezit mu, a zároveň usnadnit součinnost při využívání finančních prostředků EU. V zájmu větší transparentnosti a jasnosti je v příloze IV této zprávy shrnuto, jak Komise vykládá pojem dvojího financování podle článku 9 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, který předpokládá doplňkovost financování a zároveň umožňuje spojení podpory z Nástroje pro oživení a odolnost s jinými programy EU. V rámci aktualizovaných pokynů Komise rovněž zveřejnila rámec pro snižování a zpětné získávání prostředků, který zahrnuje všechny důvody pro snižování a zpětné získávání prostředků podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost[37]. Komise navíc pokračovala v posilování svého kontrolního rámce. V uplynulém roce revidovala Komise kontrolní a auditní strategie Nástroje pro oživení a odolnost s cílem posílit kontroly *ex ante*, lépe pokrýt potenciální rizika související s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, jakož i zohlednit posílené kontroly účinnosti systémů vnitřní kontroly členských států s cílem zajistit soulad s pravidly EU a vnitrostátními pravidly, posílit spolupráci mezi

[34] Viz zvláštní zpráva EÚD, 21/2022: Posuzování národních plánů pro oživení a odolnost ze strany Komise; zvláštní zpráva EÚD 07/2023: Koncepce kontrolního systému Komise pro Nástroj pro oživení a odolnost; zvláštní zpráva EÚD 26/2023:Rámec pro sledování výkonnosti Nástroje pro oživení a odolnost; Výroční zpráva EÚD týkající se rozpočtového roku 2021 a Výroční zpráva EÚD týkající se rozpočtového roku 2022.

[35] Mezi tyto auditory patří Útvar interního auditu Komise, Evropský účetní dvůr, Evropská rada a Evropský parlament.

[36] Viz sdělení Komise – Pokyny k plánům pro oživení a odolnost (C/2024/4618).

[37] Právní rámec Nástroje pro oživení a odolnost stanoví tři různé důvody, na jejichž základě se Komise může zapojit do snižování a zpětného získávání prostředků: 1) v případech podvodů, korupce a střetu zájmů, jež mají vliv na finanční zájmy Unie; 2) v případech závažného porušení povinnosti vyplývající z dohody o financování nebo dohody o půjčce; 3) v případech, kdy se zjistí, že informace a odůvodnění, na nichž je založena žádost o platbu, jsou nesprávné.

generálními ředitelstvími v oblasti auditu a výslovně zahrnout do své práce možná rizika zrušení.

E. Komunikace a dialogy v letech 2023–2024

Evropský parlament, Rada a členské státy jsou i nadále trvale zapojeny do provádění Nástroje pro oživení a odolnost

Komise od začátku provádění Nástroje pro oživení a odolnost úzce spolupracuje s Evropským parlamentem a Radou. Komise i nadále neprodleně sdílí s Evropským parlamentem i Radou za stejných podmínek všechny plány pro oživení a odolnost a upravené plány předložené členskými státy, jakož i všechna předběžná posouzení žádostí o platby. Tím je zajištěn transparentní tok informací a v celé fázi provádění je zajištěna úzká spolupráce mezi orgány. S Evropským parlamentem Komise pořádá pravidelná setkání, na kterých se projednávají horizontální témata týkající se Nástroje pro oživení a odolnost.

Od vytvoření Nástroje pro oživení a odolnost byla Komise pozvána na šestnáct dialogů o oživení a odolnosti na vysoké úrovni[38] s Evropským parlamentem, kterých se zúčastnila. Komise dále udržuje pravidelný kontakt s poslanci Evropského parlamentu v rámci stálé pracovní skupiny společných výborů ECON-BUDG, přičemž se celkem zúčastnila 35 zasedání. Kromě toho je Komise pravidelně zvána na zasedání různých dalších výborů s cílem vyměnit si stanoviska k záležitostem týkajícím se Nástroje pro oživení a odolnost, což se týká i výborů REGI, CONT a ENVI. Komise nadále zveřejňuje na zvláštních internetových stránkách[39] všechny prezentace přednesené v rámci stálé pracovní skupiny a těší se na spolupráci s nově zvoleným Evropským parlamentem.

Komise rovněž zachovala svou neformální skupinu odborníků, která si s členskými státy vyměňuje stanoviska k provádění Nástroje pro oživení a odolnost, a pravidelně organizuje výměny stanovisek a osvědčených postupů. Tato skupina je důležitým fórem pro diskusi odborníků z členských států a Komise o průřezových aspektech Nástroje pro oživení a odolnost. Komise zveřejňuje všechny příslušné dokumenty, jako jsou programy jednání, zápisy a další, na zvláštní internetové stránce[40]. K dnešnímu dni uspořádala Komise 28 zasedání neformální skupiny odborníků pro Nástroj pro oživení a odolnost, včetně dvou prezenčních seminářů zaměřených na navazování kontaktů uspořádaných v Bruselu, kde se členské státy setkaly, aby se podělily o své zkušenosti a projednaly společné problémy. První seminář byl uspořádán dne 28. listopadu 2023 a týkal se správy a správní kapacity. Druhý seminář byl uspořádán dne 4. července 2024 a byl zaměřen konkrétně na uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ ze strany členských států.

[38] 16. dialog o oživení a odolnosti se konal dne 16. září 2024, tedy po datu uzávěrky této výroční zprávy.

[39] Informace poskytnuté Evropskému parlamentu nebo Radě o plánech pro oživení a odolnost.

[40] Registr expertních skupin Komise a dalších podobných subjektů Komise, neformální expertní skupina pro provádění Nástroje pro oživení a odolnost (E03772).

Viditelnost EU při provádění plánů pro oživení a odolnost by mohla být dále posílena

Stejně jako u jiných fondů Unie jsou členské státy povinny zajistit, aby příjemci finančních prostředků Unie v rámci Nástroje pro oživení a odolnost uvedli původ a zajistili zviditelnění těchto finančních prostředků. Navzdory povinnostem, které členské státy mají v oblasti komunikace a viditelnosti, z výsledků průzkumu Eurobarometr z roku 2022[41] vyplývá, že občané EU sice dobře vědí o tom, že byly pro jejich země vypracovány plány pro oživení a odolnost (a o existenci rozdílů mezi členskými státy), ale nemají dostatečné povědomí o tom, že tyto plány jsou financovány (plně nebo částečně) Evropskou unií. Členské státy by proto měly zintenzívnit své úsilí. Zároveň si více než polovina Evropanů (55 %, +2 procentní body od podzimu 2023) myslí, že nástroj NextGenerationEU může účinně reagovat na současné hospodářské výzvy[42].

V této souvislosti uspořádala Evropská komise v Bruselu v průběhu roku 2024 dvě akce, jejichž cílem bylo zamyslet se nad dosavadními úspěchy Nástroje pro oživení a odolnost a posílit komunikaci o nich. Nejprve Evropská komise a belgické předsednictví Rady Evropské unie uspořádaly dne 9. dubna 2024 akci u příležitosti zveřejnění hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období. Akce byla také příležitostí podívat se do budoucnosti na zbývající výzvy a na to, jak zajistit, aby Nástroj pro oživení a odolnost dosáhl ve zbývajících třech letech svých cílů. Dne 12. dubna 2024 se v rámci Evropského týdne mládeže pořádaného každé dva roky s cílem podpořit zapojení mládeže konalo setkání o pozitivním dopadu Nástroje pro oživení a odolnost na mladé lidi. Setkání se zaměřilo na zkušenosti osmi mladých účastníků z celé EU, kteří různými způsoby využili opatření Nástroje pro oživení a odolnost.

[41] Bleskový průzkum Eurobarometr 515: Plán EU na podporu oživení „NextGenerationEU“

[42] Standardní průzkum Eurobarometr 101 – jaro 2024 – květen 2024 – Průzkum Eurobarometr (europa.eu)

Na dodržování požadavků v oblasti komunikace se rovněž systematicky zaměřují audity *ex post* týkající se milníků a cílů, které provádí Komise. V této souvislosti Komise rovněž nadále poskytuje podporu členským státům při provádění komunikačních strategií obsažených v plánech pro oživení a odolnost. Osm členských států se v současné době účastní projektu podporovaného z Nástrojů pro technickou podporu[43] pro více zemí, který je zaměřen na budování kapacit pro účinnou komunikaci o přínosech plánů pro oživení a odolnost.

Interaktivní mapa poskytuje vizuální přehled projektů podpořených z Nástroje pro oživení a odolnost

S cílem dále zvýšit viditelnost a transparentnost Nástroje pro oživení a odolnost Komise pravidelně aktualizuje interaktivní mapu projektů využívajících prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost v jednotlivých členských státech[44].

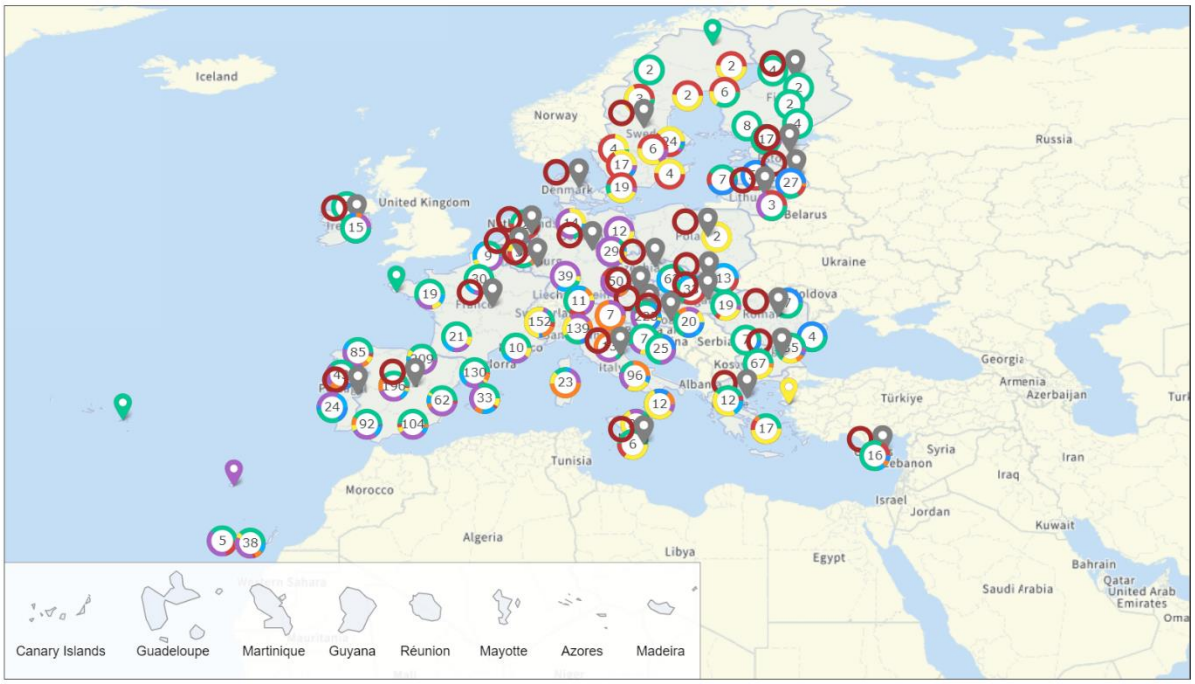
Mapa, která byla spuštěna v březnu 2023, poskytuje přehled vybraných reforem a investic, ukazuje jejich zeměpisnou polohu a nabízí informace o jejich aktuálním stavu. Obsahuje také odkazy na online zdroje, které poskytují podrobnější informace, jako jsou vnitrostátní internetové stránky Nástroje pro oživení a odolnost a případně i internetové stránky konkrétních projektů financovaných z Nástroje pro oživení a odolnost.

Dosud **bylo do mapy přidáno více než 1 800 projektů ze všech členských států.**

[43] Nástroj pro technickou podporu (TSI) je program EU, který členským státům Evropské unie poskytuje individuálně uzpůsobené odborné znalosti pro navrhování a provádění reforem. Další informace naleznete na adrese https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_en.

[44] Viz https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_cs#map.

Obrázek 8: Mapa projektů podpořených z Nástroje pro oživení a odolnost

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Členské státy pokračují v pořádání výročních akcí Nástroje pro oživení a odolnost

Na každoročních akcích se setkávají zástupci vnitrostátních orgánů a Komise, zúčastněné strany (včetně sociálních partnerů a zástupců občanské společnosti) a příjemci podpory z Nástroje pro oživení a odolnost, aby mimo jiné diskutovali o pokroku při provádění různých projektů navržených členskými státy v jejich národních plánech pro oživení a odolnost.

Do srpna 2024 se uskutečnilo 33 každoročních akcí ve 24 členských státech. Během vykazovaného období (od 1. září 2023 do 31. srpna 2024) se uskutečnilo čtrnáct výročních akcí. K úspěchu těchto akcí přispívá dobře zavedená spolupráce mezi úředníky odpovědnými za evropský semestr v zastoupeních Komise a vnitrostátními správními orgány. Poskytují vynikající příležitosti rozšířit okruh veřejnosti nad rámec běžných zúčastněných stran Nástroje pro oživení a odolnost a zajistit mnohem širší dosah.

Příklad každoroční akce Nástroje pro oživení a odolnost

Dne 14. března 2024 se na výroční akci věnované španělskému plánu pro oživení a odolnost sešly klíčové zúčastněné strany, včetně zástupců Evropské komise, španělské vlády, regionálních a místních orgánů a různých partnerů, jako jsou příjemci projektů, akademická obec, sociální organizace a nevládní organizace. Součástí akce byly tři tematické panely, které se zabývaly úsilím Španělska o urychlení zelené transformace, zvýšení konkurenceschopnosti a řešením problémů spojených s prováděním revidovaného plánu pro oživení a odolnost.

Komise provádí další příslušné komunikační činnosti

Informování o přínosech národních plánů pro oživení a odolnost je také hlavním komunikačním úkolem všech zastoupení Evropské komise v členských státech. Kromě „každoročních akcí" se v úzké spolupráci s úředníky odpovědnými za evropský semestr a dalšími týmy v rámci zastoupení provádí řada dalších informačních činností. V Rakousku, Chorvatsku, Česku a Slovinsku se uskutečnily čtyři pilotní místní kampaně a další členské státy budou následovat.

Komise již od zřízení Nástroje pro oživení a odolnost také intenzivně informuje o jeho provádění sdělovací prostředky. Komise pravidelně komunikuje s vnitrostátními zpravodaji a odbornými novináři, aby tak zajistila široké pokrytí hlavních otázek týkajících se Nástroje pro oživení a odolnost a jeho praktického provádění a hluboké porozumění ze strany široké veřejnosti, přičemž vydala více než 200 tiskových zpráv a tiskových materiálů a s podporou zastoupení Komise uspořádala řadu tiskových konferencí a technických brífinků jak v Bruselu, tak v členských státech.

F. Hlavní zjištění z hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období

Jeho hodnocení v polovině období ukázalo, že Nástroj pro oživení a odolnost podpořil oživení a přinesl inovace ve výdajích EU

Hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období bylo zveřejněno dne 21. února 2024 v souladu s článkem 32 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a posuzuje na základě důkazů dostupných v dané době, jak Nástroj pro oživení a odolnost plní své cíle. Hodnocení uznává, že je příliš brzy na to, aby bylo možné posoudit celkový hospodářský dopad nástroje. Zabývá se tím, co funguje dobře a co by bylo možné zlepšit, a určuje hlavní získané poznatky, které mohou pomoci při úvahách o možných budoucích nástrojích financování založených na výkonnosti. Komplexnější posouzení dopadu nástroje bude zahrnuto do hodnocení *ex post* Nástroje pro oživení a odolnost, které bude zveřejněno v roce 2028.

Hodnocení v polovině období se týká požadavků na hodnocení stanovených v čl. 32 odst. 2 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a pěti hodnotících kritérií stanovených v pokynech Evropské komise pro zlepšování právní úpravy a v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů[45]. Oblast působnosti zahrnuje návrh plánů pro oživení a odolnost a provádění nástroje ve všech členských státech do 1. února 2024. Posouzení vycházelo z nezávislé externí zprávy vypracované konsorciem výzkumných pracovníků[46], která poskytla objektivní posouzení pokroku. Doplnily ji údaje, které má Evropská komise a které jsou k dispozici ve srovnávacím přehledu oživení a odolnosti[47], oficiální zprávy členských států a dalších orgánů EU, jakož i zpětná vazba od různých zúčastněných stran, včetně regionálních a místních orgánů.

Z hodnocení v polovině období vyplývá, že Nástroj pro oživení a odolnost připravil půdu pro hospodářské oživení EU po pandemii. Oznámení o Nástroji pro oživení a odolnost přispělo ke snížení výnosových spreadů státních dluhopisů, přičemž veřejné investice se po krizi COVID-19 udržely a zvýšily se z 3,0 % v roce 2019 na 3,5 % v roce 2023. Přibližně polovina očekávaného nárůstu veřejných investic v období 2019–2025 souvisí s investicí financovanou z rozpočtu EU, zejména z Nástroje pro oživení a odolnost. Z modelování Komise[48] vyplývá, že nástroj NextGenerationEU má potenciál zvýšit reálný HDP EU až o 1,4 % v roce 2026 oproti scénáři bez nástroje NextGenerationEU. Modelové simulace rovněž naznačují výrazné krátkodobé zvýšení zaměstnanosti v EU (až o 0,8 %).

[45] *Pokyny Evropské komise pro zlepšování právní úpravy* (2021), k dispozici na adrese: https://commission.europa.eu/system/files/2021-11/swd2021_305_en.pdf.

[46] Konsorcium tvořily subjekty CEPS, ECORYS, NIESR, CSIL a Wavestone.

[47] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

[48] Výsledky simulací závisí na daných předpokladech týkajících se produktivity a doplňkovosti financovaných investičních projektů; nezohledňují však dopad reforem, které mají v dlouhodobém horizontu potenciál dále zvýšit evropský růst.

Hodnocení v polovině období ukazuje, že Nástroj pro oživení a odolnost hraje klíčovou roli při podpoře strukturálních reforem a společných politických priorit EU. Strukturální reformy a investice podporované z Nástroje pro oživení a odolnost podpořily pokrok v oblasti společných politických priorit, zejména pokud jde o zelenou a digitální transformaci a sociálně-ekonomickou konvergenci. Ačkoli je ještě příliš brzy na to, aby bylo možné posoudit plný dopad nástroje, hodnocení obsahuje výmluvné příklady reforem a investic, které Nástroj pro oživení a odolnost podpořil. Mezi tyto příklady patří zlepšení fungování veřejné správy, jakož i účinnosti soudních systémů, energetické účinnosti, digitálních veřejných služeb, udržitelné dopravy, vzdělávání a odborné přípravy, výzkumu a inovace, sociální ochrany a přístupu na trh práce.

Hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období zdůraznilo přidanou hodnotu přístupu založeného na výkonnosti a poskytování finanční podpory na podporu strukturálních reforem. Hodnocení konstatuje, že přístup Nástroje pro oživení a odolnost, který je založen na výkonnosti, je zásadní pro zvýšení účinnosti nástroje: vyplacení prostředků po dosažení konkrétních výstupů (tj. milníků a cílů) je rychlé. Kombinace reforem a investic v jednom nástroji financování mezi nimi vytváří synergie, zatímco začlenění komplexního programu reforem a investic do jediného plánu pro oživení a odolnost podporuje vnitřní soudržnost plánů. Jedním z nejvýznamnějších úspěchů Nástroje pro oživení a odolnost je jeho prokázaná schopnost motivovat k provádění strukturálních reforem, včetně reforem doporučených v rámci evropského semestru V období dvou let předcházejících Nástroji pro oživení a odolnost se podíl doporučení pro jednotlivé země z období 2016–2017, které dosáhly alespoň „určitého pokroku“, zvýšil pouze o šest procentních bodů z 53 % v roce 2018 na 59 % v roce 2020. Pro srovnání, podíl doporučení pro jednotlivé země z období 2019–2020, které dosáhly alespoň „určitého pokroku“, vzrostl o 17 procentních bodů z 52 % v roce 2021 před zavedením Nástroje pro oživení a odolnost na téměř 69 % v roce 2023.

Hodnocení zahrnuje užitečné úvahy pro budoucí nástroje založené na výkonnosti

Nástroj pro oživení a odolnost vytvořil pro správní orgány členských států vstupní náklady, přičemž existuje prostor pro další zjednodušení. Pokud jde o koncepci nástroje, členské státy v hodnocení v polovině období poukazují na spojené povinnosti související s i) důkazy potřebnými k prokázání splnění milníků a cílů, ii) náročnými požadavky na podávání zpráv, například společné ukazatele a pololetní údaje; a iii) rámec pro audit a kontrolu. Rámec pro audit a kontrolu zakotvený v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost je vnímán jako složitý, zejména s ohledem na vnímané překrývání kontrol a auditů ze strany vnitrostátních orgánů, Komise a EÚD. Členské státy vidí prostor pro zjednodušení kontrolních a auditních postupů, zajištění lepší koordinace mezi zúčastněnými subjekty a zamezení vícenásobným kontrolám. A konečně, některé vnitrostátní orgány rovněž poukázaly na nepružnost při posuzování milníků a cílů ze strany Komise a na nepružné postupy revize plánů pro oživení a odolnost, které jsou náročné na zdroje.

Klíčem k úspěšnému provádění plánů pro oživení a odolnost členských států je jejich správní kapacita. Mnoho členských států dostatečně neposílilo správní kapacitu, a to ani na místní a regionální úrovni, jak upozornil například Výbor regionů. Omezilo to schopnost členských států provádět své plány. Kromě toho je zásadní dosažení politického konsenzu o provádění klíčových reforem, například v souvislosti s doporučeními pro jednotlivé země nebo s milníky v oblasti auditu a kontroly. Největší zpoždění v provádění plánů pro oživení a odolnost existují tam, kde je správní kapacita členských států omezená a/nebo kde členské státy (zatím) nebyly schopny splnit klíčové milníky reforem.

Zapojení regionálních a místních orgánů, sociálních partnerů, organizací občanské společnosti a dalších příslušných zúčastněných stran je klíčovým faktorem plánování a provádění opatření v rámci plánu pro oživení a odolnost. Ačkoli nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vyžaduje, aby členské státy při vypracovávání svých plánů pro oživení a odolnost uváděly informace o provedených konzultacích, úroveň a forma zapojení těchto zúčastněných stran závisí na vnitrostátních právních rámcích a může se v jednotlivých členských státech výrazně lišit. Vedle vnitrostátních orgánů, které přebírají hlavní koordinační a kontrolní úlohu, hrají zásadní roli také místní a regionální orgány a také sociální partneři, organizace občanské společnosti a další zúčastněné strany. V hodnocení v polovině období poukázaly místní a regionální orgány, sociální partneři a občanská společnost na nedostatečné zapojení členských států do přípravy a provádění plánů pro oživení a odolnost. Ačkoli to lze částečně vysvětlit potřebou rychlosti při navrhování plánů pro oživení a odolnost v případě krize, je klíčové, aby jejich úzké zapojení v budoucnu podpořilo odpovědnost a provádění v praxi.

V reakci na poznatky z hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období přijala Rada závěry a Komise aktualizovala své pokyny. Dne 12. dubna 2024 přijala Rada ECOFIN závěry Rady o hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období[49], které poukázaly na vyšší administrativní zátěž spojenou s prováděním tohoto nástroje, než byla očekávána, a to jak pro Komisi, tak pro členské státy. Rada vyzvala Komisi a členské státy, aby určily možné způsoby, jak provádění Nástroje pro oživení a odolnost zefektivnit a zlepšit při současném zajištění ochrany finančních zájmů EU. V tomto duchu Komise zkoumala způsoby, jak zjednodušit provádění Nástroje pro oživení a odolnost v rámci stávajících právních předpisů. Dne 19. července 2024 přijala Komise aktualizované pokyny k plánům pro oživení a odolnost[50], které zavádějí několik zjednodušujících prvků týkajících se provádění Nástroje pro oživení a odolnost. Aktualizované pokyny zejména:

– přinášejí větší jasnost ohledně možnosti změnit plán pro oživení a odolnost podle článku 21 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, pokud členský stát nalezne lepší alternativu provádění opatření, která sníží administrativní zátěž spojenou s jeho prováděním, aniž by snížila ambice plánu,

[49] K dispozici na adrese: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8868-2024-INIT/cs/pdf.

[50] K dispozici na adrese: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202404618.

- jasněji vymezují prostor pro další změny, které lze v plánu pro oživení a odolnost podle článku 21 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost provést,
- vysvětlují okolnosti, za nichž nemusí být po změně plánu pro oživení a odolnost revidována provozní ujednání, aby se snížila administrativní zátěž spojená s těmito revizemi, a
- poskytují větší jasnost, pokud jde o podmínky, za nichž je možné provádět poměrné kombinování podpory z Nástroje pro oživení a odolnost a jiných fondů EU, a současně zamezit dvojímu financování.

Současně hodlá Komise pokud možno co nejvíce zjednodušit požadavky na podávání zpráv členskými státy podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, a to tím, že omezí informace požadované v rámci pololetních zpráv o provádění plánů pro oživení a odolnost a umožní členským státům vypustit jejich přílohu II z provozních ujednání[51].

[51] V příloze II jsou uvedena monitorovacích opatření: jedná se o dodatečná nezávazná opatření, v jejichž rámci musí vnitrostátní správní orgány poskytnout další informace o provádění příslušných opatření. Vzhledem k tomu, že tato monitorovacích opatření nejsou podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost závazná a povinná, je zahrnutí přílohy II do provozní dohody nepovinné.

2. Pokrok v provádění Nástroje pro oživení a odolnost

A. Společné ukazatele

Nástroj pro oživení a odolnost dosáhl významných reálných výsledků v praxi

Společné ukazatele ukazují pokrok při provádění plánů pro oživení a odolnost ve vztahu k plnění obecných a specifických cílů a celkovou výkonnost Nástroje pro oživení a odolnost[52]. Údaje jsou členskými státy vykazovány dvakrát ročně a zahrnují čtrnáct ukazatelů[53]. Ačkoli společné ukazatele odrážejí konkrétní výstupy výkonnosti vyplývající z opatření Nástroje pro oživení a odolnost, nejsou jediným nástrojem pro sledování pokroku při provádění Nástroje pro oživení a odolnost. Společné ukazatele jsou vykazovány vedle pokroku v plnění u více než 6 000 milníků a cílů uvedených v pololetních zprávách členských států.

Nástroj pro oživení a odolnost přispěl k významným výstupům a výsledkům ve všech čtrnácti různých ukazatelích. K dnešnímu dni byly přezkoumány údaje z pěti kol podávání zpráv a tyto údaje byly zveřejněny ve srovnávacím přehledu oživení a odolnosti[54], který informuje o pokroku dosaženém v období od února 2020 do prosince 2023. Obrázek 9 ukazuje aktuální stav plnění společných ukazatelů a informuje o významných úspěších při plnění cílů nástroje a klíčových priorit EU.

[52] Jak bylo podrobně analyzováno v hodnocení v polovině období, na společné ukazatele se vztahují metodické výhrady. Ačkoli jejich účelem je podávat zprávy o celkové výkonnosti a pokroku Nástroje pro oživení a odolnost při plnění jeho cílů, neobsahují komplexně všechny investice zahrnuté do plánů pro oživení a odolnost a plně nezachycují přínos reforem, který je obtížné měřit pomocí kvantitativních ukazatelů. Metodika sběru podkladových údajů o společných ukazatelích někdy znemožňuje oddělit jejich konkrétní původ a přínos k cílům Nástroje pro oživení a odolnost, zejména proto, že neexistuje žádný srovnávací bod (hypotetický srovnávací scénář při neexistenci Nástroje pro oživení a odolnost). Společné ukazatele navíc neobsahují konečné cílové hodnoty, což omezuje jejich využití v souvislosti s hodnocením a při určování účinnosti Nástroje pro oživení a odolnost. Tento bod byl podpořen zpětnou vazbou obdrženou od členských států.

[53] Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vyžaduje, aby členské státy podávaly Komisi zprávy o společných ukazatelích, a zmocňuje Komisi k upřesnění společných ukazatelů, které se mají při podávání těchto zpráv používat. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2106 definuje čtrnáct ukazatelů. Rozlišují se dva typy ukazatelů. Ukazatele výstupu měří konkrétní výsledky činnosti nebo projektu podporovaného z Nástroje pro oživení a odolnost (např. dodatečná provozní kapacita instalovaná pro obnovitelné zdroje energie). Ukazatele výsledku zachycují změnu situace a její dopady na příjemce (např. lidé využívající nové veřejné digitální služby nebo odbornou přípravu). Ze čtrnácti společných ukazatelů jsou čtyři rozděleny podle pohlaví. Členské státy podávají zprávu o těchto společných ukazatelích dvakrát ročně, a to do 28. února (za vykazované období červenec až prosinec předchozího roku) a do 31. srpna (za vykazované období leden až červen téhož roku). Komise zveřejňuje údaje o společných ukazatelích ve srovnávacím přehledu oživení a odolnosti po provedení kontrol údajů s cílem zajistit věrohodnost a srovnatelnost údajů. V souladu s požadavky nařízení Komise v přenesené pravomoci jsou údaje zveřejňované na úrovni jednotlivých členských států uváděny v relativním vyjádření. Komise však nemá žádný právní základ pro audit nebo ověřování kvality údajů předložených členskými státy, ani pro změnu nebo odmítnutí konkrétních zpráv členských států. Kontroly prováděné Komisí se omezují na celkovou věrohodnost a srovnatelnost údajů.

[54] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

Obrázek 9: Aktuální stav plnění společných ukazatelů

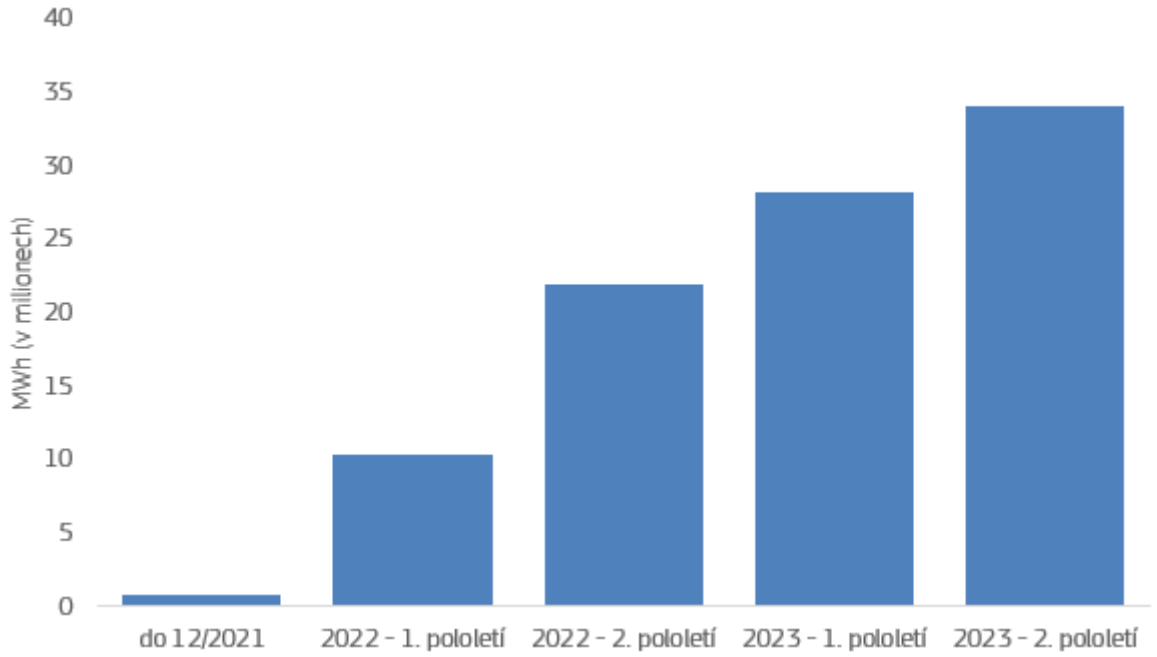

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Do konce roku 2023 bylo díky podpoře z Nástroje pro oživení a odolnost dosaženo **úspory roční spotřeby energie ve výši přibližně 34 milionů megawatthodin (MWh)** (obrázek 10). Snížení naší spotřeby energie a zvýšení energetické účinnosti patří mezi hlavní priority EU a jsou předpokladem přechodu na čistou energii Společný ukazatel (1) zachycuje snížení roční spotřeby primární energie dosažené s podporou z Nástroje pro oživení a odolnost. Pro představu, dosud dosažené úspory energie přesahují celkovou roční spotřebu elektřiny v Dánsku[55]. Příkladem je snížení spotřeby energie v budovách, školách, nemocnicích nebo podnicích.

[55] Údaje Eurostatu o dodávkách, transformaci a spotřebě elektřiny v roce 2023, viz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_cb_e/default/table?lang=en.

Obrázek 10: Vývoj úspor v roční spotřebě primární energie v MWh

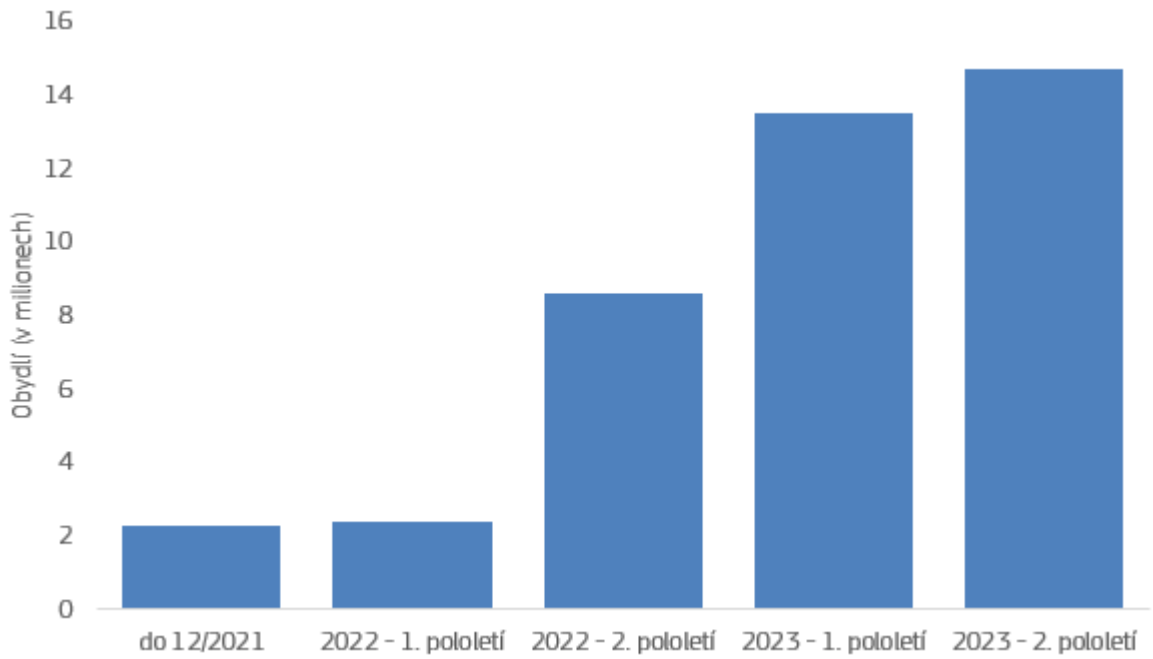

Pozn.: Tento graf znázorňuje společný ukazatel (2). Jedná se o ukazatel zásob, který je kumulativní a v průběhu času se zvyšuje. Členské státy proto vykazují přírůstkové hodnoty.

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Do prosince 2023 **pomohla podpůrná opatření Nástroje pro oživení a odolnost téměř 15 milionům domácností získat přístup k internetovým sítím s velmi vysokou kapacitou** (obrázek 11). Společný ukazatel (5) odráží počet domácností (bytů), které získaly přístup k internetovým sítím s velmi vysokou kapacitou prostřednictvím opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, včetně sítí 5G a gigabitové rychlosti. Započítávají se i domy, které dříve neměly žádný nebo pomalejší přístup. Přístup k vysokorychlostní digitální infrastruktuře je nezbytným předpokladem inkluzivní digitální transformace a je zohledněn jako priorita ve všech plánech pro oživení a odolnost.

Obrázek 11: Vývoj počtu dalších obydlí s přístupem k internetu prostřednictvím sítí s velmi vysokou kapacitou

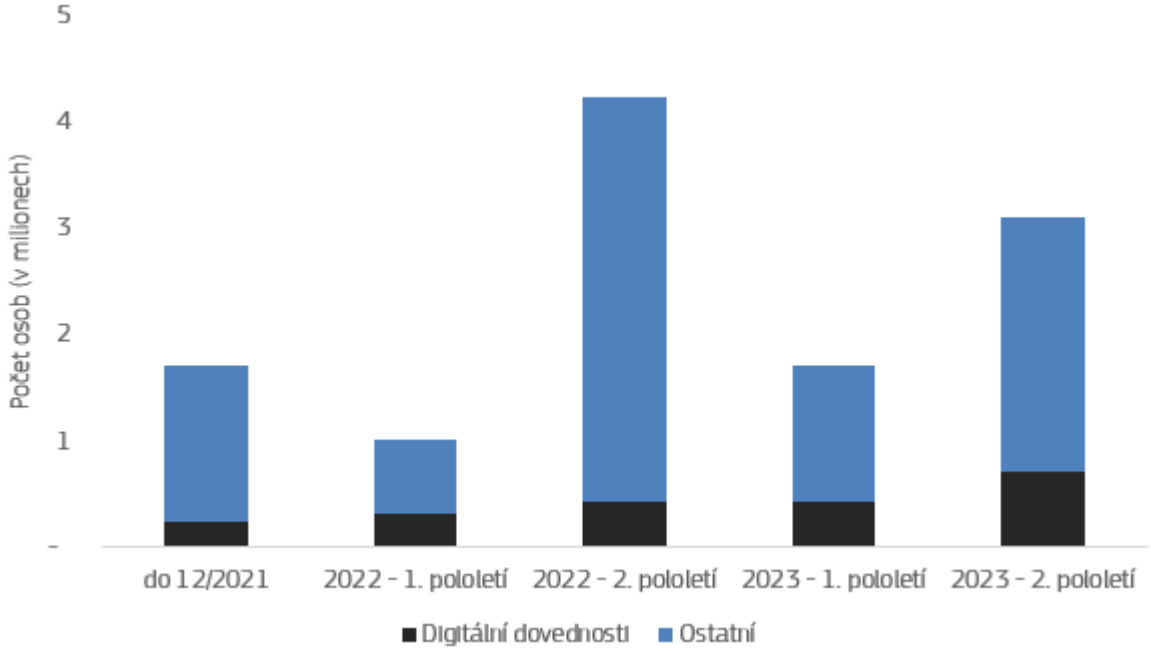

Pozn.: Tento graf znázorňuje společný ukazatel (5). Jedná se o ukazatel zásob, který je kumulativní a v průběhu času se zvyšuje. Členské státy proto vykazují přírůstkové hodnoty.

Zdroj: Srovnávací přehled oživení a odolnosti.

Jen v druhé polovině roku 2023 byla díky podpoře z Nástroje pro oživení a odolnost poskytnuta odborná příprava více než třem milionům lidí (obrázek 12). Celkem bylo od vzniku Nástroje pro oživení a odolnost podpořeno vzdělávání nebo odborná příprava více než 11,8 milionu lidí. Krize COVID-19 rovněž silně narušila systémy vzdělávání a odborné přípravy v EU, přičemž společný ukazatel (10) odráží příspěvek Nástroje pro oživení a odolnost ke vzdělávání a odborné přípravě a rozvoji dovedností. Reformy a investice v oblasti vzdělávání a odborné přípravy mají zásadní význam pro přípravu občanů na zelenou a digitální transformaci a pro zajištění toho, aby měli možnost rozvíjet potřebné dovednosti. Zvláštní důraz je kladen na odbornou přípravu zaměřenou na zlepšení digitálních dovedností, které mají na trhu práce i ve společnosti stále větší význam.

Obrázek 12: Vývoj počtu účastníků v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy

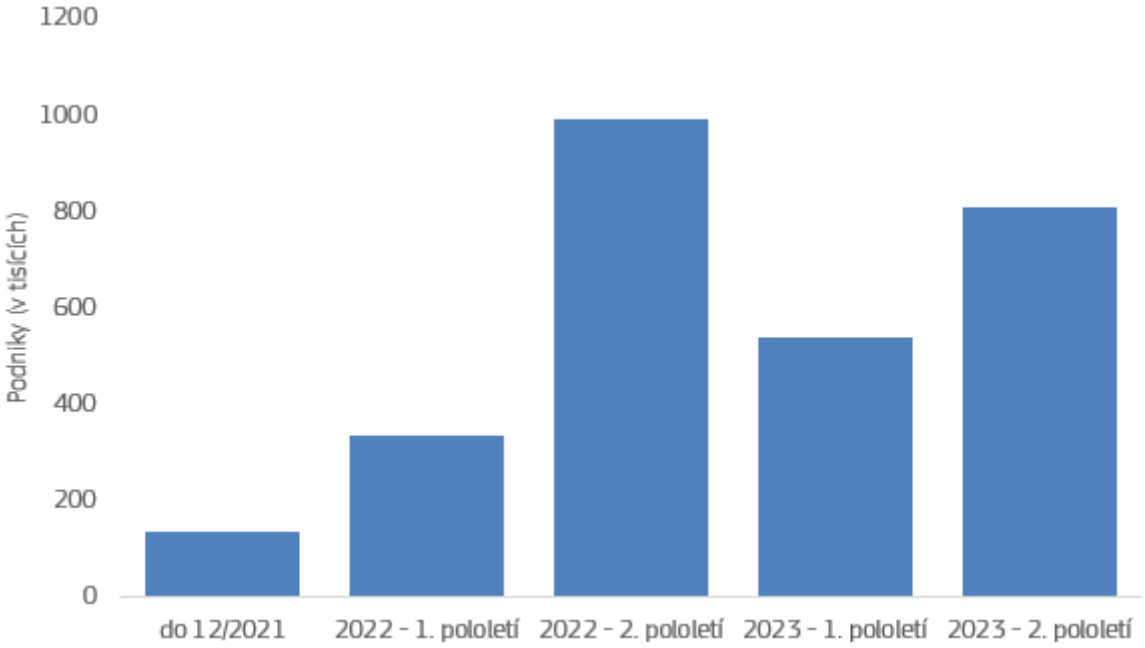

Pozn.: Tento graf znázorňuje společný ukazatel (10). Tento společný ukazatel je ukazatel toku, který se vztahuje pouze k výkonnosti v daném šestiměsíčním vykazovaném období, a proto může mezi vykazovanými obdobími kolísat.

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

V druhé polovině roku 2023 **pomohl Nástroj pro oživení a odolnost 800 000 podniků, a to buď prostřednictvím peněžní, nebo věcné podpory** (obrázek13). Celkem bylo od založení Nástroje pro oživení a odolnost podpořeno více než 2,8 milionu podniků. Krize COVID-19 měla silný dopad na celou ekonomiku EU a mimořádný dopad měla na malé a střední podniky. Pokud jde o podporu poskytovanou k oživení ekonomik EU a na pomoc podnikům, ukazuje počet podniků podpořených opatřeními Nástroje pro oživení a odolnost společný ukazatel (9).

Obrázek 13: Vývoj podporovaných podniků (včetně mikropodniků, malých, středních a velkých podniků)

Pozn.: Tento graf znázorňuje společný ukazatel (9). Tento společný ukazatel je ukazatel toku, který se vztahuje pouze k výkonnosti v daném šestiměsíčním vykazovaném období, a proto může mezi vykazovanými obdobími kolísat.

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

V souladu se zásadami začleňování genderového hlediska a rovných příležitostí pro všechny, které jsou uvedeny v nařízení, čtyři ze společných ukazatelů člení údaje podle pohlaví. Podle údajů vykázaných členskými státy tvoří ženy přibližně 55 % účastníků vzdělávání nebo odborné přípravy podporované z prostředků Nástroje pro oživení a odolnost (společný ukazatel 10). Společný ukazatel (8) ukazuje, že přibližně 40 % výzkumných pracovníků pracujících v podporovaných výzkumných zařízeních tvoří ženy. Společný ukazatel (11) týkající se počtu osob zaměstnaných nebo zapojených do činností při hledání zaměstnání ukazuje, že více než 60 % podporovaných osob jsou ženy, zatímco společný ukazatel (14) ukazuje, že počet mladých lidí, kteří dostávají podporu z Nástroje pro oživení a odolnost, je relativně genderově vyvážený[56].

B. Údaje z pololetních zpráv

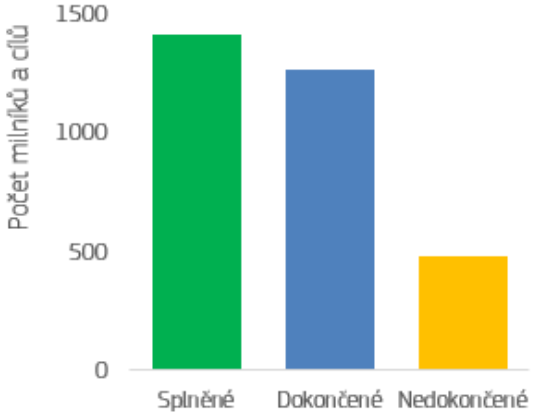
Většina milníků a cílů je podle zpráv plněna v souladu s harmonogramy plánu pro oživení a odolnost

85 % milníků a cílů, které měly být splněny do prvního čtvrtletí roku 2024, bylo buď Komisí posouzeno jako splněné nebo je členské státy samy nahlásily jako

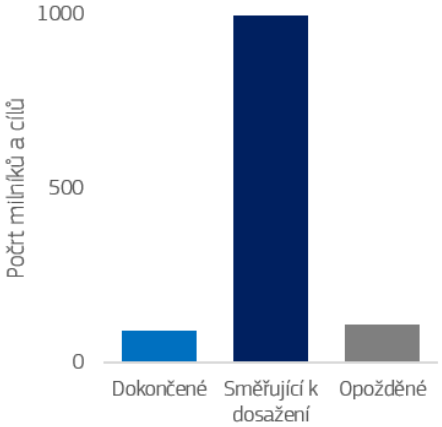
[56] Některé členské státy rozdělení podle pohlaví odhadly, protože skutečné údaje bylo obtížné shromáždit nebo nebyly shromážděny vůbec.

dokončené[57]**.** Konkrétně 1 419 z 3 171 milníků a cílů, které měly být splněny do prvního čtvrtletí roku 2024, bylo Komisí posouzeno jako splněné a dalších 1 267 bylo členskými státy nahlášeno jako dokončené (obrázek14). Dalších 485 milníků a cílů, které měly být splněny do prvního čtvrtletí roku 2024 (tj. 15,3 %), však členské státy vykázaly jako nedokončené.

Obrázek 14: Pokrok v plnění retrospektivních milníků a cílů od prvního čtvrtletí 2020 do prvního čtvrtletí 2024

Obrázek 15: Pokrok při plnění milníků a cílů, které mají být dokončeny v budoucnu, od druhého čtvrtletí roku 2024 do prvního čtvrtletí roku 2025

Zdroj: Evropská komise

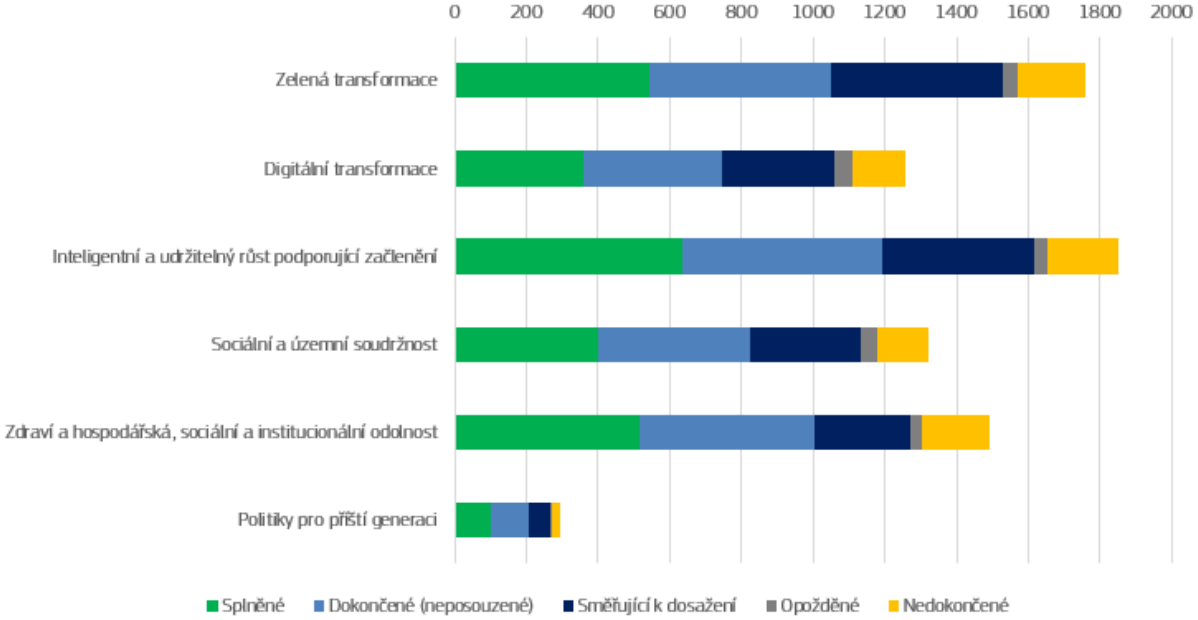
Uvádí se, že plnění milníků a cílů v nadcházejících dvanácti měsících je na dobré cestě. Milníky a cíle, které mají být splněny mezi druhým čtvrtletím roku 2024 a prvním čtvrtletím roku 2025, vykázaly členské státy většinou jako „směřující k dosažení" (téměř 83 %, tj. 996 z 1 199 milníků a cílů). Členské státy uvádějí, že 93 milníků a cílů (8 %) splnily před plánovaným termínem, a 110 milníků a cílů (9 %) uvedly jako „opožděné" (obrázek 15). Mezi důvody opoždění členské státy uvedly administrativní průtahy, dopady zpožděných legislativních postupů nebo zpoždění při dokončování předchozích nezbytných milníků, vysokou inflaci a důsledky narušení dodavatelského řetězce, nízkou účast v projektech nebo nízkou míru jejich přijetí, obtíže při realizaci velkých a složitých projektů, jakož i pomalejší provádění, než se očekávalo.

Pokrok při provádění milníků a cílů je ve všech šesti pilířích politiky Nástroje pro oživení a odolnost stálý (obrázek 16). Pilíř inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění a pilíř zelené transformace obsahují nejvíce splněných a dokončených milníků a cílů (1 616 a 1 527), přičemž značná část z nich je na dobré cestě ke splnění do prvního čtvrtletí roku 2025. Pilíře zdravotní a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti a digitální

[57] Podle údajů z jarního kola pololetního podávání zpráv v roce 2024. V souladu s článkem 27 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost musí členské státy v rámci evropského semestru dvakrát ročně podávat zprávu o pokroku dosaženém při plnění svých plánů pro oživení a odolnost. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2106 tuto povinnost upřesňuje a stanoví lhůty pro podávání pololetních zpráv nejpozději do 30. dubna a 15. října. Členské státy podávají zprávy o pokroku při plnění svých milníků a cílů, které měly být splněny v minulosti a které mají být splněny během nadcházejících dvanácti měsíců. Přestože údaje vykazují samy členské státy a Komise je neověřuje, poskytují komplexní přehled o plnění všech plánů a umožňují sledovat pokrok při plnění plánů pro oživení a odolnost. Milníky a cíle, které již Komise v rámci žádosti o platbu posoudila jako uspokojivě splněné, jsou klasifikovány jako „splněné". Stav pokroku u všech retrospektivních milníků a cílů (tj. těch, které měly být splněny do čtvrtletí předcházejícího dni podání zprávy) může být klasifikován buď jako „dokončený", nebo „nedokončený". Stav výhledových milníků a cílů (tj. těch, které mají být splněny ve čtvrtletí dne podání zprávy a ve třech následujících čtvrtletích) může být klasifikován jako „dokončený", „směřující k dosažení" nebo „opožděný".

transformace, jakož i pilíř sociální a územní soudržnosti rovněž výrazně přesahují 1 000 splněných a dokončených milníků a cílů nebo milníků a cílů směřujících k dosažení.

Obrázek 16: Milníky a cíle, které přispívají k šesti pilířům nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, a jejich stav do prvního čtvrtletí roku 2025

Zdroj: Evropská komise

C. Pokrok ve všech šesti politických pilířích

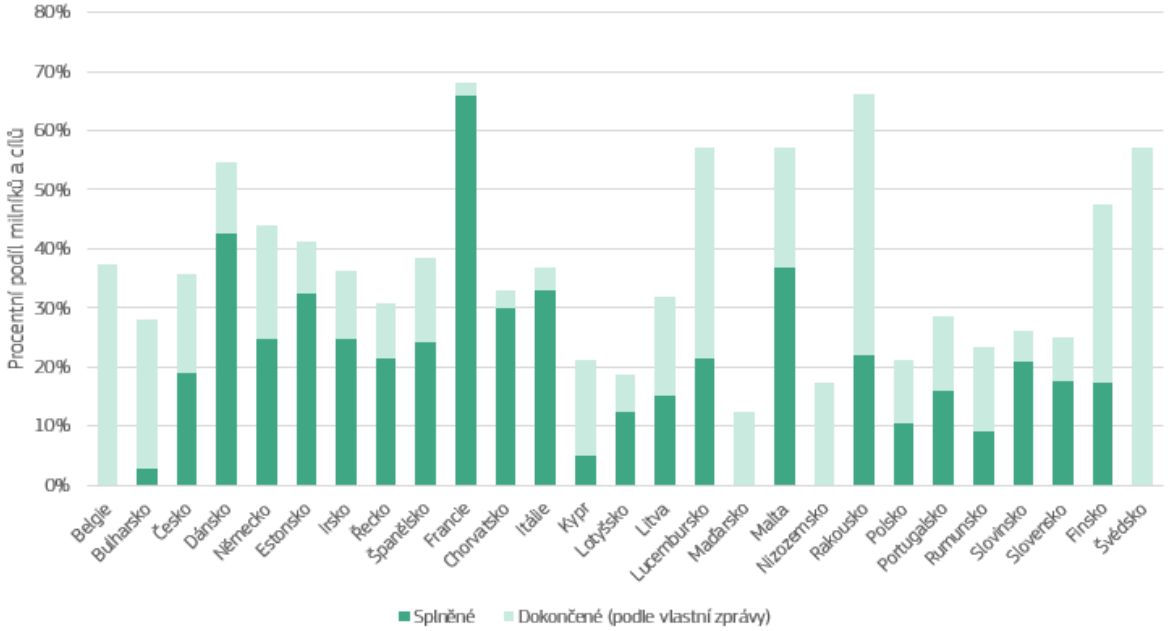
Členské státy dosáhly viditelného pokroku v provádění všech šesti pilířů politiky Nástroje pro oživení a odolnost

Zelená transformace

Nástroj pro oživení a odolnost pomůže dosáhnout cílů EU týkajících se snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % a dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Opatření podporovaná Nástrojem pro oživení a odolnost přispívají k naplňování cílů EU v oblasti klimatu tím, že podporují udržitelnou mobilitu, zvyšují energetickou účinnost a podporují hojnější využívání obnovitelných zdrojů energie. Zajistí také pokrok v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a dalších environmentálních cílů, jako je snižování znečištění ovzduší, podpora oběhového hospodářství nebo obnova a ochrana biologické rozmanitosti. Po přijetí kapitol REPowerEU bylo na opatření přispívající k pilíři zelené transformace vyčleněno celkem 346 miliard EUR[58], což je více než 50 % celkových finančních prostředků členských států, které byly dosud přiděleny.

[58] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá opatřením přiděleným na pilíř týkající se zelené transformace jako primární nebo sekundární pilíř politiky.

Obrázek 17: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících k zelené transformaci, které jsou posouzeny jako splněné nebo vykázány jako dokončené, v rozdělení podle jednotlivých plánů pro oživení a odolnost

Zdroj: Evropská komise

Pokrok v provádění opatření souvisejících se zelenou transformací byl celkově dobrý. Přibližně třetina milníků a cílů byla vykázána jako dokončená nebo byla Komisí posouzena jako uspokojivě splněná. Konkrétně 1 080 z 3 214 milníků a cílů souvisejících se zelenou transformací již členské státy vykázaly jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což odpovídá míře pokroku ve výši přibližně 34 % (včetně 19 % posouzených v žádostech o platbu). 355 z těchto milníků a cílů přispívajících k zelené transformaci Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 jako splněné. Ačkoli je ještě příliš brzy na to, aby bylo možné posoudit plný dopad Nástroje pro oživení a odolnost na zelenou transformaci, protože konečné účinky se projeví až v dlouhodobějším horizontu, již splněné „zelené“ milníky a cíle pomohly zvýšit dynamiku zelené transformace. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období (od 1. září 2023 do 31. srpna 2024).

Příklady relevantních opatření se splněnými milníky a cíli v rámci pilíře týkajícího se zelené transformace

Reformy:

- **Španělsko** i) přijalo zprávu o zeleném rozpočtu s cílem zmapovat zelené výdaje v zákoně o ročním rozpočtu v souladu s metodikou a rámcem pro monitorování EU; ii) schválilo Lesní strategii; iii) změnilo horizontální zákon o vlastnictví s cílem usnadnit renovaci budov a zlepšit přístup k financování a iv) schválilo železniční strategii s cílem stanovit jasný scénář plánování udržitelné mobility pro železniční dopravu a sladit investiční priority v tomto odvětví.

- **Polsko** i) aktualizovalo svůj Národní program ochrany ovzduší tím, že nařídilo ukončení veřejných dotací uhelných zdrojů tepla a zavedlo řadu opatření a politik pro účinné zlepšení kvality ovzduší; a ii) novelizovalo zákon o energetické účinnosti s cílem usnadnit využívání smluv o energetických službách, a tím podpořit investice do energetické účinnosti ve veřejných a soukromých projektech s cílem urychlit nahrazení znečišťujících zdrojů tepla.
- **Finsko** přijalo zákon o spotřební dani z elektřiny a některých paliv. Ustanovení zákona o vstupu zákona v platnost naznačuje změnu stávajícího zdanění různých druhů energie s cílem přispět k postupnému ukončení používání fosilních paliv podporou elektrifikace průmyslu a podporou investic do nízkouhlíkových technologií.

Investice:

- **Itálie** i) vybudovala více než 200 km cyklostezek v metropolitních oblastech a městech, kde se nacházejí univerzity, což usnadní dojíždění mezi univerzitami, intermodálními uzly a dalšími místy v metropolitních oblastech; ii) zlepšila odolnost více než 172 km železnic na jižních železnicích, což zahrnuje obnovu železniční tratě na šesti různých trasách; a iii) snížila počet nelegálních skládek z 34 na 14, což představuje 60% snížení, zlepšila nakládání s odpady a snížila ekologickou zátěž.
- **Portugalsko** i) instalovalo dalších 1 730 veřejně přístupných dobíjecích stanic s cílem účinně doplnit stávající síť a rozšířit ji tak, aby podporovala používání čistších vozidel; a ii) podepsalo smlouvy na pořízení 257 autobusů s nulovými emisemi a výstavbu speciální dobíjecí infrastruktury pro využití v metropolitních oblastech Lisabonu a Porta s cílem dekarbonizovat veřejnou dopravu.
- **Česko** i) dokončilo 26 projektů týkajících se modernizace železničních tratí, modernizace železničních stanic s rekonstruovanými kolejemi a bezpečnými a bezbariérovými nástupišti a snížení energetické náročnosti a zvýšení pohodlí v nádražních budovách; ii) vybudovalo více než 24 km cyklostezek pro usnadnění bezmotorové mobility a iii) dokončilo 15 projektů na zřízení odolné protipovodňové ochrany, včetně účinného hospodaření s dešťovou vodou v městských oblastech, což ochrání občany před povodňovými riziky.

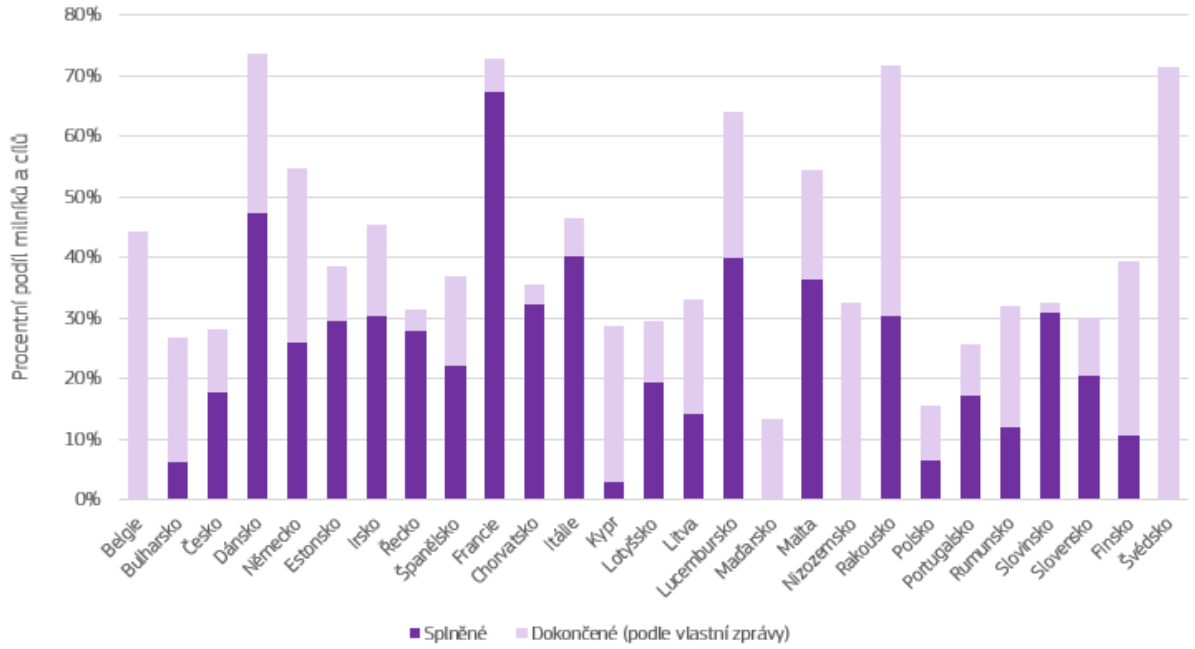
Digitální transformace

Nástroj pro oživení a odolnost významně přispívá k digitální transformaci v Unii. Plány pro oživení a odolnost pokrývají řadu opatření, včetně zavádění digitálních infrastruktur nové generace a pokročilých technologií, rozvoje digitálních dovedností obecné populace a pracovníků (prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy) a podpory digitalizace podniků

i veřejných služeb. Na podporu pilíře digitální transformace bude vyčleněno celkem 166,2 miliardy EUR[59].

Členské státy dosáhly významného pokroku při provádění opatření souvisejících s digitální transformací, přičemž více než třetina souvisejících milníků a cílů je vykázána jako dokončená nebo je Komise posoudila jako splněné. Konkrétně 877 z 2 464 milníků a cílů souvisejících s digitální transformací již členské státy vykázaly jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což odpovídá míře pokroku ve výši 35 % (včetně 19 % posouzených v žádostech o platbu). 290 z těchto milníků a cílů přispívajících k digitální transformaci Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 (vykazované období) jako splněné. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období.

Obrázek 18: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících k digitální transformaci, které byly posouzeny jako splněné nebo vykázány jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Zdroj: Evropská komise

Příklady relevantních opatření se splněnými milníky a cíli v rámci pilíře týkajícího se digitální transformace

Reformy:

- Zákon o otevřené veřejné správě zavedený v **Nizozemsku** zvyšuje transparentnost a dostupnost informací veřejné správy. Veřejné a poloveřejné orgány nyní poskytují občanům, tisku a sdělovacím prostředkům, poslancům a jejich personálu snadněji dostupné a kompatibilní informace.

[59] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá opatřením přiděleným na pilíř digitální transformace jako primární a/nebo sekundární pilíř politiky.

- V **Lotyšsku** byla přijata strategie digitálního zdravotnictví, která slouží jako plán pro vývoj a zavádění digitálních řešení ve zdravotnictví, která jsou bezpečná a odpovídají potřebám pacientů a odvětví. Strategie zahrnuje takové aspekty, jako je správa dat, využití dat pro výzkum, informační systémy a řešení v oblasti veřejného zdraví, soukromé informační systémy, přeshraniční výměna dat a digitální dovednosti potřebné pro provádění a využívání všech nových řešení v oblasti digitálního zdravotnictví.

Investice:

- **Francie** úspěšně spustila novou nezávislou aplikaci elektronické identifikace a uživatelům k ní umožnila snadný přístup. V důsledku toho bylo vydáno více než 12,5 milionu nových průkazů totožnosti s funkcí „digitální identity".
- **Česko** rozšířilo přístup k digitálním věstníkům regionálních a obecních orgánů. Nyní vyžaduje zveřejňování otevřených metadat úředních věstníků u téměř 300 subjektů, včetně místních samospráv a obcí. Přispívá to ke zlepšení Národního katalogu otevřených dat tím, že se zveřejní číselníky používané veřejnou správou ve veřejných databázích a zvýší počet subjektů zveřejňujících otevřená data.
- Nejméně 3 500 domácností a podniků v **Dánsku** získalo přístup k vysokorychlostnímu internetu, který jim dosud chyběl, a to díky rozšíření stávajícího systému širokopásmového připojení *Bredbåndspuljen*. Tento systém zajistil přístup k vysokorychlostnímu internetu ve venkovských oblastech Dánska, které trpí nedostačujícím pokrytím v důsledku nedostatečných tržních pobídek, včetně ostrovů, které nejsou přístupné přes most.
- V **Itálii** byly splněny tři důležité cíle související se zaváděním řešení elektronické veřejné správy: i) dalších 6 678 orgánů veřejné správy přijalo digitální platební systém „*PagoPA*" (+71 % oproti roku 2021), ii) dalších 10 675 orgánů veřejné správy se připojilo k projektu a poskytovalo služby prostřednictvím jednotného přístupového místa pro veřejné služby pod názvem „App IO" (+251 % oproti roku 2021) a iii) 1 798 ústředních orgánů veřejné správy a obcí se přihlásilo k „digitální platformě pro oznamování" a začalo prostřednictvím této platformy zasílat právně závazná oznámení občanům, právnickým osobám, sdružením a všem ostatním veřejným nebo soukromým subjektům.

Inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění

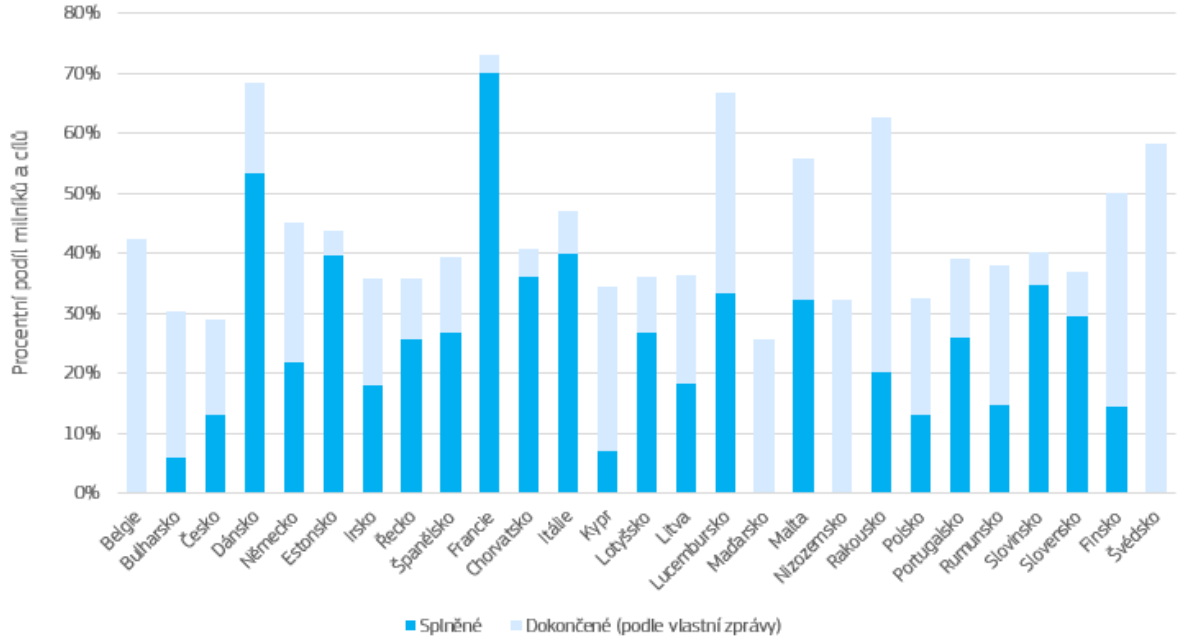
K inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění (tj. pilíři 3) přispívají plány pro oživení a odolnost s více než 1 700 opatřeními a dílčími opatřeními o hodnotě přes 332 miliardy EUR[60]. Tato opatření zahrnují širokou škálu

[60] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá opatřením přiděleným na pilíř pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění jako primární a/nebo sekundární pilíř politiky.

oblastí, včetně reforem a investic za účelem zlepšení podnikatelského prostředí a konkurenceschopnosti, podpory malých a středních podniků, výzkumu a vývoje, inovací a kulturního odvětví.

Při provádění opatření týkajících se inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění bylo dosaženo významného pokroku, přičemž 40 % milníků a cílů přispívajících k tomuto cíli Nástroje pro oživení a odolnost bylo členskými státy vykázáno jako dokončené nebo je Komise posoudila jako uspokojivě splněné. 1 346 z 3 305 milníků a cílů přispívajících k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění vykázaly členské státy jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což odpovídá míře pokroku ve výši 41% (včetně 23% posouzených v žádostech o platbu). 420 z těchto milníků a cílů Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 (vykazované období) jako splněné. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období.

Obrázek 19: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění, které byly posouzeny jako splněné nebo vykázány jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Zdroj: Evropská komise

Příklady relevantních opatření se splněnými milníky a cíli v rámci pilíře inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění

Reformy:

- **Česko** zřídilo certifikační platformu pro zdravotnické prostředky a letecký a kosmický průmysl. Tato platforma propojuje společnosti s regulačními orgány a poskytuje jim základní informace, odbornou přípravu a pokyny k získání certifikátů pro konkrétní výrobky a služby.

- **Malta** zřídila platformu e-College nabízející komplexní online kurzy s cílem rozšířit možnosti prohlubování dovedností a změny kvalifikace pro všechny dospělé bez ohledu na jejich zaměstnanecký status. Účastníkům vzdělávání je poskytována pomoc prostřednictvím oddělení pro odborné vedení a poradenství, jakož i online centra pro poskytování poradenských služeb dospělým, kteří hledají nejlepší vzdělávací dráhu, která odpovídá jejich potřebám v oblasti prohlubování dovedností a změny kvalifikace, jakož i poradenství v oblasti dobrých životních podmínek. E-College je doplněno zařízením poskytujícím fyzický prostor s technickým vybavením a osobním koučováním pro dospělé, kteří nemají digitální dovednosti nebo vybavení pro přístup ke kurzům online.
- **Litva** vytvořila novou radu pro výzkum, která pomáhá podnikům a organizacím využívat příležitosti v oblasti mezinárodní výzkumu a inovací a poskytuje vládě analytickou podporu v oblasti politik v oblasti inovací a vysokoškolského vzdělávání.

Investice:

- V **Itálii** získalo 25 společností, včetně malých a středních podniků, finanční prostředky na účast v důležitých projektech společného evropského zájmu v oblasti vodíkových technologií a průmyslu; mikroelektroniky a komunikačních technologií; a cloudové infrastruktury a služeb nové generace. Tyto projekty financují průlomové inovace, které přispívají ke konkurenceschopnosti, inovacím a udržitelnosti Evropy.
- V **Chorvatsku** bylo poskytnuto přibližně 18 milionů EUR na výzkumné projekty prováděné univerzitami a výzkumnými ústavy, které souhlasily, že se zaměří na výsledky a změní způsob financování veřejného výzkumu tak, aby byly odměňovány úspěšné výsledky.
- Ve **Španělsku** bylo přiděleno 897 milionů EUR na 3 463 projektů v oblasti výzkumu a vývoje souvisejících s: i) ověřením koncepce, ii) strategickými technologiemi, iii) zelenou a digitální transformací, iv) spoluprací veřejného a soukromého sektoru ve výzkumu, v) výzkumem a vývojem pro společenské výzvy a vi) mezinárodní spoluprací ve výzkumu.

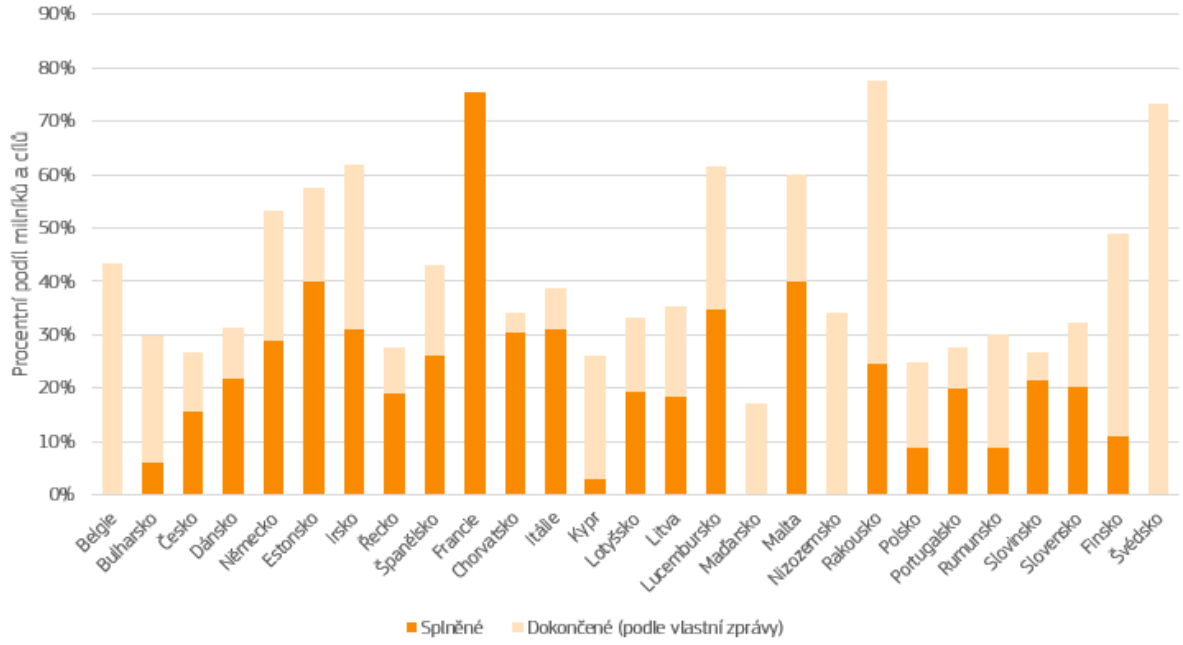
Sociální a územní soudržnost

Členské státy zahrnuly značný počet opatření na podporu sociální a územní soudržnosti, zejména přispěly k provádění evropského pilíře sociálních práv. Mnoho plánů pro oživení a odolnost obsahuje zvláštní kapitoly o rovných příležitostech a přístupu na trh práce, spravedlivých pracovních podmínkách a sociální ochraně a začlenění. Všechny plány pro oživení a odolnost financují také opatření zaměřená na zlepšení různých typů územní infrastruktury a služeb, včetně reforem a investic na zvýšení konkurenceschopnosti, zlepšení dopravy a širokopásmového připojení, zajištění udržitelného využívání přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí, jakož i na zlepšení výkonnosti veřejné správy na místní

a regionální úrovni. Přesněji řečeno, 27 plánů pro oživení a odolnost, které Rada dosud přijala, podpoří tento pilíř částkou v přibližné výši 261,2 miliardy EUR[61].

V některých plánech pro oživení a odolnost je pokrytí sociální a územní soudržnosti obsaženo více než v jiných, přičemž celkový pokrok je dobrý. V některých členských státech je sociální a územní soudržnost zahrnuta do různých opatření ve všech složkách plánu pro oživení a odolnost. 1 064 z 2 888 milníků a cílů přispívajících k sociální a územní soudržnosti již členské státy vykázaly jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což představuje míru pokroku ve výši 37% (včetně 20 % posouzených v žádostech o platbu). 322 z milníků a cílů přispívajících k sociální a územní soudržnosti Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 (vykazované období) jako splněné. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období.

Obrázek 20: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících k sociální a územní soudržnosti posouzených jako splněné nebo vykázaných jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Zdroj: Evropská komise

Příklady relevantních opatření se splněnými milníky a cíli v rámci pilíře sociální a územní soudržnosti

Reformy:

- **Itálie** přijala nový rámcový zákon, který má zlepšit životní podmínky nesoběstačných starších osob. Cílem zákona je zejména zjednodušit a zajistit „jednotná kontaktní místa“ pro sociální a zdravotní služby, přezkoumat postupy pro posuzování stavu starších osob

[61] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá opatřením přiděleným na pilíř sociální a územní soudržnosti jako primární a/nebo sekundární pilíř politiky.

závislých na péči a rozšířit soubor sociálních a zdravotních služeb, které mohou být poskytovány v domácím prostředí.

- **Řecko** vydalo certifikáty 150 000 občanům za úspěšné absolvování vzdělávacích programů v oblasti digitální, ekologické a finanční gramotnosti. Programy jsou zaměřeny na zlepšení příležitostí na trhu práce pro mladé lidi a dlouhodobě nezaměstnané, technologicky znevýhodněné zaměstnance, zaměstnance s omezenými zdroji odborné přípravy a zaměstnance veřejného sektoru, jako jsou učitelé.
- **Polsko** zřídilo nástroj pro ekologickou transformaci měst s cílem podpořit udržitelný rozvoj měst a řešit socioekonomické rozdíly. Cílem této iniciativy je zlepšit městskou infrastrukturu prostřednictvím energeticky účinných řešení (například energetických klastrů a využívání obnovitelných zdrojů energie); podpora řešení inspirovaných přírodou pro zelenou transformaci (např. zelené a modré infrastruktury pro udržitelné hospodaření s dešťovou vodou); a podpora dopravních systémů s nulovými emisemi (podporou pěší, cyklistické a hromadné dopravy a vytvářením nízkoemisních zón).

Investice:

- **Francie** dotovala tepelnou renovaci dalších 20 000 sociálních bytů jak v pevninské Francii, tak i v zámořských územích a od roku 2020 tak dosáhla počtu 40 000 sociálních bytů. Prostřednictvím rozsáhlých renovací budov je ambicí postupně odstranit tepelná síta a do konce roku 2026 dosáhnout v průměru alespoň 30 % úspor energie.
- **Itálie** posílila svou pracovní sílu aktivací vzdělávacího programu pro zvýšení kvalifikace italské národní zdravotnické služby. Cílem programu, který poskytuje počátečních 1 800 stipendií, je zlepšit všeobecnou lékařskou praxi a bezpečnost v oblasti nemocničních infekcí pro zaměstnance.
- **Lotyšsko** zrekonstruovalo nebo přestavělo 75 km regionálních a místních silnic s cílem zvýšit bezpečnost silničního provozu, zajistit propojení a fungování nových obcí a zlepšit přístup občanů k zaměstnání a službám.

Odolnost zdravotnictví a hospodářská a institucionální odolnost

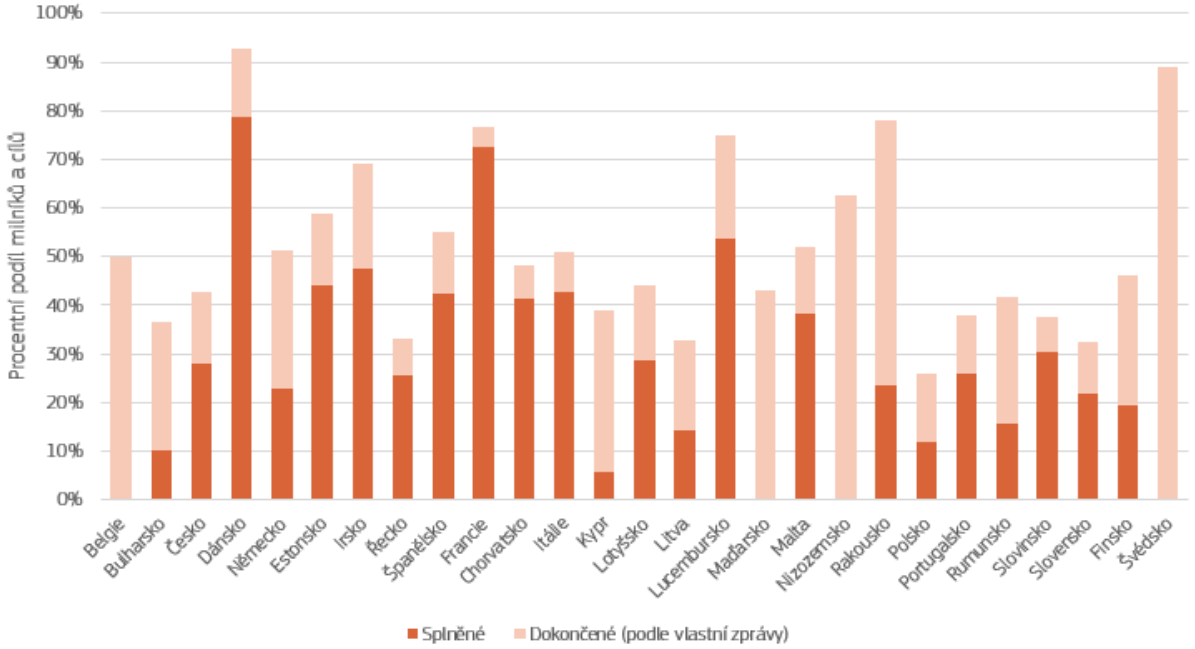
Plány pro oživení a odolnost významně přispívají ke zdravotnictví a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti, s cílem mimo jiné zvyšovat připravenost a schopnost reakce na krize. K pilíři politiky zdravotnictví a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti přispívá více než 1 200 opatření a dílčích opatření v přibližné hodnotě 88,5 miliardy EUR[62], která jsou zahrnuta v plánech pro oživení a odolnost. Tato opatření se

[62] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá opatřením přidělenýmm na pilíř zdravotní, hospodářské a institucionální odolnosti jako primární a/nebo sekundární pilíř politiky.

týkají různých politických oblastí, od zdravotní a dlouhodobé péče až po účinnost soudních systémů a opatření pro boj proti praní peněz.

Zdravotní, hospodářská a institucionální odolnost je pilířem, v němž bylo dosud dosaženo největšího pokroku. 1 162 z 2 503 milníků a cílů přispívajících ke zdravotní, hospodářské a institucionální odolnosti vykázaly členské státy jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což odpovídá míře pokroku ve výši 46% (včetně 27% posouzených v žádostech o platbu). 374 z milníků a cílů přispívajících ke zdravotní, hospodářské a institucionální odolnosti Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 (vykazované období) jako splněné. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období.

Obrázek 21: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících ke zdravotní, hospodářské a institucionální odolnosti, které byly posouzeny jako splněné nebo vykázány jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Zdroj: Evropská komise

Příklady relevantních opatření se splněnými milníky a cíli v rámci pilíře zdravotní, hospodářské a institucionální odolnosti

Reformy:

- **Řecko** zřídilo 48 jednotek duševního zdraví, aby podpořilo všeobecný bezplatný přístup ke kvalitním službám v oblasti duševního zdraví. Mezi pacienty těchto oddělení jsou děti, dospívající a mladí dospělí s duševními problémy, pacienti s demencí, Alzheimerovou chorobou a autismem, jakož i osoby užívající návykové látky a závislé osoby. Kromě toho je cílem reformy přesunout péči o duševní zdraví z ústavů a vytvořit komunitní služby, které budou spolupracovat s cílem uspokojit současné potřeby v oblasti duševního zdraví a připravit se na budoucí výzvy po pandemii.

- **Estonsko** změnilo příslušné právní předpisy s cílem posílit primární zdravotní péči. Legislativní změny zlepšily správu seznamů pacientů, což usnadnilo pacientům pokračovat v primární péči, a rozšířily práva zdravotních sester předepisovat pacientům léky. Země také zatraktivnila práci lékařů a lékárníků v odlehlých oblastech.
- V **Chorvatsku** byla provedena reforma určování mezd. Od dubna 2024 pobírali všichni státní zaměstnanci a zaměstnanci veřejné správy platy podle nového a transparentnějšího systému odměňování založeného na zásadě stejné odměny za stejnou práci.

Investice:

- **Belgie** schválila strategii deinstitucionalizace dlouhodobé péče ve Valonském regionu jako součást širší investice, jejímž cílem je zvýšit nabídku sociálního bydlení pro zranitelné skupiny prostřednictvím výstavby a energeticky účinné renovace bydlení s nízkým nájemným, solidárního bydlení a bydlení podporujícího začlenění a také ubytovacích míst pro bezdomovce.
- **Dánsko** vyvinulo nové digitální řešení, které po pandemii COVID-19 zajistí větší propojení občanů a systému zdravotní péče. Byly vyvinuty nové digitální dotazníky týkající se pneumokoků, chřipky a těhotenství s cílem umožnit rychlou stratifikaci pacientů, pokud jde o potřeby očkování a další zdravotní stavy.
- **Irsko** zadalo zakázky na digitální řešení podporující zavedení elektronického systému zdravotnictví ePharmacy v irských nemocnicích. Tento systém umožňuje úřadům lépe sledovat používání léčebných postupů a náklady na ně a podporuje elektronické předepisování a podávání léčivých přípravků, čímž zlepšuje poskytování péče a bezpečnost pacientů. Irsko také dokončilo návrh, výstavbu a konfiguraci integrovaného systému finančního řízení, který má zefektivnit zadávání veřejných zakázek a finanční řízení v rámci systému zdravotní péče.

Politiky pro příští generaci

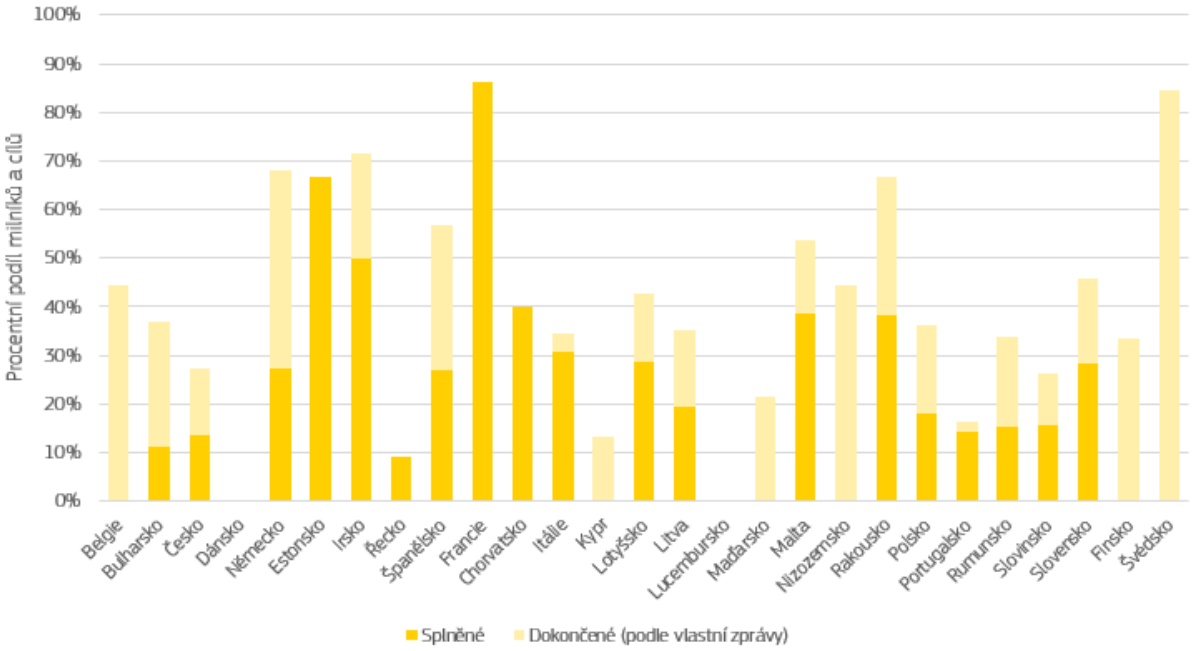
Opatření pro příští generaci, děti a mládež se zaměřují především na předškolní vzdělávání a péči, vzdělávání a odbornou přípravu, jakož i na činnost, která podpoří zaměstnanost mladých lidí. Plány pro oživení a odolnost přijaté Radou podporují tento pilíř částkou přibližně 56,4 miliardy EUR[63], z čehož přibližně tři čtvrtiny přispívají na všeobecné, odborné a vysokoškolské vzdělávání. Zbývající čtvrtina je téměř rovnoměrně rozdělena mezi předškolní péči a podporu zaměstnanosti mladých lidí.

Pokrok je hmatatelný i v případě milníků a cílů, které přispívají k politikám pro příští generace, děti a mládež, jako je vzdělávání a dovednosti. Dosud 259 z 665 milníků a cílů již členské státy vykázaly jako dokončené nebo je Komise posoudila jako

[63] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá opatřením přiděleným politikám pro pilíř příští generace jako primární a/nebo sekundární pilíř politiky.

splněné, což odpovídá míře pokroku ve výši 39 % (včetně 21 % posouzených v žádostech o platbu). 75 z těchto milníků a cílů přispívajících k politikám pro příští generaci Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 (vykazované období) jako splněné. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období.

Obrázek 22: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících k politikám pro příští generaci, které byly vyhodnoceny jako splněné nebo vykázány jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Pozn.: Dánský plán pro oživení a odolnost obsahuje několik milníků a cílů, které přispívají k politikám pro příští generaci a které Komise dosud neposoudila jako splněné nebo které členský stát nevykázal jako dokončené.
Zdroj: Evropská komise

Příklady relevantních opatření se splněnými milníky a cíli v rámci politik pro pilíř příští generace

Reformy:

- **Slovensko** zavedlo státní národní vzdělávací program pro základní a nižší střední školy, který do tříd přinese aktualizaci učebních osnov. Nové učební osnovy budou zavedeny ve třech cyklech a jejich cílem je stanovit vyšší, modernizované standardy pro klíčové vzdělávací cíle.
- V **Lotyšsku** vstoupila v platnost reforma správy vysokoškolského vzdělávání. Reforma zahrnuje i) vymezení typologie univerzit a strategické specializace univerzit; ii) postup zřizování a schvalování univerzitních rad, pravomoci rad a zároveň vyjasnění pravomocí senátu, rektora a akademického shromáždění a iii) postup výběru a schvalování nových univerzitních rektorů.
- **Německo** posílilo vzdělávací systém prostřednictvím reformy s cílem poskytnout žákům, kteří v procesu učení zaostávají, dodatečné kurzy a poradenství se zaměřením na základní předměty a klíčové kompetence s cílem řešit rozdíly ve vzdělávání, které

vznikly v důsledku krize COVID-19. Zároveň bude vynaloženo 500 milionů EUR na vytvoření dalších 90 000 míst v zařízeních péče o děti, a to výstavbou nových a rekonstrukcí stávajících zařízení péče o děti.

Investice:

- **Portugalsko** poskytlo 600 000 laptopů žákům a učitelům na veřejných základních a středních školách na základě úvěrů na podporu digitálního vzdělávání a výuky.
- **Itálie** nabídla strukturovanou podporu v oblasti vzdělávání pro nejméně 20 000 nezletilých ve věku do 17 let, čímž bojuje proti vzdělanostní chudobě a podporuje rovné příležitosti pro všechny děti na jihu Itálie.
- **Irsko** připojilo 750 základních škol k vysokorychlostní širokopásmové síti prostřednictvím instalace routerů, čímž usnadnilo moderní digitální vzdělávání. Dále se tak pomáhají řešit regionální rozdíly a rozdíly v digitální oblasti v Irsku tím, že se zvyšuje konektivita v menších a venkovských školách, které měly v minulosti ohledně konektivity nejhorší výsledky.

Rovnost žen a mužů a děti a mládež

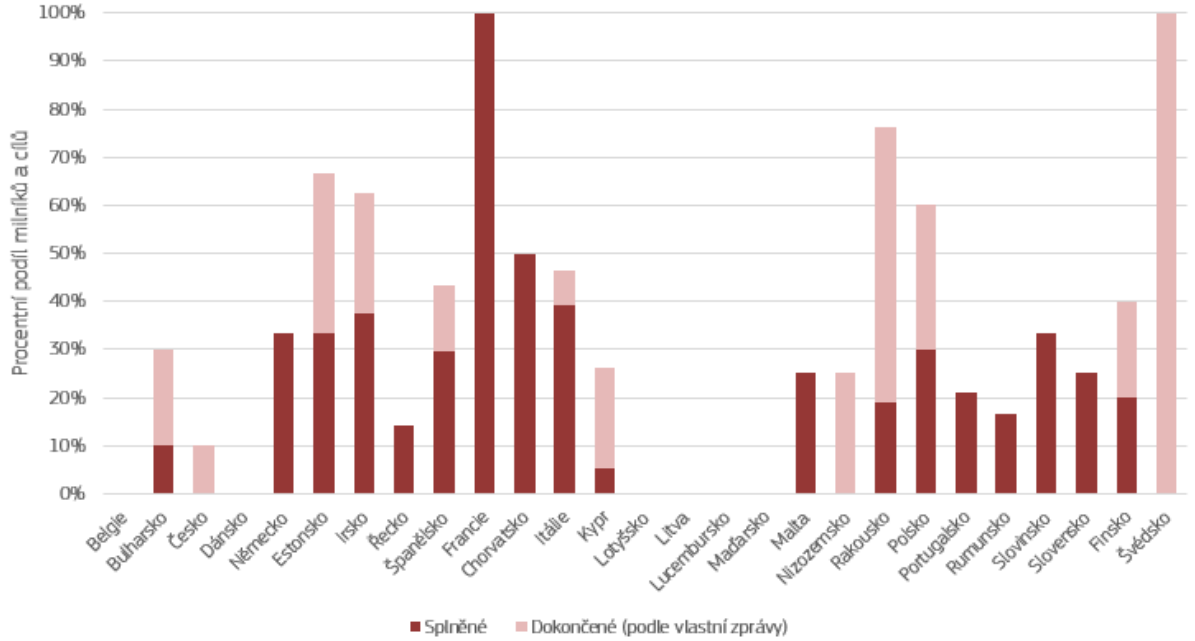
Plány pro oživení a odolnost nadále významně přispívají k rovnosti žen a mužů a zaměřují se na děti a mládež. Plány pro oživení a odolnost členských států obsahují 136 (dílčích) opatření, která dohromady přispívají k rovnosti žen a mužů částkou 22,0 miliardy EUR[64]. Zahrnují také 423 (dílčích) opatření, která se zaměřují na děti a mládež a přispívají částkou 66,6 miliardy EUR[65]. Tyto údaje nezahrnují příspěvek dalších reforem a investic, které nemusí být zpočátku považovány za politiky přispívající k rovnosti žen a mužů a dětem a mládeži, ale jejichž provádění může mít významný pozitivní dopad.

Významného pokroku bylo rovněž dosaženo v provádění opatření, která přispívají k rovnosti žen a mužů a zaměřují se na děti a mládež. Z 253 milníků a cílů zaměřených na rovnost žen a mužů v 27 plánech pro oživení a odolnost jich členské státy již 102 vykázaly jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což představuje míru pokroku ve výši 40 % (včetně 22 % kladně posouzených žádostí o platbu). Kromě toho členské státy již vykázaly 288 ze 714 milníků a cílů přispívajících dětem a mládeži jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což představuje míru pokroku ve výši 40 % (včetně 22 % kladně vyhodnocených žádostí o platbu). 33 z milníků a cílů přispívajících k rovnosti žen a mužů a 79 milníků a cílů přispívajících dětem a mládeži Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 (vykazované období) jako splněné. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období.

[64] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá podílu opatření zaměřených na rovnost žen a mužů.

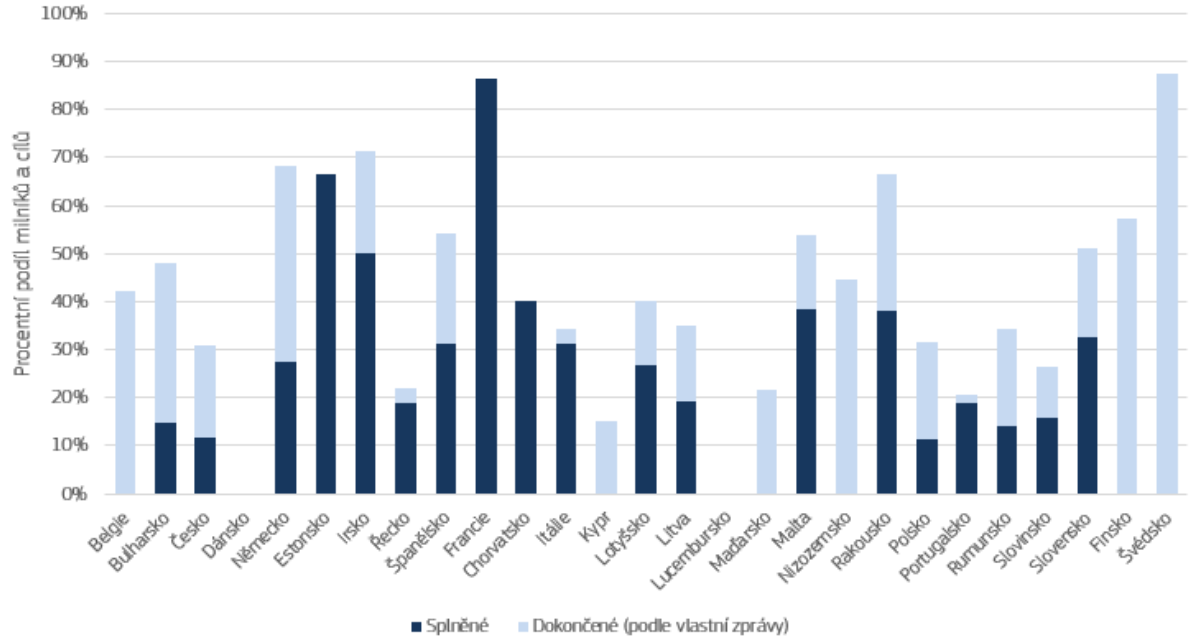
[65] Tento obrázek ukazuje odhady nákladů na základě metodiky pro označování podle pilířů v rámci srovnávacího přehledu oživení a odolnosti a odpovídá podílu opatření se zaměřením na děti a mládež.

Obrázek 23: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících k rovnosti žen a mužů, které byly posouzeny jako splněné nebo vykázány jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Pozn.: Plány pro oživení a odolnost Belgie, Lotyšska, Litvy a Maďarska obsahují několik milníků a cílů přispívajících k rovnosti žen a mužů, které Komise dosud neposoudila jako splněné nebo které členský stát nevykázal jako dokončené.
Zdroj: Evropská komise

Obrázek 24: Procentní podíl milníků a cílů se zaměřením na děti a mládež, které byly posouzeny jako splněné nebo vykázány jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Pozn.: Plán pro oživení a odolnost Dánska obsahuje několik milníků a cílů se zaměřením na děti a mládež, které Komise dosud neposoudila jako splněné a členské státy nevykázaly jako dokončené.
Zdroj: Evropská komise

Během Evropského týdne mládeže uspořádala Komise akci o dopadu Nástroje pro oživení a odolnost na mladé lidi. Evropský týden mládeže, který Evropská komise pořádá každé dva roky na podporu zapojení mladých lidí, přilákal v dubnu 2024 více než 900 mladých účastníků. Akce se zaměřila na osm mladých lidí, kteří různými způsoby využili opatření Nástroje pro oživení a odolnost, spolu s poznatky vnitrostátních prováděcích orgánů

a Evropské komise. Například mladý lotyšský učitel informatiky diskutoval o projektu „Počítač pro každé dítě“, který poskytuje notebooky studentům, zejména těm ze znevýhodněného prostředí. Kromě toho slovinský designér a manažer pro vztahy s veřejností vysvětlili, jak se jim díky finančním pobídkám pro zaměstnavatele, aby přijímali mladé lidi do zaměstnání na dobu neurčitou, posílily jejich sociální jistoty. Další účastníci se podělili o své zkušenosti s modernizací univerzitního programu v Česku, poukázkami na digitální vybavení v Řecku, kariérním poradenstvím ve Francii a digitálními zařízeními pro vzdělávací instituce ve Španělsku[66].

Příklady relevantních opatření se splněnými milníky a cíli přispívajícími k rovnosti žen a mužů a dětem a mládeži

Reformy:

- **Chorvatsko** zavedlo model financování na pokrytí provozních nákladů stávajících i nově vybudovaných středisek předškolního vzdělávání a péče pro města a místní samosprávy s omezenými rozpočty. Podporuje rovné příležitosti pro všechny děti a pomáhá pečujícím osobám, často ženám, najít práci na plný úvazek.
- **Estonsko** vyvinulo prototyp digitálního nástroje pro zaměstnavatele, který umožňuje zjistit rozdíly v odměňování žen a mužů. Díky tomuto nástroji mohou zaměstnavatelé získat potřebné informace o rozdílech v odměňování žen a mužů ve své organizaci a jejich možných příčinách, což jim umožní přijmout opatření ke snížení rozdílů v odměňování žen a mužů.

Investice:

[66] Další informace naleznete v informačním listu, který je k dispozici na adrese https://commission.europa.eu/document/download/c6550656-98f3-472d-a6d7-6ae2a0620de8_en?filename=240425-RRF_supporting_young_people-FACTSHEET_v6.pdf.

- **Itálie** poskytla finanční podporu na vznik a/nebo růst 700 podniků vedených ženami, čímž podpořila podnikání žen a posílila jejich účast na podnikatelské činnosti.
- **Slovinsko** poskytlo dotace na zaměstnání 700 osob mladších 30 let, čímž zajistilo jejich rychlejší vstup na trh práce, posílilo postavení mladých lidí, posílilo jejich sociální zabezpečení a zlepšilo jejich dovednosti.
- **Rumunsko** poskytlo granty 750 nejpotřebnějším vzdělávacím zařízením na podporu žáků s cílem snížit předčasné ukončování školní docházky a usnadnit přechod z nižšího na vyšší stupeň středního vzdělávání. Školy byly vybrány na základě pěti ukazatelů definovaných v mechanismu včasného varování ve vzdělávání.
- **Francie** poskytla dotace na dalších 160 000 učňovských smluv, vytvořila 2 200 pracovních míst pro mladé lidi v odvětví sportu a vybudovala nebo zrenovovala 1 500 míst v „internátních školách excelence“.

D. Politiky ke zlepšení konkurenceschopnosti podniků v EU

Plány pro oživení a odolnost přispívají ke zlepšení konkurenceschopnosti podniků v EU, přičemž podporu z Nástroje pro oživení a odolnost již využily přibližně tři miliony podniků

Investice přímo podporující podniky činí více než 82 miliard EUR, což představuje 13 % celkových odhadovaných výdajů Nástroje pro oživení a odolnost. Z této částky je přibližně 78 miliard EUR přiděleno malým a středním podnikům ve 22 členských státech. Kromě toho podpora podniků, včetně finanční pomoci a digitalizace veřejné správy, činí nejméně 164 miliard EUR (25 % celkových odhadovaných výdajů Nástroje pro oživení a odolnost). Investice z Nástroje pro oživení a odolnost do zlepšení konkurenceschopnosti se týkají mnoha odvětví, včetně výroby, automobilového průmyslu, energetiky, maloobchodu, cestovního ruchu a kultury, přičemž více než 110 miliard EUR bylo investováno do dekarbonizace průmyslu a čistých technologií, 23 miliard EUR do zeleného výzkumu a vývoje a více než 2 miliardy EUR do zelených dovedností a pracovních míst. Investice z Nástroje pro oživení a odolnost rovněž podporují digitální transformaci, což je přínosem pro téměř 600 000 společností, aby pokročily v oblasti technologií, jako je umělá inteligence a kybernetická bezpečnost.

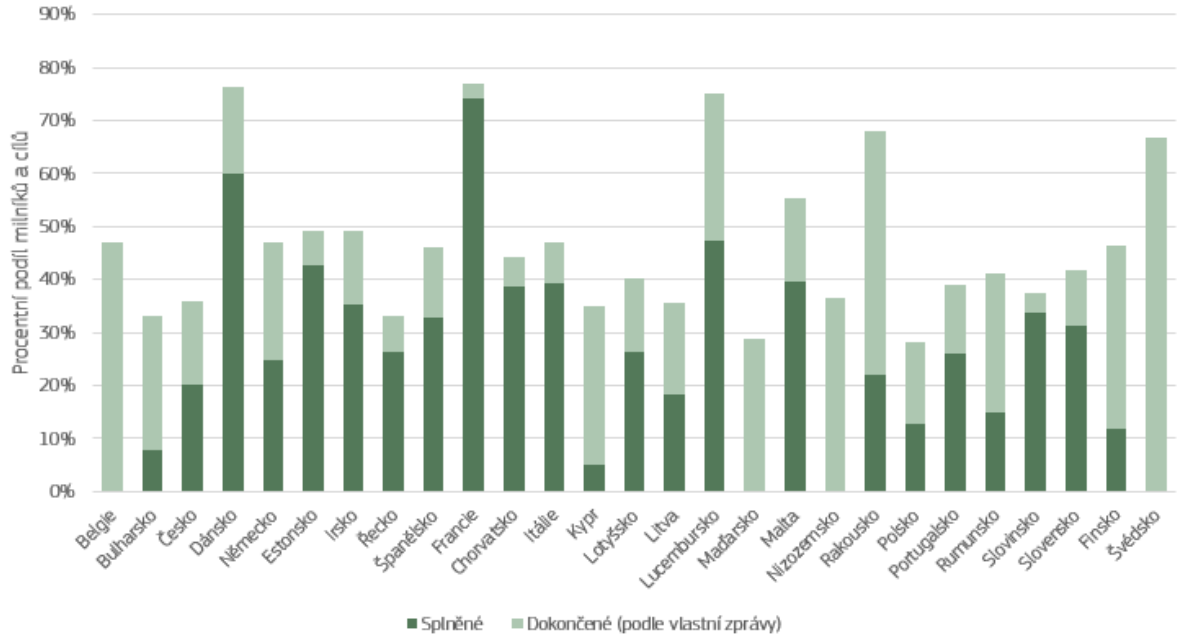
Kromě investic obsahují plány pro oživení a odolnost více než 900 reforem v celé řadě oblastí politiky[67] zaměřených na snížení regulační a administrativní zátěže a řešení problémů v průběhu celého životního cyklu podniků s cílem maximalizovat

[67] Následující oblasti politiky Nástroje pro oživení a odolnost se považují za ty, které přispívají ke konkurenceschopnosti: podnikatelské prostředí / podnikání; podnikatelská infrastruktura; konkurenceschopnost; účinnost justičních systémů; účinnost veřejné správy a vnitrostátních systémů, včetně minimalizace administrativní zátěže; e-Government, digitální veřejné služby (včetně digitalizace dopravy) a místní digitální ekosystémy; reformy finančního sektoru; fiskální politika a správa fiskálních záležitostí; předcházení podvodům; změny právních předpisů pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění; výzkum, vývoj a inovace; podpora pro velké podniky; podpora pro malé a střední podniky.

dopad investic a zvýšit konkurenceschopnost podniků v EU. Tato opatření plánu pro oživení a odolnost se zaměřují na zjednodušení předpisů a snížení byrokracie, jež často brání podnikání, zejména malým a středním podnikům. Opatření týkající sekonkurenceschopnosti řeší problémy v průběhu celého životního cyklu podniku. Nástroj pro oživení a odolnost pomáhá členským státům zkrátit dobu potřebnou k založení společnosti, zefektivnit a urychlit procesy udělování licencí a povolení, snížit omezení přístupu k regulovaným povoláním a usnadnit a digitalizovat zakládání podniků.

Významného pokroku bylo dosaženo při provádění opatření týkajících se konkurenceschopnosti. Od počátku fungování Nástroje pro oživení a odolnost již členské státy vykázaly 1 856 z 4 352 milníků a cílů, které přímo přispívají k růstu a konkurenceschopnosti podniků, jako dokončené nebo je Komise posoudila jako splněné, což představuje míru pokroku ve výši téměř 43 % (včetně 25 % vyhodnocených v žádostech o platbu). 592 z těchto milníků a cílů přispívajících k růstu a konkurenceschopnosti Komise posoudila v období od 1. září 2023 do 31. srpna 2024 (vykazované období) jako splněné. Příklady uvedené v rámečku níže zdůrazňují klíčová opatření s dokončenými milníky a cíli během vykazovaného období.

Obrázek 25: Procentní podíl milníků a cílů přispívajících ke konkurenceschopnosti, které byly posouzeny jako splněné nebo vykázány jako dokončené podle plánu pro oživení a odolnost

Zdroj: Evropská komise

Příklady příslušných opatření se splněnými milníky a cíli přispívajícími ke konkurenceschopnosti

Reformy:

- **Francie** prostřednictvím zákona o urychlení a zjednodušení veřejných opatření zjednodušila správní pravidla a postupy, mimo jiné zkrácením doby potřebné k přezkumu průmyslových projektů nebo zefektivnění poradních výborů s cílem urychlit správní rozhodnutí.
- **Slovinsko** prostřednictvím „zákona o odstranění byrokratické zátěže“ pomohlo vytvořit podnikatelské prostředí příznivé pro růst pro podnikatelský sektor a občany tím, že zefektivnilo nebo odstranilo zatěžující administrativní postupy. Vedlo to ke snížení administrativních nákladů a zvýšení konkurenceschopnosti podniků ve Slovinsku. Zjednodušily se rovněž právní předpisy tím, že bylo zrušeno více než 200 zákonů a vyhlášek, které byly zastaralé nebo již nebyly použitelné.
- **Chorvatsko** usnadnilo podnikům práci s předpisy tím, že přesunulo test posouzení dopadů na malé a střední podniky na internet. Zahrnuje to digitální platformu, která pomáhá sledovat, jak nové právní předpisy ovlivňují malé a střední podniky, a umožňuje odborníkům z celé země spolupracovat a sdílet znalosti. Kromě toho Chorvatsko zavedlo nový akční plán na snížení dodatečných poplatků a plateb, kterým podniky kromě daní čelí.

Investice:

- **Francie** zavedla systém financování dekarbonizace průmyslu ve výši 300 milionů EUR. To vedlo ke konkrétní podpoře podniků na jejich cestě k dekarbonizaci. Například jedna textilní společnost obdržela 917 000 EUR na investice do účinnějších průmyslových procesů v jedné ze svých továren. Tato investice sníží spotřebu energie o 2 950 MWh/rok, sníží emise CO_2 každoročně o 30 % a spotřebu vody o 50 % do roku 2025. Přední francouzské družstvo v oblasti dehydratace nahradilo vysokoteplotní sušárnu (150 až 600 °C) nízkoteplotní sušárnou (105 až 70 °C), která získává teplo z městské spalovny odpadu. Cílem tohoto opatření je snížit emise CO_2 v místě o 40 % (7 680 tun ročně).
- **Španělsko** pokročilo v investicích do strategických projektů na transformaci hodnotových řetězců v klíčových odvětvích, jako je automobilový průmysl, zemědělsko-potravinářský průmysl, zdravotnictví, námořní doprava a dekarbonizace průmyslu. Nejméně 1,2 miliardy EUR bylo přiděleno na 925 inovativních projektů zaměřených na energetickou účinnost, udržitelnost a digitální transformaci. 584 z nich je spojeno s elektrickými vozidly, zdravím a zemědělsko-potravinářskými produkty. 266 projektů zejména podporuje vývoj součástí a platforem pro elektrická, plug-in hybridní a vodíková vozidla, jakož i výzkum a vývoj v oblasti autonomního řízení a propojené mobility.

3. REPowerEU

Nástroj pro oživení a odolnost je klíčovým nástrojem pro dosažení cílů plánu REPowerEU, jehož záměrem je snížit závislost Evropy na ruských fosilních palivech urychlením přechodu na čistou energii a dosažením odolnějšího energetického systému. Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost bylo v únoru 2023 změněno s cílem poskytnout členským státům dodatečné finanční zdroje na podporu nových nebo rozšířených reforem a investic zaměřených na diverzifikaci dodávek energie, zvýšení úspor energie a zvýšení výroby čisté energie a odolnosti, bezpečnosti a udržitelnosti energetického systému EU.

Finanční prostředky ve výši 64,2 miliardy EUR na cíle plánu REPowerEU pocházejí z různých zdrojů. V rámci Nástroje pro oživení a odolnost je poskytována další nevratná finanční podpora ve výši 20 miliard EUR získaná dražbou povolenek v rámci systému obchodování s emisemi. Tato finanční podpora se rozděluje mezi členské státy na základě aktualizovaného klíče pro příspěvky v příloze IVa nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost[68]. Členské státy by také mohly převést celý svůj prozatímní příděl nebo jeho část v rámci rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu do Nástroje pro oživení a odolnost na financování investic a reforem ve svých kapitolách REPowerEU. O tento převod požádalo 23 členských států v celkové výši 2,1 miliardy EUR[69]. K financování nových investic a reforem, které přispívají k dosažení cílů plánu REPowerEU, by členské státy mohly rovněž využít velmi příznivých podmínek financování pomocí půjček z Nástroje pro oživení a odolnost. Ve lhůtě do 31. srpna 2023 požádalo deset členských států o další půjčky ve výši 127,2 miliardy EUR[70], z nichž 40,5 miliardy EUR je určeno na opatření plánu REPowerEU[71].

Aby členské státy získaly přístup k těmto dodatečným finančním prostředkům, revidovaly své plány pro oživení a odolnost tak, aby zahrnuly nové nebo rozšířené reformy a investice do zvláštní „kapitoly REPowerEU“. Do 31. srpna 2024 předložilo 26 členských států[72] své upravené plány pro oživení a odolnost spolu s kapitolami REPowerEU, z nichž 25 bylo přijato Radou[73].

[68] Další nenávratná podpora dostupná pro jednotlivé členské státy je uvedena v tabulce 11 výroční zprávy o Nástroji pro oživení a odolnost z roku 2023 (COM(2023) 545 final/2).

[69] Další podrobnosti viz tabulka 12 výroční zprávy o Nástroji pro oživení a odolnost za rok 2023 (COM(2023) 545 final/2).

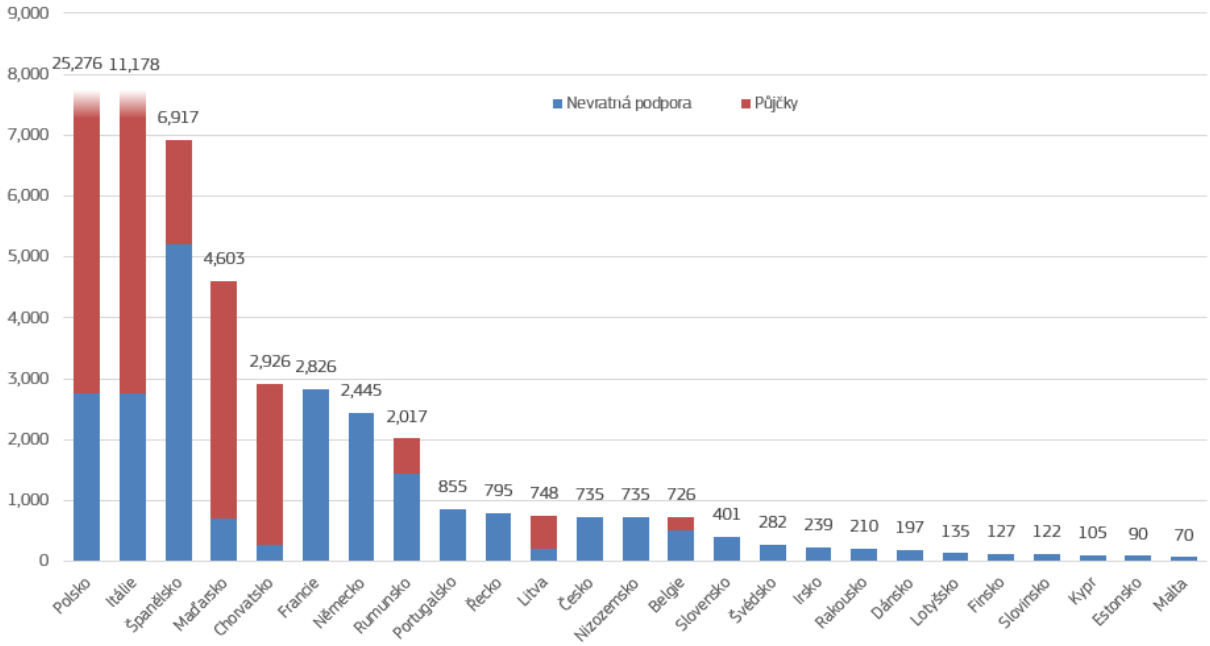
[70] Představuje to 43,7 % celkové výše půjčky (291 miliard EUR) požadované členskými státy pro jejich národní plány pro oživení a odolnost.

[71] Další podrobnosti viz tabulka 7 výroční zprávy o Nástroji pro oživení a odolnost za rok 2023 (COM(2023) 545 final/2).

[72] V době přípravy tohoto dokumentu svou kapitolu REPowerEU dosud nepředložilo Bulharsko.

[73] Lucembursko předložilo svou kapitolu REPowerEU dne 16. května 2024. Dne 23. července 2024 vydala Komise kladné posouzení revidovaného plánu Lucemburska včetně kapitoly REPowerEU a Rada dne 23. září 2024 revidovaný plán přijala.

Obrázek 26: Odhadované náklady na kapitoly REPowerEU podle členských států, v milionech EUR

Zdroj: Evropská komise

Opatření v kapitolách REPowerEU musí účinně řešit cíle plánu REPowerEU. Konkrétně nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost stanoví šest cílů reforem a investic v kapitole REPowerEU a vyžaduje, aby každé opatření přispělo alespoň k jednomu z nich[74]:

(1) zlepšení energetické infrastruktury pro bezpečnost a diverzifikaci dodávek plynu;

(2) zvýšení energetické účinnosti, dekarbonizace průmyslu, zavádění energie z obnovitelných zdrojů;

(3) řešení energetické chudoby;

(4) vytváření pobídek ke snižování poptávky po energii;

(5) řešení úzkých míst v přenosu a distribuci energie, podpora bezemisní dopravy;

(6) rekvalifikace pracovní síly se zaměřením na zelené a digitální dovednosti, podpora hodnotových řetězců souvisejících se zelenou transformací.

Komise pečlivě posoudila nová opatření v kapitolách REPowerEU a navrhla Radě k přijetí pouze ta, která uspokojivě splňují kritéria pro posuzování stanovená v příloze V nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, včetně dodatečných kritérií relevantních pro kapitoly REPowerEU: i) příspěvek k cílům plánu REPowerEU a ii) zda mají opatření přeshraniční rozměr nebo dopad na více zemí.

Kromě kapitol REPowerEU se energetiky týkají i další opatření v plánech pro oživení a odolnost, která přispívají k cílům plánu REPowerEU a pomáhají Evropě snížit její závislost na ruských fosilních palivech.

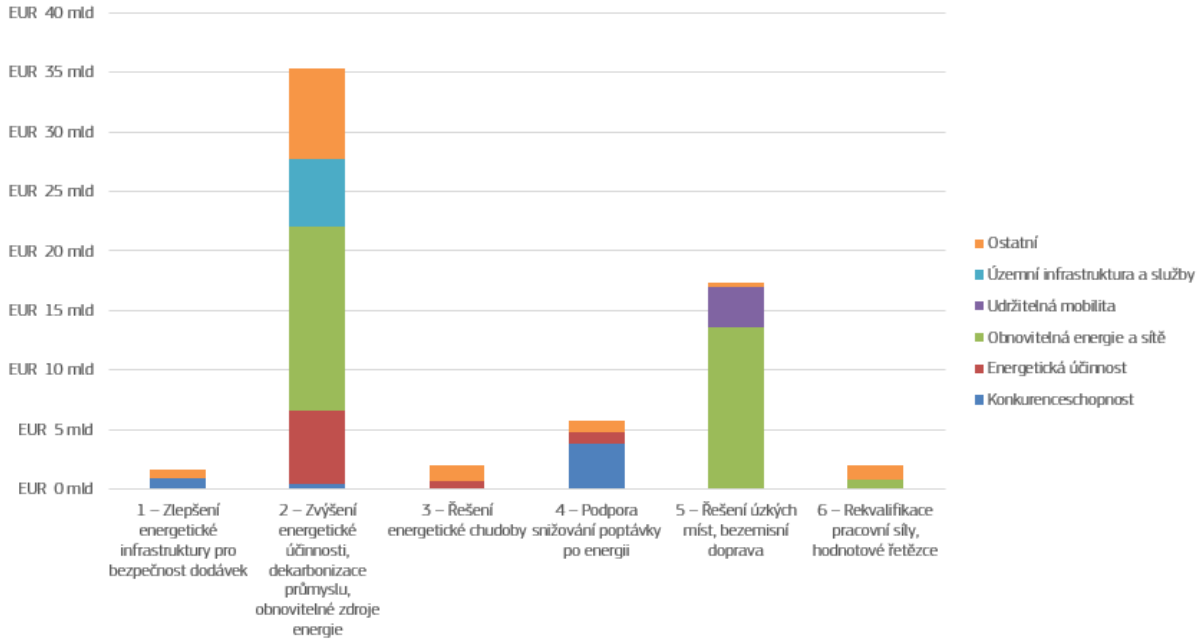
[74] Ustanovení čl. 21c odst. 3 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost

A. Přehled opatření v kapitolách REPowerEU

Další reformy a investice v rámci plánu REPowerEU řeší úzká místa, pomáhají urychlit přechod na čistou energii a posilují bezpečnost dodávek energie

25 kapitol REPowerEU, které Rada přijala do 31. srpna 2024, obsahuje 261 nových opatření: 89 reforem a 172 investic s celkovými odhadovanými náklady ve výši 64 miliard EUR. Všechna tato opatření přispívají k jednomu z cílů plánu REPowerEU, přičemž hlavní důraz je kladen na cíle 2 a 5: opatření, na něž připadá více než 80 % celkových odhadovaných nákladů, se týkají cíle 2 „zvýšení energetické účinnosti a urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů“ (35,3 miliardy EUR) a cíle 5 „řešení úzkých míst při přenosu a distribuci energie a podpora bezemisní dopravy“ (17,3 miliardy EUR).

Obrázek 27: Příděly na plán REPowerEU podle cílů plánu REPowerEU, rozčlenění podle primárních oblastí politiky

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Rozdělení podpory mezi jednotlivé oblasti politiky odráží nejnaléhavější potřeby členských států při přechodu na čistou energii. Opatření v kapitolách REPowerEU se týkají několika oblastí politiky, přičemž jejich příspěvek k cílům plánu REPowerEU závisí na konkrétní oblasti působnosti jednotlivých opatření. Největší podíl podpory v rámci plánu REPowerEU tvoří investice do obnovitelných zdrojů energie a sítí (47 %, tj. přibližně 29,8 miliard EUR). Tyto investice zahrnují dodatečnou kapacitu výroby energie z obnovitelných zdrojů, rozvoj elektrických sítí a skladovací kapacity. Opatření v oblasti energetické účinnosti (přidělení prostředků ve výši přibližně 8 miliard EUR) přispívají k několika cílům plánu REPowerEU, přičemž nejvyšší příspěvek je určen pro cíl 2 plánu REPowerEU „zvýšení energetické účinnosti, dekarbonizace průmyslu a zavádění energie z obnovitelných zdrojů“. Opatření, která se zaměřují na zlepšení územní infrastruktury a služeb (přidělení prostředků ve výši přibližně 5,7 miliardy EUR), mají různorodou oblast působnosti, ale zaměřují se

především na výrobu energie z obnovitelných zdrojů na regionální a místní úrovni, což vysvětluje jejich významný příspěvek k cíli 2 plánu REPowerEU „zvýšení energetické účinnosti, dekarbonizace průmyslu, zavádění energie z obnovitelných zdrojů“. Opatření spojená se zvyšováním konkurenceschopnosti (přidělení prostředků ve výši přibližně 5,2 miliardy EUR) jsou zaměřena na snížení spotřeby energie u podniků a společností prostřednictvím různých zásahů (zejména zlepšením energetické účinnosti a rozvojem energetické infrastruktury) a přispívají především k cíli 4 plánu REPowerEU „vytváření pobídek ke snižování poptávky po energii“. Investice do udržitelné mobility (přidělení prostředků ve výši 3,4 miliardy EUR) přispívají k cíli 5 programu REPowerEU „energetická síť a bezemisní doprava“.

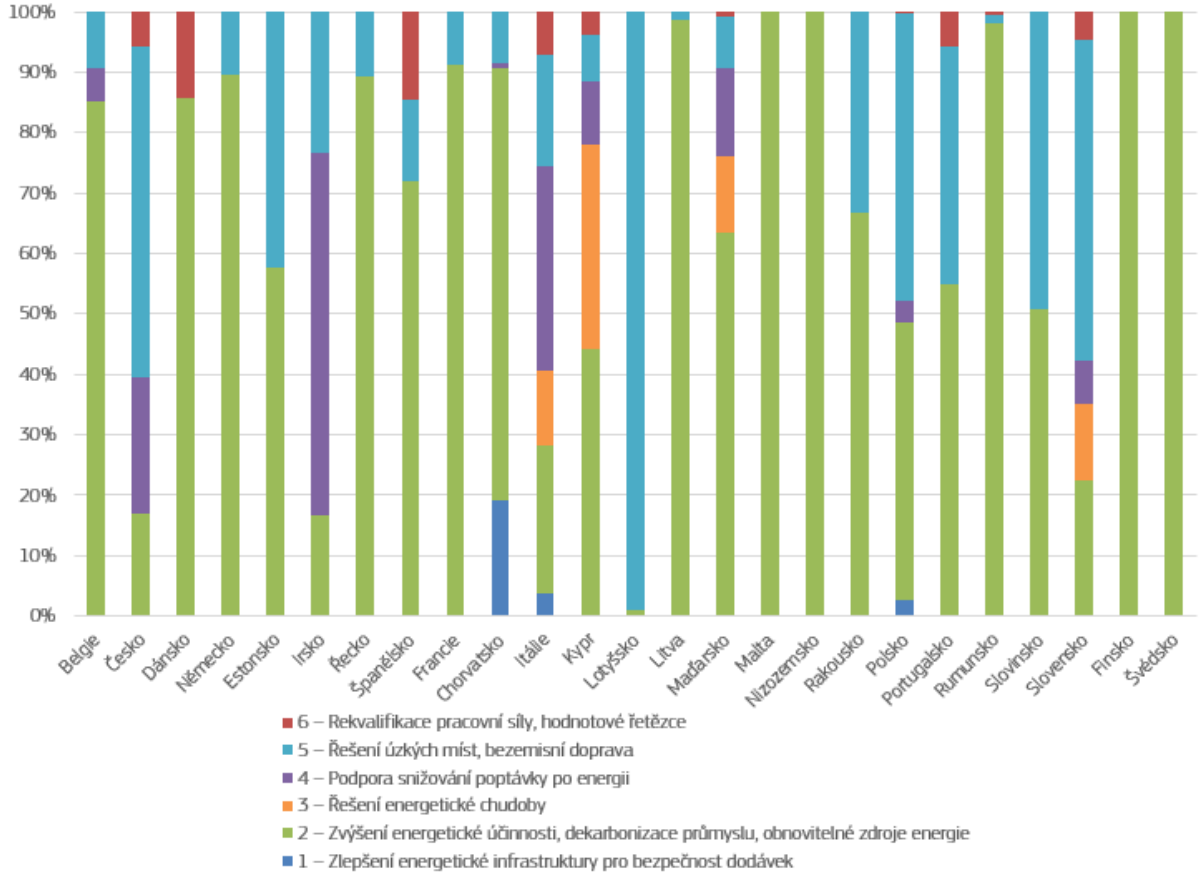
Potřeby a problémy členských států se liší, pokud jde o objem investic a konkrétní oblasti, na které je třeba se zaměřit, aby účinně přispěly k dosažení cílů plánu REPowerEU. Z hlediska finančního objemu se opatření v kapitolách REPowerEU výrazně zaměřují na zvyšování energetické účinnosti a na zavádění a výrobu energie z obnovitelných zdrojů, a to téměř v polovině členských států (více než 70 % celkových odhadovaných nákladů kapitol REPowerEU v Belgii, Chorvatsku, Dánsku, Finsku, Francii, Německu, Řecku, Litvě, Maltě, Nizozemsku, Rumunsku, Španělsku a Švédsku). Opatření řešící úzká místa v přenosu a distribuci energie a podporující bezemisní dopravu (cíl 5) rovněž představují značný podíl na celkových odhadovaných nákladech nových opatření plánu REPowerEU v šesti členských státech (více než 40 % celkových odhadovaných nákladů na kapitoly REPowerEU v Česku, Estonsku, Lotyšsku, Polsku, Slovensku a Slovinsku), přičemž Lotyšsko na tento cíl vyčlenilo 99 % celkových odhadovaných nákladů.

Tři členské státy zahrnuly do plánu REPowerEU opatření zaměřená na cíl 1 „zlepšení energetické infrastruktury pro bezpečnost a diverzifikaci dodávek plynu“. Kapitoly REPowerEU zahrnují investice do výstavby, rozšíření a modernizace stávající distribuční soustavy zemního plynu (Itálie, Polsko) a do zvýšení kapacity terminálu LNG (Chorvatsko) s cílem diverzifikovat dodávky a posílit bezpečnost. Celkové náklady na tyto čtyři investice se odhadují na 1,6 miliardy EUR[75].

Opatření obsažená v kapitolách REPowerEU významně posilují příspěvek Nástroje pro oživení a odolnost k cílům v oblasti klimatu. Více než 74 % celkových odhadovaných nákladů na opatření plánu REPowerEU tvoří výdaje související s klimatem, což výrazně převyšuje minimální požadavek 37 %. Tato dodatečná podpora v rámci Nástroje pro oživení a odolnost na opatření v oblasti klimatu činí 47,8 miliardy EUR.

75 Komise v posouzeních pro jednotlivé země dospěla k závěru, že tato opatření splňují požadavky na výjimku ze zásady „významně nepoškozovat“ v souladu s čl. 21c odst. 6 nařízení 2021/241 s cílem zajistit okamžitou energetickou bezpečnost EU.

Obrázek 28: Podíl odhadovaných nákladů na opatření přispívající k cílům REPowerEU Nástroje pro oživení a odolnost

Zdroj: Srovnávací přehled ukazatelů oživení a odolnosti

Aby členské státy mohly využít finanční podporu, která je k dispozici pro kapitoly REPowerEU, budou muset splnit 372 milníků a 254 cílů. Dne 5. června 2024 byla Francii vyplacena první nevratná podpora na splnění pěti milníků a cílů v rámci plánu REPowerEU[76]. Týkaly se mimo jiné výběru projektů pro dekarbonizaci průmyslu, které povedou k očekávanému snížení spotřeby energie z fosilních zdrojů o 250 GWh ročně, a vstupu v platnost zákona o urychlení výroby energie z obnovitelných zdrojů s cílem zrychlit povolovací řízení. K 31. srpnu 2024 bylo 68 milníků a cílů (z celkového počtu 622) vykázáno jako splněné, ale Komise je dosud formálně neposoudila. Vzhledem k nedávnému přijetí kapitol REPowerEU je ještě příliš brzy na posouzení provádění nových reforem a investic v nich obsažených. Aby však členské státy včas přispěly k cílům plánu REPowerEU, byly vyzvány, aby do svých kapitol REPowerEU zahrnuly připravené projekty a zajistily tak urychlené provedení.

[76] Členské státy by mohly požádat o předběžné financování prostředků přidělených pro plán REPowerEU do konce roku 2023 ve výši 20 % dodatečných finančních prostředků. V rámci předfinancování finanční podpory na opatření plánu REPowerEU bylo 21 členským státům, které o to požádaly (Švédsko a Nizozemsko o předfinancování nepožádaly) vyplaceno 10,4 miliardy EUR.

Příklady opatření v kapitolách REPowerEU:

Reformy:

- **Španělsko** zavede klíčovou reformu, která zlepší povolování projektů výroby energie z obnovitelných zdrojů a infrastruktury elektrických rozvodných sítí. Cílem reformy je: i) usnadnit zavádění obnovitelných zdrojů energie a ii) zefektivnit vyřizování žádostí o povolení.
- **Polsko** zajistí rychlejší zavádění obnovitelných zdrojů energie, zejména větrných elektráren na pevnině, díky rozsáhlým reformám, které usnadní povolování, a to zavedením jednotného souboru pravidel, umožněním podávání elektronických žádostí a zajištěním transparentnosti dostupných kapacit připojení. Očekává se, že do roku 2026 bude k síti připojeno celkem 30 gigawattů obnovitelných zdrojů energie.

Investice:

- **Portugalsko** bude podporovat výrobní kapacity pro strategické technologie pro nulové čisté emise, jako je výroba solárních panelů v Portugalsku a Evropě, technologie obnovitelných zdrojů na pevnině a na moři, elektrolyzéry a udržitelný biometan.
- **Rumunsko** poskytne podporu pro více než 120 000 majitelů domů na instalaci solárních panelů a pro více než 30 000 majitelů domů na opatření v oblasti energetické účinnosti – kromě cílené podpory podobných investic pro 14 000 vlastníků domů trpících energetickou chudobou a zranitelných spotřebitelů energie.
- **Belgie** usnadní integraci a dovoz většího množství obnovitelné energie v Severním moři a jeho okolí tím, že podpoří rozvoj ostrovního energetického uzlu v Severním moři. Umožní to připojit nejméně 3,15 gigawattů budoucí větrné energie na moři k elektrické síti na pevnině.

B. Přehled opatření s přeshraničním rozměrem nebo rozměrem zahrnujícím více zemí, která jsou obsažena ve všech kapitolách REPowerEU

Opatření plánu REPowerEU mají silný přeshraniční rozměr nebo rozměr zahrnující více zemí

Pro dosažení cílů plánu REPowerEU ve střednědobém horizontu jsou klíčové přeshraniční projekty a projekty zahrnující více zemí, které jsou podporovány v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Opatření s přeshraničním rozměrem nebo rozměrem zahrnujícím více zemí jsou opatření, která přispívají k zabezpečení dodávek energie v EU nebo ke snížení závislosti na fosilních palivech a/nebo poptávky po energii. Zatímco podpora skutečné přeshraniční infrastruktury z Nástroje pro oživení a odolnost byla vzhledem k její složitosti a časovým lhůtám realizace omezená, většina členských států zahrnula do

svých kapitol REPowerEU reformy a investice do modernizace svých kapacit pro ukládání energie a energetických sítí. Cílem těchto reforem je usnadnit integraci obnovitelných zdrojů energie a zlepšit flexibilitu a účinnost sítě, a tím podpořit širší energetickou infrastrukturu v celé EU. Všech 25 kapitol REPowerEU přijatých do 31. srpna 2024 zahrnuje opatření s rozměrem pro zahrnujícím více zemí nebo přeshraničním rozměrem s celkovými odhadovanými náklady ve výši 48,7 miliardy EUR, což představuje 76 % celkových nákladů na opatření v kapitolách, což je výrazně více než minimálních 30 % požadovaných nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost. Mezi klíčové přeshraniční rozměry a projekty zahrnující více zemí patří:

- několik členských států zahrnulo do svých plánů pro oživení a odolnost projekty přeshraničních propojení elektrických sítí. Například Belgie buduje v Severním moři umělý energetický ostrov, který připojí nejméně 3 GW budoucí větrné energie z moře k pevninské elektrické síti a usnadní dovoz obnovitelné energie ze sousedních zemí. Itálie zlepšuje svou vnitřní energetickou infrastrukturu výstavbou podmořských kabelů mezi Sicílií a Kampánií a také modernizuje propojení pro přenos elektřiny s Rakouskem a Slovinskem s cílem posílit přeshraniční toky elektřiny. Tím se zvýší energetická odolnost a integrace obnovitelných zdrojů energie,
- investice do plynárenské infrastruktury, jejichž cílem je snížit závislost na ruském plynu a zajistit energetickou bezpečnost v celé EU. Polsko například rozšiřuje svou plynárenskou síť mezi Gdaňskem a Gustorzynem; Chorvatsko zvyšuje kapacitu terminálu LNG na ostrově Krk s propojením do Maďarska a Slovinska; a Itálie posiluje spojení s Rakouskem a střední Evropou,
- některé členské státy, například Francie a Španělsko, se zaměřují na společné investice do výroby vodíku z obnovitelných zdrojů (významné projekty společného evropského zájmu), které mají přeshraniční rozměr a jejichž cílem je posílit hodnotový řetězec vodíku v celé EU. Chorvatsko financuje projekty v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů v rámci Severojadranského vodíkového údolí, které sdružuje Chorvatsko, Slovinsko a region Furlánsko-Julské Benátsko v Itálii.

Společným rysem všech těchto projektů je, že jejich konečným cílem je snížit poptávku po energii, omezit využívání fosilních paliv a zajistit bezpečnost dodávek energie, a významně tak přispět k cílům plánu REPowerEU. Informace o kapitolách REPowerEU plánu pro oživení a odolnost jsou k dispozici také v oddíle REPowerEU srovnávacího přehledu oživení a odolnosti[77].

[77] Viz https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/rePowerEu.html.

4. Závěr

Plnění milníků a cílů a vyplácení prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost se po zpožděních v roce 2023 zrychlilo. Úsilí členských států a Komise bylo v roce 2023 zaměřeno na revize plánů pro oživení a odolnost v reakci na plán REPowerEU, následně se tempo vyplácení zrychlilo. Do 31. srpna 2024 bylo vyplaceno více než 40 % dostupných prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, přičemž 25 členským státům bylo vyplaceno 265,4 miliardy EUR. Jen ve vykazovaném období[78] Komise posoudila 908 milníků a cílů jako uspokojivě splněných ve 27 žádostech o platbu a následně členským státům vyplatila 112 miliard EUR. Pokud se udrží současné tempo, Komise očekává, že do konce roku 2024 vyplatí více než 300 miliard EUR. Kromě toho, 85 % milníků a cílů, které mají být splněny do prvního čtvrtletí roku 2024, bylo Komisíbuď posouzeno jako splněné, nebo je členské státy samy vykázaly jako dokončené.

Účinnost Nástroje pro oživení a odolnost a jeho přístupu založeného na výkonnosti potvrdilo hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období. Zpráva zveřejněná v únoru 2024 zdůraznila, že nejúspěšnějšími prvky Nástroje pro oživení a odolnost bylo jak vyplácení finančních prostředků na základě pokroku v provádění, tak podpora spojených reforem a investic, často se vzájemně se posilujícími dopady. Členské státy a zúčastněné strany vyjádřily podporu povaze Nástroje pro oživení a odolnost založené na výkonnosti, a to pro její předvídatelnost a odpovědnost, jež je s ní spojena. Hodnocení rovněž poukázalo na dopad rychlého vyplácení finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost na podporu členských států v době krize a na udržení úrovně veřejných investic, přičemž jedinečné spojení investic a reforem pomáhá evropským ekonomikám lépe se připravit na zelenou a digitální transformaci a na budoucnost.

Po hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období Komise zintenzivnila své úsilí o zjednodušení a urychlení provádění. Dne 19. července 2024 přijala Komise aktualizované pokyny k plánům pro oživení a odolnost s cílem zvýšit účinnost provádění nástroje a pro členské státy zjednodušit požadavky na podávání zpráv. Aktualizované pokyny dále objasňují možnost změny plánu pro oživení a odolnost podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a rozsah změn, které lze v plánu pro oživení a odolnost v případě objektivních okolností provést. Rovněž poskytují větší jasnost, pokud jde o podmínky, za nichž lze podporu z Nástroje pro oživení a odolnost a jiných fondů EU kombinovat s cílem zvýšit synergie.

Vzhledem k tomu, že do skončení platnosti Nástroje pro oživení a odolnost na konci roku 2026 zbývá jen o něco více než dva roky, mělo by se úsilí všech členských států a institucí zaměřit na plné a včasné provedení tohoto nástroje. Je třeba se zabývat možnými překážkami při provádění, přičemž plány pro oživení a odolnost by měly být v případě potřeby upraveny tak, aby zohledňovaly vznikající a měnící se výzvy. Komise bude i nadále spolupracovat s členskými státy a klíčovými partnery, aby se plně

[78] Od 1. září 2023 do 31. srpna 2024.

využilypříležitosti, které Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje, byly urychleně provedeny reformy a investice, které řeší klíčové výzvy naší doby, aby se pokročilov zelené a digitální transformaci a dále se posílila odolnost a konkurenceschopnost Evropské unie.